

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BYTOM ODRZAŃSKI na lata 2022-2030

Bytom Odrzański, październik 2022

Zleceniodawca:

Gmina Bytom Odrzański

ul. Rynek 1

67-115 Bytom Odrzański

www.bytomodrzański.pl

Wykonawca:

Biuro Ekspertyz i Rozwoju Gospodarczego Sp. z o. o.

ul. Kręta 11

65 -770 Zielona Góra

www.berg.zgora.pl

SPIS TREŚCI

1. Metodologia Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030	6
1.1. Pojęcie Strategii Rozwoju	6
1.2. Wymogi prawne opracowania	7
1.3. Procedura formułowania Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański.....	7
2. Wnioski z diagnozy	9
2.1 Informacje ogólne o Gminie	9
2.2 Demografia	11
2.3 Gospodarka i rynek pracy	13
2.4 Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	17
2.5 Edukacja.....	20
2.6 Kultura i sport	22
2.7 Aktywność społeczna	25
2.8 Infrastruktura i środowisko	27
2.9 Zasoby przyrodnicze i turystyczne.....	31
2.10 Finanse Gminy	34
3. Analiza SWOT	39
4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym – Wizja, misja i cel nadrzędny	42
4.1 Wizja Gminy Bytom Odrzański	42
4.2 Misja rozwoju Gminy Bytom Odrzański	43
4.3 Cel nadrzędny	43
5. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	45
6. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	47
6.1. OBSZAR 1. Rozwinięta infrastruktura gminna i efektywne zarządzanie rozwojem gminy	47
6.1.1. CEL OPERACYJNY I.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej	47
6.1.2. CEL OPERACYJNY I.2 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne.....	49
6.1.3. CEL OPERACYJNY I.3 Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Gminy Bytom Odrzański	50
6.2. OBSZAR 2. Nowoczesna gospodarka, oparta na lokalnej specyfice, w tym istniejących poligonach oraz zrównoważony rozwój, ochrona środowiska i klimatu.....	51
6.2.1. CEL OPERACYJNY II.1 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Bytom Odrzański, w tym w oparciu o specjalną strefę ekonomiczną	52
6.2.2. CEL OPERACYJNY II.2 Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój miejscowości Gminy Bytom Odrzański.....	53
6.2.3. CEL OPERACYJNY II.3 Ochrona klimatu oraz wykorzystanie środowiska naturalnego, w tym rzeki Odry dla rozwoju Gminy Bytom Odrzański.....	54

6.3. OBSZAR 3. Wysoka jakość życia mieszkańców oraz aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie.....	58
6.3.1. CEL OPERACYJNY III.1 Rozwój potencjału edukacyjnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych z Gminy Bytom Odrzański.....	58
6.3.2. CEL OPERACYJNY III.2 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym	60
6.3.3. CEL OPERACYJNY III.3 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców.....	61
6.4. OBSZAR 4. Dziedzictwo kultury zachowane dla przyszłych pokoleń, Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego	63
6.4.1. CEL OPERACYJNY IV.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie, w tym dalsza rewitalizacja i poprawa atrakcyjności starówki Bytomia Odrzańskiego.....	63
6.4.2. CEL OPERACYJNY IV.2 Poprawa jakości promocji oraz zwiększanie popytu na turystykę, w tym turystykę rzeczną.	64
6.4.3. CEL OPERACYJNY IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej.	65
7. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia	66
7.1. Cel strategiczny I: Rozwój infrastruktury w Gminie oraz poprawa jakości zarządzania, opartego na współpracy i wykorzystaniu zasobów.	66
7.1.1 CEL OPERACYJNY I.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej	66
7.1.2 CEL OPERACYJNY I.2 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne.....	67
7.1.3 CEL OPERACYJNY I.3 Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Gminy Bytom Odrzański	67
7.2. Cel strategiczny II: Konkurencyjna gospodarka oparta m.in. o działalność sektora MMŚP, wykorzystująca lokalną specyfikę, w oparciu o zrównoważony rozwój, ochronę środowiska, zasobów naturalnych i klimatu.....	68
7.2.1. CEL OPERACYJNY II.1 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Bytom Odrzański, w tym w oparciu o specjalną strefę ekonomiczną	68
7.2.2. CEL OPERACYJNY II.2 Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój miejscowości Gminy Bytom Odrzański.....	69
7.2.3. CEL OPERACYJNY II.3 Ochrona klimatu oraz wykorzystanie środowiska naturalnego, w tym rzeki Odry dla rozwoju Gminy Bytom Odrzański.....	69
7.3. Cel strategiczny III: Poprawa jakości życia oraz aktywizacja i rozwój kształcenia społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o skuteczny system oświatowy oraz rozwinięty system usług społecznych dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.....	70
7.3.1. CEL OPERACYJNY III.1 Rozwój potencjału edukacyjnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych z Gminy Bytom Odrzański.....	70
7.3.2. CEL OPERACYJNY III.2 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym	70
7.3.3. CEL OPERACYJNY III.3 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców.....	71

7.4. Cel strategiczny IV: Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej Gminy.	71
7.4.1. CEL OPERACYJNY IV.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie, w tym dalsza rewitalizacja i poprawa atrakcyjności starówki Bytomia Odrzańskiego.....	72
7.4.2. CEL OPERACYJNY IV.2 Poprawa jakości promocji oraz zwiększanie popytu na turystykę, w tym turystykę rzeczną	72
7.4.3. CEL OPERACYJNY IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej.	73
8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;.....	73
9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;	83
10. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 547), wraz z zakresem planowanych działań	86
11. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy.....	88
12. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	89
12.1. Analiza wskaźnikowa	89
12.2. Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański	90
12.3. Schemat i harmonogram realizacji procesu monitoringu	90
12.4. Zasady aktualizacji.....	91
12.5. Spójność z dokumentami strategicznymi.....	91
12.6. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	93
13. Ramy finansowe i źródła finansowania	93
Załącznik 1. Tabela do przekazywania danych statystycznych – wzór	95
Załącznik 2. Materiały pomocnicze do sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju	96

1. Metodologia Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030

1.1. Pojęcie Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju jest dokumentem, który w jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić zrównoważony rozwój, a mieszkańcom poprawę jakości życia. Jej celem jest znalezienie odpowiedzi na pytanie, co trzeba zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości.

Strategia Rozwoju Gminy to plan długofalowego działania Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim, Burmistrza Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych oraz wszystkich, dla których ważne jest lepsze jutro gminy, wobec szans i zagrożeń wynikających ze zmieniającego się otoczenia i działań innych podmiotów. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju działanie takie jest ukierunkowane przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujące na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniające jej wewnętrzne słabości.

Strategia Rozwoju ma charakter krótkookresowy tzn. obejmuje zwykle okres kilku lat. Dłuższa perspektywa dla potrzeb jednostek samorządu terytorialnego nie jest zasadna, ponieważ powoduje, że cele stają się mniej realne np. nie spełniają kryterium SMART (Skonkretyzowany, Mierzalny, Osiągalny, Istotny, Określony w czasie).

Strategia Rozwoju nie może zawierać precyzyjnej listy inwestycji do realizacji, a jedynie wskazać te kluczowe, ponieważ z definicji jest to domeną Wieloletnich Prognoz Finansowych. Tak szczegółowe informacje mogą być umieszczane tylko w dokumentach, które zawierają stale aktualizowane plany finansowe. Popęlenie takiego błędu spowodowałoby, że Strategia Rozwoju bardzo szybko straciłaby swoją aktualność i wystąpiłaby konieczność jej zmiany. Przyjmuje się, że w trakcie okresu jej obowiązywania mogą pojawić się czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, w istotny sposób wpływające na założenia dokumentu. Dlatego proces realizacji Strategii Rozwoju powinien mieć charakter dynamicznej ciągłości, uwzględniającej możliwe zmiany uwarunkowań, w celu ewentualnej korekty planów.

Strategia Rozwoju jest dokumentem, który w swoich założeniach ma być wzorem rozwoju gminy. Określa on m. in.: ostateczną wizję rozwoju, operacyjne i strategiczne cele wraz z kierunkami rozwoju. Dokument ten musi przede wszystkim wyróżniać się pewnymi cechami:

- zawierać analizę sytuacji na danym terenie,
- opracowywany plan działań musi odpowiadać na problemy tego obszaru,
- powinien być oparty na zasobach lokalnych i wskazywać wyraźnie na oddolny charakter jego realizacji,
- powinien zawierać opis kluczowych celów strategicznych
- powinien zawierać system monitorowania, aktualizacji i oceny.

Strategia Rozwoju stanowi podstawę działania gminy, programów i przedsięwzięć, a także polityki przestrzennej. Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wielu działań w gminie.

Podnosi wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie stanowi podstawę oceny współpracy z gminą lub lokalizacji własnych działań na terenie gminy.

Ponadto Strategia stanowi podstawę korzystania przez gminę z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania. Zgodnie z Dyrektywą Unii Europejskiej każda jednostka samorządowa powinna opierać swoje działania inwestycyjne, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, na planie strategicznym. Strategii Rozwoju oraz Programy Rozwoju są wskazywane, jako jedne z najważniejszych dokumentów (nadrzędne wobec innych dokumentów w funkcjonowaniu Jednostek Samorządu Terytorialnego), przedstawiających kierunki rozwoju Jednostek Samorządu Terytorialnego na najbliższe lata.

Najważniejsze jest jednak, że Strategia Rozwoju tworzy platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów, głównych aktorów życia publicznego (mieszkańców, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, przedsiębiorców oraz organów gminy) w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom.

1.2. Wymogi prawne opracowania

Podstawę prawną uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 stanowi Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity z dnia 7 lutego 2022r. tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 559). Artykuł 18 tejże ustawy mówi, że do wyłącznej właściwości rady miejskiej należy m.in. uchwalanie programów gospodarczych i przyjmowanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Zgodnie z art. 10 f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym na radzie gminy spoczywa obowiązek określenia szczegółowego trybu sporządzenia projektu strategii rozwoju gminy. Natomiast zwieńczeniem prac nad strategią jest podjęcie uchwały o jej przyjęciu do realizacji.

13 listopada 2020 r. wszedł w życie nowy pakiet przepisów dotyczących polityki rozwoju – ustawa o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja ta wprowadziła dla samorządu terytorialnego wiele zmian w obszarze planowania strategicznego. Dotychczas strategie gminne opracowywano zgodnie z ogólnie przyjętymi standardami oraz przy zachowaniu spójności z wytycznymi dokumentów nadrzędnych. Aktualnie jednostki samorządu terytorialnego mogą przygotowywać strategie, które będą instrumentami pozyskiwania środków zewnętrznych, a jednocześnie pełnoprawnymi strategiami rozwoju, stanowiącymi element zintegrowanego systemu zarządzania rozwojem kraju. Konieczne jest jednak zastosowanie procedury rekomendowanej przez ustawodawcę.

1.3. Procedura formułowania Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański

Nowelizacja określa sposób przygotowania strategii, rekomendując model partycypacyjno-ekspercki, w którym analizy statystyczne i strategiczne są wynikiem prac zewnętrznych specjalistów, jednak ogromną rolę odgrywa konfrontacja założeń z oczekiwaniem społeczności lokalnej w postaci szeroko zakrojonych konsultacji społecznych. Procedurę rozpoczyna uchwała rady miejskiej, określająca szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb jej konsultacji.

Procedura formułowania Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 jest złożonym procesem, w ramach którego należy wymienić następujące etapy:

Etap I – Przygotowanie do wdrożenia:

- decyzja samorządu o rozpoczęciu procedury formułowania strategii rozwoju lokalnego,
- wybór zespołu ekspertów zewnętrznych,
- przygotowanie ankietyzacji mieszkańców.

Etap II – Przygotowanie diagnozy:

- zbieranie i analiza danych o gminie,
- analiza dokumentów strategicznych lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich,
- ocena przebiegu procesów rozwojowych w przeszłości,
- analiza zasobów gminy oraz trendów społeczno-gospodarczych,
- identyfikacja słabych i mocnych stron gminy,
- określenie szans i zagrożeń rozwoju gminy.

Etap III – Hierarchizacja celów:

- sformułowanie wizji i misji gminy,
- opracowanie scenariuszy rozwoju gminy,
- określenie strategicznych celów rozwoju,
- określenie celów operacyjnych,
- hierarchizacja celów.

Etap IV – Implementacja strategii:

- konsultacje dokumentu ze społecznością lokalną, sąsiednimi samorządami, zarządem województwa, RDOŚ oraz PGW Wody Polskie,
- określenie podmiotów, procedury oraz monitoringu w procesie wdrażania strategii,
- przyjęcie strategii przez Radę Gminy,
- realizacja projektów przyczyniających się do osiągnięcia celów strategicznych.

2. Wnioski z diagnozy

2.1 Informacje ogólne o Gminie

Gmina Bytom Odrzański położona jest w południowej części województwa lubuskiego. Pod względem administracyjnym przynależy do powiatu nowosolskiego, stanowiąc jego południowy fragment. Sąsiaduje z następującymi gminami:

- od strony północnej z gminą Siedlisko (powiat nowosolski) - naturalną granicę pomiędzy gminami tworzy rzeka Odra,
- od strony wschodniej z gminą Żukowice (powiat głogowski, województwo dolnośląskie);
- od strony południowej z gminą Niegosławice (powiat żagański),
- od strony południowej i zachodniej z gminą Nowe Miasteczko i z gminą Nowa Sól (powiat nowosolski).

Powierzchnia gminy wynosi 5 238 ha.

Gmina Bytom Odrzański jest jedną z mniejszych pod względem powierzchni jednostką w Powiecie nowosolskim. Biorąc pod uwagę średnią wielkość jednostek samorządu terytorialnego jest także jedną z mniejszych gmin miejsko-wiejskich w województwie lubuskim.

Gmina Bytom Odrzański jest jednostką administracyjną o statusie miejsko-wiejskim, tworzy ją miasto Bytom Odrzański oraz 10 sołectw. W skład gminy wchodzi następujące sołectwa:

- Bodzów
- Bonów,
- Bycz,
- Drogomil,
- Królikowice,
- Małaszowice,
- Popowo,
- Sobolice
- Tarnów Bycki,
- Wierzbnica.

Gmina Bytom Odrzański oferuje inwestorom atrakcyjne tereny i obiekty, przeznaczone na działalność produkcyjno-handlowo-usługową.

Tabela 1 Struktura użytkowania gruntów w Gminie Bytom Odrzański w 2021 r.

Sposób użytkowania	Powierzchnia w ha	% ogółu
Grunty orne	2 353,00	44,92
łąki	237,00	4,52
Pastwiska	180,00	3,44
Sady	19,00	0,37
Lasy	1793,00	34,23
Pozostałe grunty	656,00	12,52
Razem	5 238	100,00

Źródło: Dane własne Gminy Bytom Odrzański.

Tabela 2 Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych (Wymiary: Systematyka gospodarstw; Grupy obszarowe)

Lp.	Podgrupa	Powierzchnia fizyczna [ha]
1	gospodarstwa rolne ogółem; ogółem	1 956,43
2	gospodarstwa rolne ogółem; do 1 ha włącznie	7,68
3	gospodarstwa rolne ogółem; 1 - 5 ha	231,80
4	gospodarstwa rolne ogółem; 5 - 10 ha	134,97
5	gospodarstwa rolne ogółem; 10 - 15 ha	155,86
6	gospodarstwa rolne ogółem; 15 ha i więcej	1 426,12

Źródło: Dane własne Gminy Bytom Odrzański.

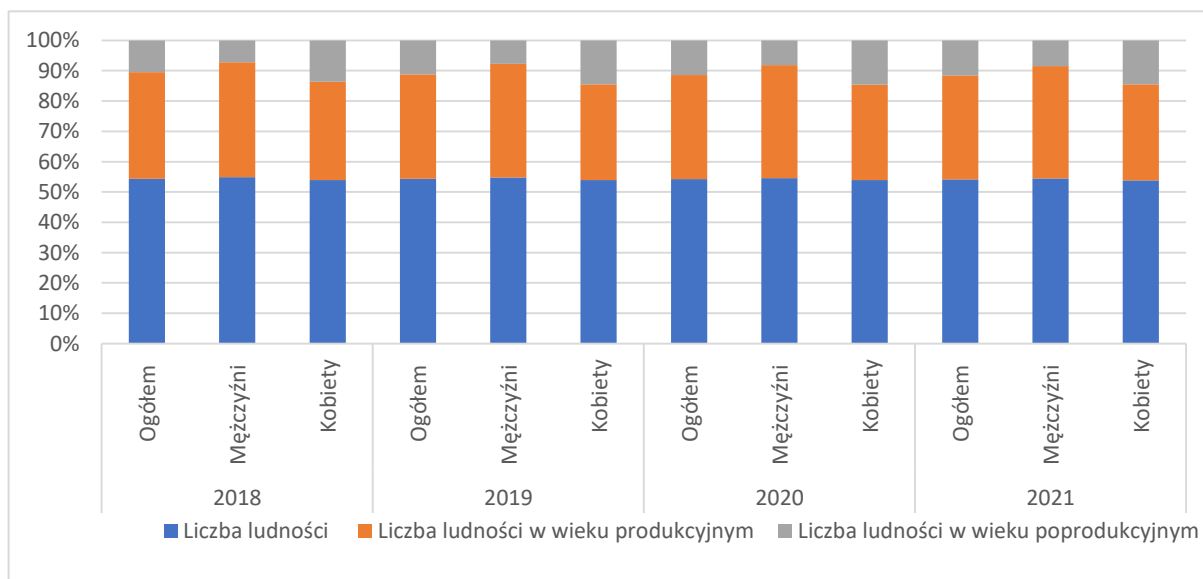
Atutem Gminy Bytom Odrzański są walory przyrodnicze. Położenie gminy zachęca do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej, rekreacji i wypoczynku.

Bytom Odrzański, uznawane za jedno z najpiękniejszych miast Środkowego Nadodrza, szczyci się przebogatą historią, o walorach miasta stanowią również liczne zabytki. Większość z nich znajduje się w rynku. Są to barokowe i klasycystyczne kamieniczki z XVII, XVIII oraz z początków XX w.

Przez teren gminy i miasta przebiega linia kolejowa dwutorowa, zelektryfikowana o znaczeniu magistralnym Wrocław - Głogów - Zielona Góra - Szczecin. Jest to ważny szlak komunikacyjny włączony w sieć linii międzynarodowych. Wodny szlak komunikacyjny stanowi rzeka Odra, która przepływa wzdłuż północnej granicy gminy. Stanowi ona ważny szlak transportowy o znaczeniu krajowym. Obecnie w sezonie wiosennym, letnim i jesiennym odbywa się tędy ruch pasażerski statkami Laguna i Zefir, które są wspaniałą alternatywą dla zwiedzania pieszego okolic miasta.

2.2 Demografia

Na koniec 2021 roku gminę Bytom Odrzański zamieszkiwało 5 440 osób, w tym 2 736 kobiet i 2 704 mężczyzn. Gęstość zaludnienia w latach 2018 – 2021 zmniejszała się systematycznie, w 2021 r. kształtowała się na poziomie 102 osób/km².

Wykres 1 Liczba ludności w Gminie Bytom Odrzański w latach 2018-2021.

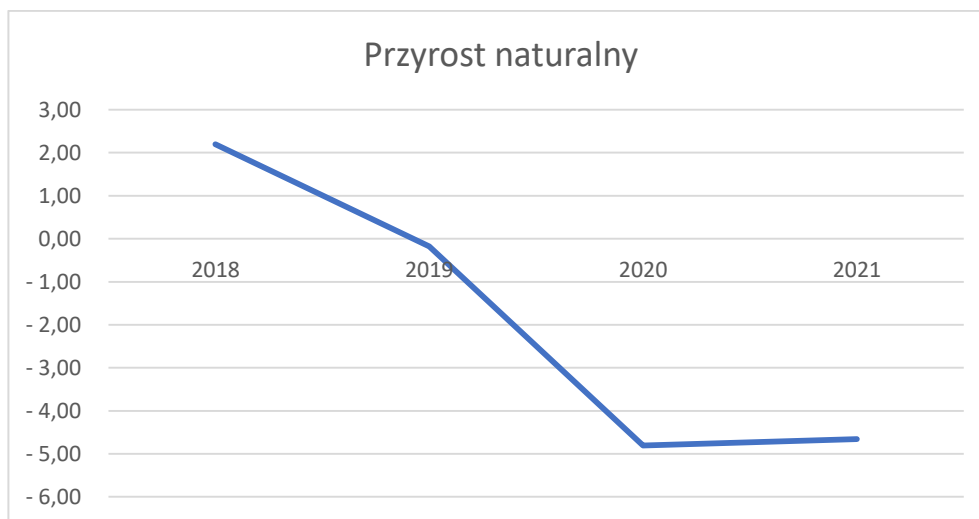
Źródło: <https://stat.gov.pl>

Saldo migracji w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w gminie Bytom Odrzański w latach 2018-2021 wahało się pomiędzy 12,06 a 19,25. Zauważalna jest tendencja wzrostowa w badanym okresie. Dane dotyczące zmian liczby ludności wskazują na znaczną dynamikę przemieszczeń ludności w obrębie powiatu nowosolskiego. W 2021 roku zarejestrowano 76 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 83 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Bytom Odrzański -7.

W gminie Bytom Odrzański widać negatywne tendencje związane z przyrostem naturalnym – w ostatnich latach odnotowano ujemny przyrost naturalny. W latach 2018-2020 wskaźnik ten drastycznie spadł i w roku 2020 wynosił -26, w roku 2021 był na podobnym poziomie i wynosił -25. W 2021 roku urodziło się 34 dzieci, w tym 64,71% dziewczynek i 35,29% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi -4,66 i jest nieznacznie mniejszy od średniej dla województwa. Na 1000 ludności gminy Bytom Odrzański w 2020r. przypada 12,59 zgonów. Jest to wartość porównywalna do średniej dla województwa

lubuskiego oraz do wartości średniej dla kraju. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za I półrocze 2021 r. liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń żywych w gminie o 10 (23 urodzeń żywych na 33 zgonów). Najprawdopodobniej wpływ na zwiększenie liczby zgonów nie tylko w gminie Bytom Odrzański, ale także na terenie całego ma trwająca epidemia SARS – COV2 (COVID – 19).

Wykres 2 Przyrost naturalny w gminie Bytom Odrzański w latach 2018-2021.

Źródło: <https://stat.gov.pl>

Biorąc pod uwagę strukturę wiekową mieszkańców gminy, zauważalna jest podobna tendencja jak w większości gmin w Polsce – starzenie się społeczeństwa. W ostatnich latach liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wzrosła od 31,4 w 2018 roku do 35,3 w 2021 roku. W związku z powyższym wzrósł współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi z 22,7 do 27,1. Taki stan rzeczy niesie za sobą długofalowe konsekwencje, polegające m.in. na zmniejszeniu siły roboczej w gminie, spadku liczby osób aktywnych zawodowo, zwiększeniu zapotrzebowania na usługi opiekuńcze oraz aktywizację dla grupy seniorów.

Współczynnik feminizacji w roku 2021 wynosił 102 kobiet/100 mężczyzn. Ważnym wskaźnikiem, biorąc pod uwagę rozwój gminy, jest udział osób w wieku kreatywnym i produkcyjnym, czyli 25-44 lat, do ludności ogółem. W gminie Bytom Odrzański wynosi on ponad 60%. Jest on dość wysoki, co pozwala na optymizm, ponieważ wskazuje na wartościowe zasoby mieszkańców mogących w najbliższych latach stanowić główną siłę napędową rozwoju ekonomicznego gminy.

2.3 Gospodarka i rynek pracy

W 2021 roku w gminie Bytom Odrzański zarejestrowane w rejestrze REGON były 479 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 341 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Około 468 (97,7%) podmiotów zatrudniało od 0 do 9 osób. Między 10 a 49 osób zatrudniało 10 przedsiębiorstw, natomiast 1 przedsiębiorstwo zatrudniało powyżej 50 osób. 2,5% (12) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 33,82% (162) podmiotów, a 63,68% (305) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Bytom Odrzański najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle oraz transport.

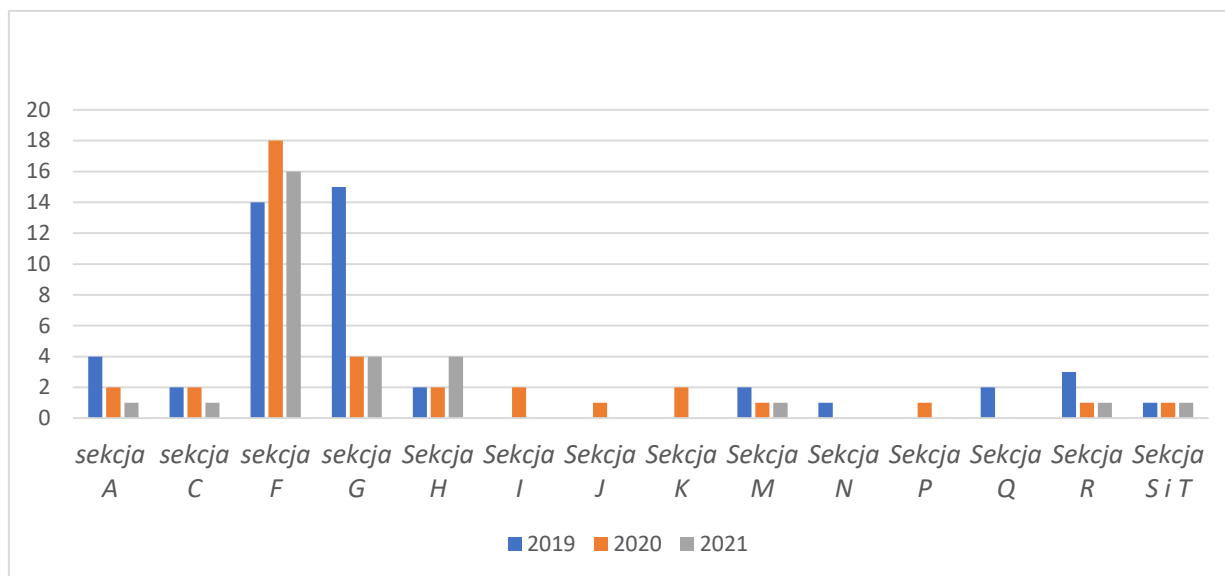
Liczba przedsiębiorstw na terenie gminy stale rośnie. Jest to trend porównywalny z sytuacją w powiecie i województwie. W 2019 r. liczba zarejestrowanych podmiotów w rejestrze wynosiła 465 a w 2020 roku 473.

Wykres 3 Liczba podmiotów nowo zarejestrowanych w gminie Bytom Odrzański, 2019-2021.

Źródło: <https://stat.gov.pl>

Według danych z rejestru REGON wśród nowo zarejestrowanych podmiotów w gminie Bytom Odrzański najwięcej jest osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą tj. 28.

Wykres 4 Struktura działalności osób fizycznych nowo zarejestrowanych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Bytom Odrzański

Źródło: <https://stat.gov.pl>

Sekcja A	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo
Sekcja C	przetwórstwo przemysłowe
Sekcja F	Budownictwo
Sekcja G	handel hurtowy i detaliczny , naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Sekcja H	transport i gospodarka magazynowa
Sekcja I	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Sekcja J	informacja i komunikacja
Sekcja K	działalność finansowa i ubezpieczeniowa
Sekcja M	działalność profesjonalna, naukowa, techniczna
Sekcja N	działalność w zakresie usług administrowania
Sekcja P	edukacja
Sekcja Q	opieka zdrowotna i pomoc społeczna
Sekcja R	działalność związana z kultura, rozrywka i rekreacja
Sekcja S i T	pozostała działalność usługowa

Analizując strukturę działalności nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych według podziału PKD (Polska Klasyfikacja Działalności), najwięcej, bo blisko 57% podmiotów działa w sektorze budowlanym. Następnie po 14% stanowią podmioty z branż handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych oraz transport i gospodarka magazynowa.

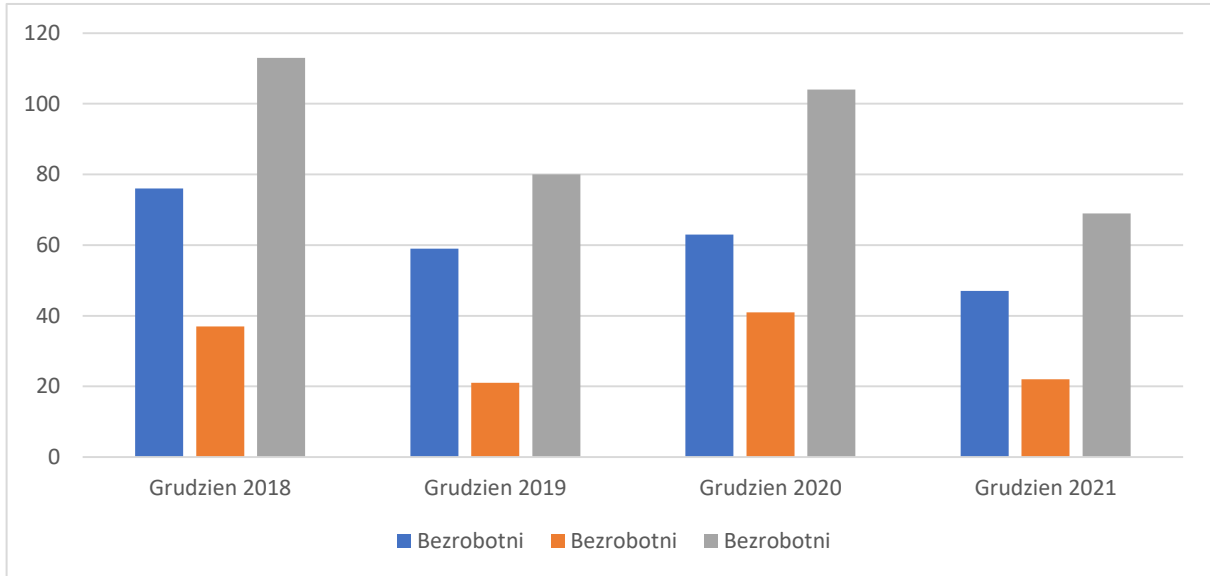
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz działalność naukowa i pozostała działalność usługowa pozostały na tym samym poziomie co w roku poprzednim.

Natomiast pozostałe branże zanotowały niewielki spadek podmiotów nowo zarejestrowanych względem roku poprzedniego.

Mając na względzie dane dot. liczby podmiotów ujętych w REGON oraz analizę danych dot. zmian w strukturze gospodarczej (podmioty wg PKD), zmiany aktywności gospodarczej na terenie gminy Bytom Odrzański można charakteryzować w następujący sposób:

- widoczny spadek sekcji A (rolnictwo) świadczący o przekształceniach suburbanizacyjnych w gminie otaczającej Nową Sól,
- wzrost liczebności podmiotów gospodarczych po okresie zastoju w 2020 r. spowodowanym sytuacją gospodarczą w kraju i epidemią SARS – COV2,
- wzrost przedsiębiorstw branży budowlanej oraz branży związanej z turystyką związany ze wzrostem migracji wewnętrznych i przenoszenia się osób w wieku produkcyjnym z miasta na wieś.

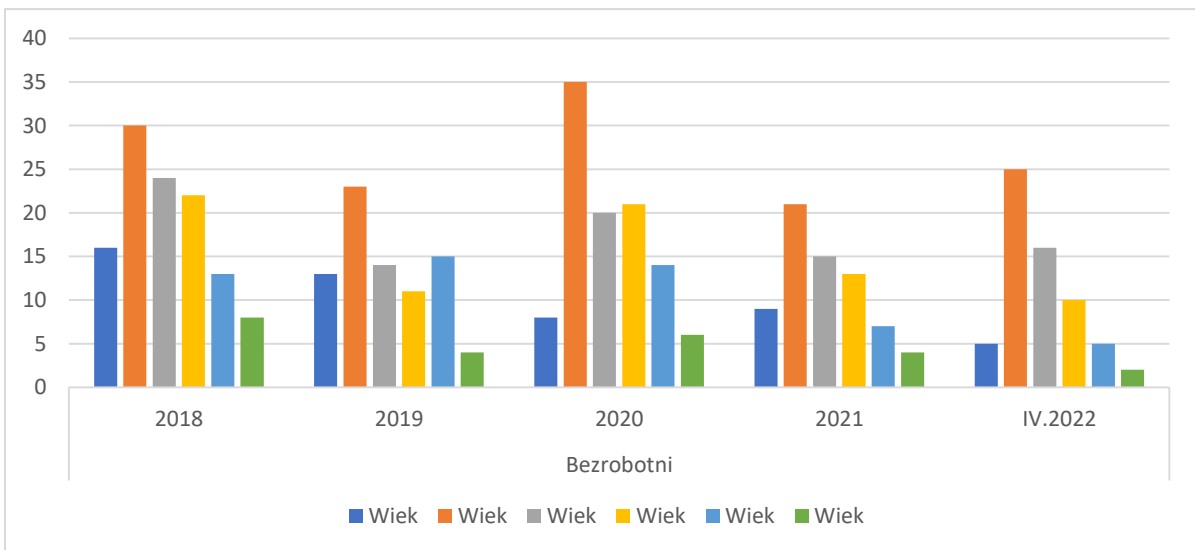
Rosnące zapotrzebowanie lokalnej gospodarki na pracowników przełożyło się na spadek bezrobocia. Jest to trend zauważalny zarówno w skali gminy, jak i powiatu. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż o ile liczba bezrobotnych od grudnia 2020 r. spada systematycznie, to w przypadku mężczyzn wskaźnik wyraźnie uległ zmianie, pomiędzy rokiem 2020 a 2021 r. liczba bezrobotnych mężczyzn zmniejszyła się o połowę. Mniejszy spadek wskaźnika zanotowano w przypadku kobiet i to one nadal stanowią większość bezrobotnych.

Wykres 5 Bezrobotni w gminie Bytom Odrzański w latach 2018-2021.

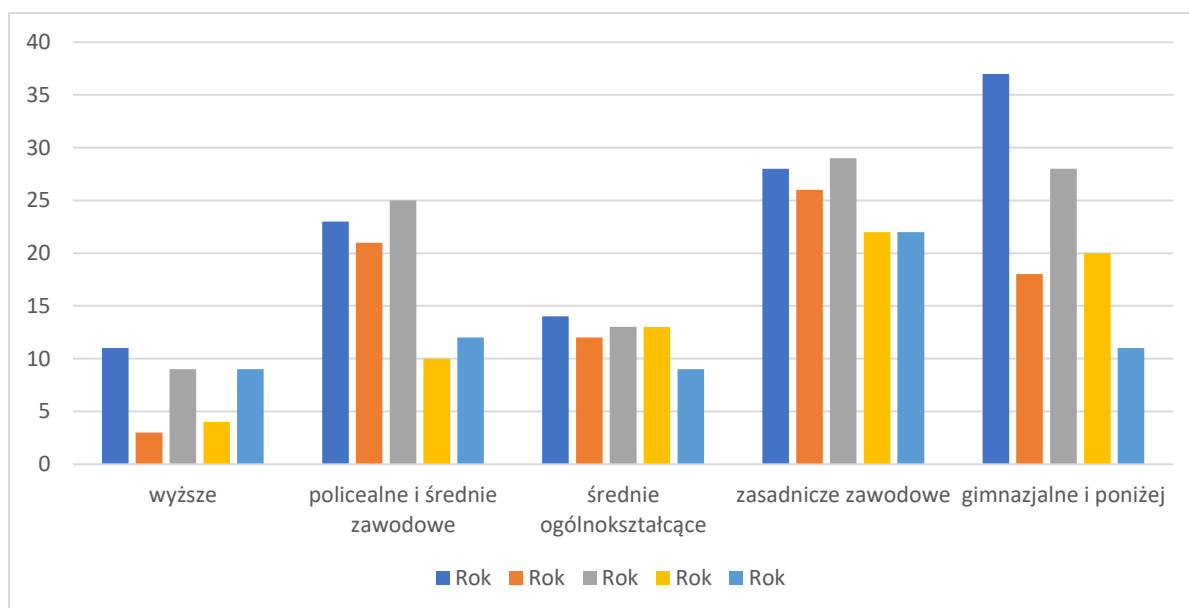
Źródło: wup.zgora.pl

Wykres 6 Bezrobotni z gminy Bytom Odrzański ze względu na wiek.

Źródło: Dane własne Gminy Bytom Odrzański.

Wykres 7 Bezrobotni z gminy Bytom Odrzański ze względu na wykształcenie.

Źródło: Dane własne Gminy Bytom Odrzański.

W przypadku roku 2020, kiedy to nastąpił wzrost zachorowań na COVID-19 rynek pracy także w gminie Bytom Odrzański, odczuł bardzo wyraźnie negatywne skutki epidemii. Pomimo zauważalnego spadku liczby bezrobotnych nadal największą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku 25-34 lata.

2.4 Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

Mieszkańcy gminy Bytom Odrzański w zakresie opieki zdrowotnej mogą korzystać z usług świadczonych przez 5 podmiotów ambulatoryjnych opieki zdrowotnej (przychodnie). W latach 2018 - 2020 liczba porad lekarskich, których udzielono mieszkańcom systematycznie malała – w 2020 roku wyniosła 15 767, co stanowi spadek o prawie 12% w porównaniu z rokiem 2018. W roku 2021 odnotowano 16 323 porad lekarskich, przyczyną takiego wzrostu niewątpliwie była epidemia SARS-COV2.

Na terenie gminy funkcjonują od kilku lat 2 apteki, natomiast na terenie powiatu nowosolskiego dostępnych jest w sumie 21 aptek i 5 punktów aptecznych.

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytom Odrzański. Beneficjenci pomocy społecznej stanowią 4,5% ogółu ludności gminy. Głównymi przyczynami korzystania ze wsparcia jest ubóstwo, bezrobocie oraz choroba. Wskaźnik pokazujący

liczbę beneficjentów z roku na rok spada: na przestrzeni sześciu lat, od 2016 do 2021, ich liczba w gminie Bytom Odrzański zmniejszyła się o 146 osób.

Niefektywna polityka pomocy społecznej na poziomie krajowym, która nie jest dostosowana do potrzeb i problemów wywołanych przez zjawiska demograficzne może stanowić zagrożenie dla realizacji polityki rozwoju gminy Bytom Odrzański. W najbliższej przyszłości można oczekiwać m.in. wzrostu świadczeń pomocy społecznej wypłacanych z tytułu np. niepełnosprawności, długotrwałej choroby. Ponadto mogą się pojawić wydatki związane z koniecznością zapewnienia usług opiekuńczych osobom w wieku senioralnym.

Tabela 3 Liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2021

Rok	Liczba mieszkańców
2016	389
2017	340
2018	321
2019	309
2020	291
2021	243

Źródło: Dane własne gminy Bytom Odrzański.

Tabela 4 Wysokość świadczeń przyznanych przez GOPS, w ramach zadań własnych i zadań zleconych w latach 2016-2021.

Rok	Zadania własne	Zadania zlecone
2016	478.067	0
2017	456.601	12.000
2018	445.505	0
2019	425.886	1.200
2020	436.335	1.284
2021	449.832	0

Źródło: Dane własne gminy Bytom Odrzański.

Tabela 5 Powody przyznania świadczeń przez GOPS w latach 2016-2021.

Powody	2016	2017	2018	2019	2020	2021
--------	------	------	------	------	------	------

Strategia Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030

Ubóstwo	105	101	84	71	85	69
Sieroctwo	1	1	1	2	1	1
Bezdomność	5	5	2	1	0	1
Potrzeba ochr. macierz.	31	27	21	15	14	6
Bezrobocie	78	62	47	40	29	26
Niepełnosprawność	51	53	57	48	40	45
Długotrwała lub ciężka choroba	50	47	48	56	59	50
Bezradność ws. opiekuńczo -wychow.	9	12	11	3	4	11
Przemoc w rodzinie	0	1	0	1	4	2
Alkoholizm	41	37	39	39	40	35
Narkomania	1	1	2	0	0	2
Po opuszczeniu z-du karnego	1	4	5	3	3	3
Zdarzenia losowe	3	0	0	0	1	1
Kłęska żywiołowa	0	2	0	0	0	0

Źródło: Dane własne gminy Bytom Odrzański.

Do głównych powodów przyznania świadczeń przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2016-2021 należały:

- ubóstwo,
- bezrobocie
- niepełnosprawność,
- choroba,
- alkoholizm,
- potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- zdarzenie losowe (np. pożar domu, wichury itp.).

Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka i pomoc w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

W 2020 r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące świadczenia niepieniężne:

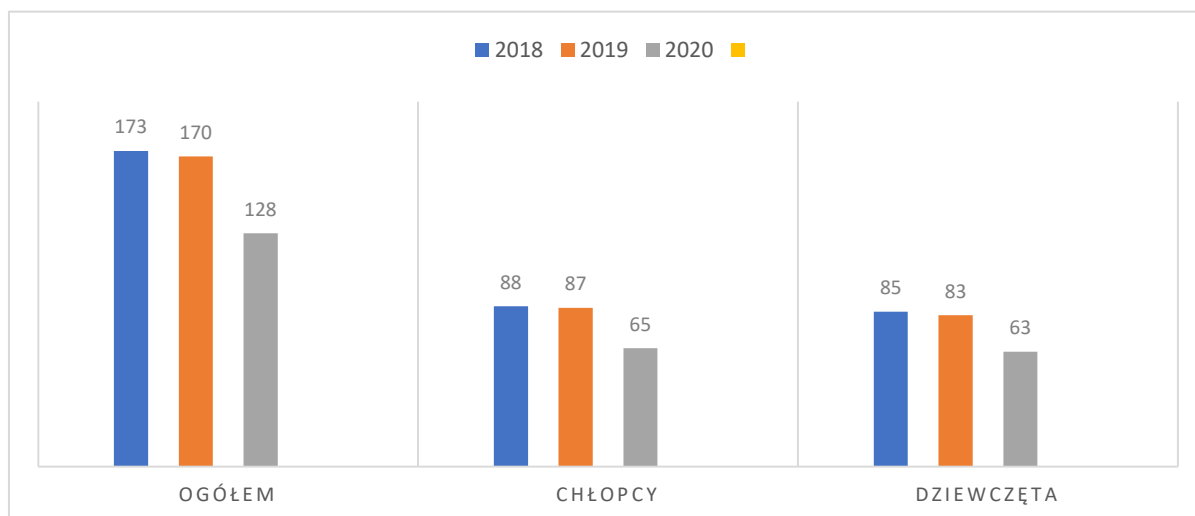
- praca socjalna (pomoc przy kompletowaniu dokumentów niezbędnych do otrzymania świadczeń, alimentów, itp., pomoc terapeutyczną, pomoc w zatrudnieniu poprzez zarejestrowanie w Powiatowym Urzędzie Pracy, podejmowanie interwencji w przypadku pomocy rodzinie, udzielenie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych),
- usługi opiekuńcze (usługi opiekuńcze świadczone w środowisku są przyznawane osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. W roku 2020 r. z pomocy w postaci usług opiekuńczych skorzystało 16 osób),
- zapewnienie posiłku (pomoc przyznawana jest w formie dożywiania dzieci w placówkach edukacyjnych oraz wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności dla osób dorosłych. Z pomocy w formie dożywiania w 2020 r. skorzystało 188 osób, w tym korzystających z posiłku 74 osoby, zasiłków celowych 152 osoby),
- pomoc żywnościowa (w 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej realizował pomoc w postaci żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. W okresie od 1.01.2020 r. do 31.12.2020 r. programem objętych było 89 rodzin tj. 208 osób.).

2.5 Edukacja

Do jednych z głównych zadań Gminy Bytom Odrzański jako jednostki samorządu terytorialnego należy świadczenie usług edukacyjnych na poziomie przedszkolnym i podstawowym.

Obecnie w Gminie Bytom Odrzański funkcjonuje 1 przedszkole oraz 1 Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Bytomiu Odrzańskim.

Na terenie Gminy Bytom Odrzański nie ma szkół ponadpodstawowych. Usługi szkolnictwa ponadgimnazjalnego świadczą obecnie placówki edukacyjne Powiatu Nowosolskiego. Część uczniów pobiera naukę w mieście Głogów.

Wykres 8 Liczba dzieci w przedszkolu w latach 2018-2021.

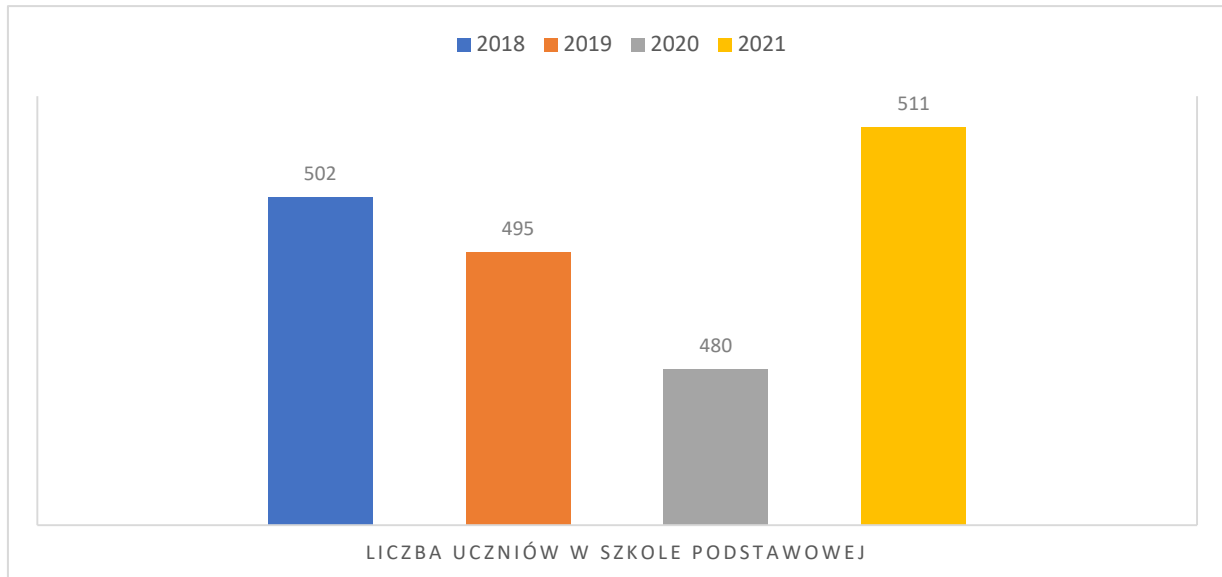
Źródło: <https://stat.gov.pl>.

Na obszarze gminy Bytom Odrzański obserwuje się ogólną tendencję spadkową liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest negatywna tendencja związana z przyrostem naturalnym (w ostatnich latach odnotowano ujemny przyrost naturalny), co przekłada się na mniejszą liczbę dzieci w wieku przedszkolnym.

Odwrotna tendencja ma natomiast miejsce w przypadku dzieci starszych, uczęszczających do szkoły podstawowej. W 2021/2022 roku ogólna liczba uczniów w szkolnictwie podstawowym wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 31 osób.

Jedyny ośrodek edukacyjny na terenie gminy zlokalizowany w Bytomiu Odrzańskim jest w dobrym stanie technicznym, umożliwiającym pełnienie swoich funkcji. Posiada pracownie przedmiotowe, realizuje zajęcia w ramach kół zainteresowań, zajęcia dodatkowe oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczną. Przeciętna liczebność klas w szkolnictwie podstawowym wynosi 28 osób.

Istotne znaczenie dla rozwoju edukacji ma dostęp do komputerów z Internetem. Na obszarze Gminy Bytom Odrzański w Szkole Podstawowej im. Józefa Wybickiego przypada 55 szt. komputerów z dostępem do Internetu. Z powyższego wynika, że wskazane są działania w zakresie dalszej cyfryzacji szkół, zmierzające do zapewnienia uczniom dostępu do najnowocześniejszych technologii informatycznych.

Wykres 9 Liczba uczniów w szkole podstawowej w gminie Bytom Odrzański w 2018-2021.

Źródło: Dane własne gminy Bytom Odrzański.

2.6 Kultura i sport

Dla mieszkańców danego obszaru istotne jest zaspokojenie potrzeb wyższego rzędu, w tym potrzeb kulturalnych. Ludność w czasie wolnym korzysta z wielu przejawów życia kulturalnego oferowanego zarówno przez sektor biznesu, jaki i sektor publiczny. W większości gmin wiejskich istotnym czynnikiem pobudzania życia kulturalnego są ośrodki kultury finansowane ze środków publicznych i operujące na majątku samorządu. W Gminie Bytom Odrzański aktualnie funkcjonuje Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury wpisany do rejestru instytucji kultury, w którym działają zespoły, kluby i organizacje oraz są organizowane koła zainteresowań, m.in.:

- Koło teatralne „Kleks”,
- Koło teatralne „Kleksik”,
- Klub Złotej Jesieni (Klub Seniora),
- Sekcja haftu krzyżkowego „Czwartkowe Sploty”,
- Świetlica integracyjna dla dzieci „Mazgajka”,
- XII Harcerska Drużyna Wodna „Bryg”, - Bytomska grupa AA „TOR”,
- Pracownia modelarska i plastyczna,
- Bytomskie Koło nr 1 Polskiego Związku Wędkarskiego oraz „Szkółka Wędkarska” dla dzieci i młodzieży,
- Szkoła Tańca „RYTM”.

W związku z podjęciem kroków mających na celu zatrzymanie szerzenia się epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w latach 2020-2021 została dostosowana do zarządzeń Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, które ulegały częstym modyfikacjom. Sytuacja zagrożenia spowodowała, że nie odbyły się również coroczne imprezy, w tym plenerowe. Z uwagi na powyższe obostrzenia dopiero rok 2022 może pozwolić na powrót do znanych już imprez masowych w gminie Bytom Odrzański.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2018 roku na terenie gminy funkcjonowały 3 kluby sportowe, zrzeszające 227 członków, ćwiczących ogółem było 177 osób. Natomiast dwa lata później liczba klubów spadła do 2, liczba ich członków do 188, zaś liczba ćwiczących zmalała do 124 osób. Tymczasem w powiecie nowosolskim w analogicznym okresie zmniejszyła się zarówno liczba klubów sportowych z 47 do 27, liczba ich członków spadła zaś z 2291 do 1221, natomiast liczba ćwiczących zmniejszyła się o 631 osób.

Na terenie gminy funkcjonuje Stadion Miejski, który jest przekazany w użyczenie Miejskiemu Klubowi Sportowemu „ODRA” w Bytomiu Odrzańskim. Działalność Klubu i jego funkcjonowanie oparte jest na pracy społecznej. W 2020 roku na stadionie zostały wykonane prace remontowe m.in. uruchomienie drugiej płyty boiska, montaż bramek, pielęgnacja trawy i zamontowanie lamp oświetleniowych.

W planach jest również budowa Centrum Sportowego Odra na Stadionie w Bytomiu Odrzańskim. Ma to być pierwsze takie miejsce nie tylko w tej gminie, ale też województwie lubuskim. W pierwszym etapie ma powstać nowoczesna trybuna na ok. 700 miejsc z zapleczem socjalnym i pełnowymiarowe boisko ze sztuczną nawierzchnią. W drugim etapie planowana jest budowa hali wielosportowej, a w trzecim zadanie w postaci balonu pneumatycznego nad boiskiem. Klub planuje też budowę dwóch boisk z naturalną nawierzchnią, rozbudowę socjalnych pomieszczeń, w tym zwłaszcza o salkę fitness.

Uzupełniającą funkcję kulturotwórczą pełni biblioteka, w której od kilku lat działają Dyskusyjne Kluby Książki. W lubuskim działa ok. 70 klubów, których koordynacją zajmuje się Biblioteka Wojewódzka w Zielonej Górze, a w skali kraju Instytut Książki.

Biblioteka w Gminie Bytom Odrzański o powierzchni 262m² składa się z czytelni, wypożyczalni, pomieszczenia socjalnego, korytarza i toalety dostępnej dla osób niepełnosprawnych. Pomieszczenia biblioteki są dostępne dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Dla czytelników z niepełnosprawnością wzrokową biblioteka udostępnia książki z dużą czcionką – 269 egzemplarzy, w 2020 roku zakupiono 13 sztuk. Czytelnicy mają do dyspozycji 201 audiobooków, 6 książek w brajlu.

Biblioteka w 2021 roku dysponowała księgozbiorem w ilości 24 739 woluminów. Notuje się wyraźny spadek czytelnictwa, co jest porównywalne do trendów obserwowanych w innych gminach. W 2019 z bogatego księgozbioru oferowanego przez bibliotekę skorzystało 1 598 osoby, a w 2021 r. 707.

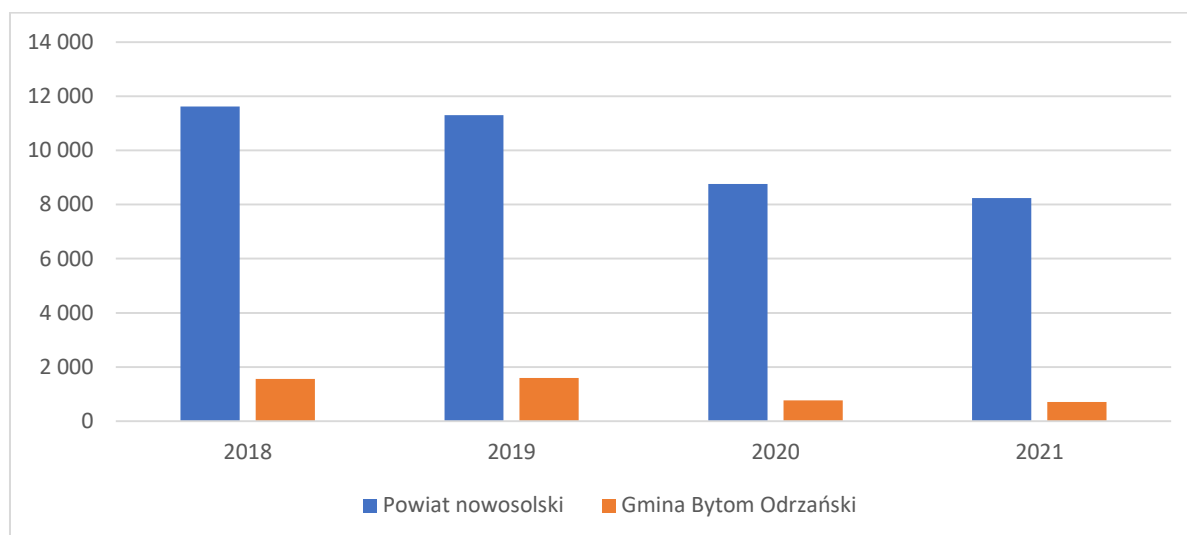
Tabela 6 Wybrane aspekty kultury w Gminie Bytom Odrzański

Placówki biblioteczne		2017	2018	2019	2020	2021
biblioteki i filie ogółem	ob.	1	1	1	1	1
biblioteki i filie - obiekt przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych	ob.	-	-	-	1	1
czytelnicy w ciągu roku	osoba	1534	1565	1598	767	707
księgozbiór	wol.	22 635	23 535	24 103	24 291	24 739
wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	10 268	10 272	10 477	6 364	6 358

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny.

Czytelnictwo utrzymuje się na zadawalającym poziomie, pomimo obniżonej z powodu pandemii liczby czytelników aktywnie wypożyczających. Biblioteka może pochwalić się drugim miejscem w rankingu na najwyższy wskaźnik liczby czytelników na 100 mieszkańców w bibliotekach południowej części woj. lubuskiego – wynosi on 17,87 (dane z seminarium dyrektorów z dnia 12 kwietnia 2021).

Wykres 10 Liczba czytelników w gminie Bytom Odrzański i powiecie nowosolskim w latach 2018-2021.

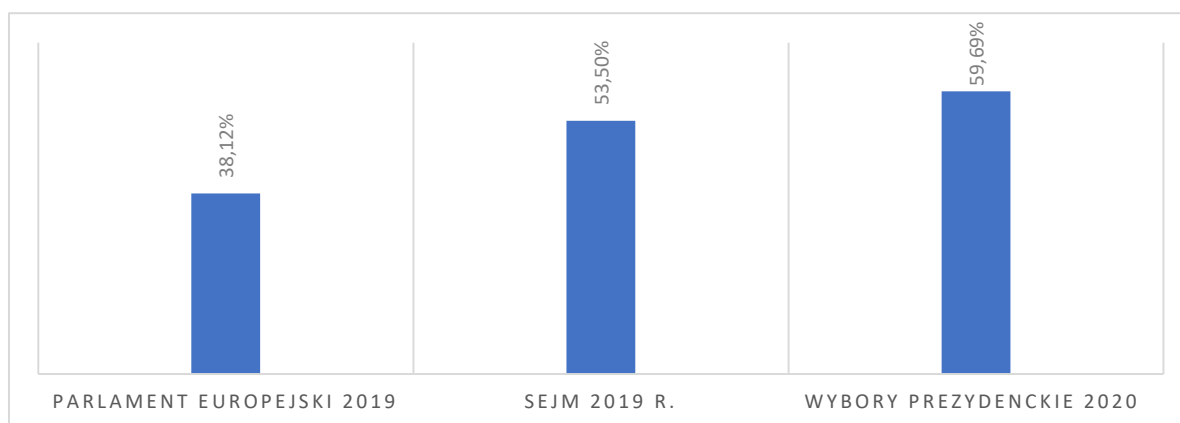
Źródło: <https://stat.gov.pl>

2.7 Aktywność społeczna

Aktywnością społeczną jest świadomy i dobrowolny udział obywateli w życiu politycznym, gospodarczym, kulturalnym i społecznym zarówno państwa, jak i wspólnoty lokalnej. Przejawia się głównie udziałem w wyborach i referendach, kontrolowaniem lub sprawowaniem władzy, przynależnością do organizacji społecznych lub stowarzyszeń, dbaniem o ład i porządek publiczny, reagowaniem na przejawy łamania przyjętych zasad, zaangażowaniem się w pomoc potrzebującym oraz samoorganizowaniem się obywateli w sprawach dotyczących wspólnego dobra. Z punktu widzenia efektywności i tempa rozwoju społeczno-gospodarczego ważna jest skala zaangażowania obywatelskiego i poziom aktywności mieszkańców.

Podstawową aktywność społeczną mieszkańców gminy określa frekwencja wyborcza. Analizując dane dostępne na stronie Państwowej Komisji Wyborczej dotyczące frekwencji w wyborach w ciągu ostatnich lat można zaobserwować, że ten rodzaj aktywności społecznej jest wśród

mieszkańców gminy Bytom Odrzański mniej popularny, niż na terenie województwa i kraju. W danych dostępnych w GUS o frekwencji w wyborach samorządowych widać wyraźnie większe zainteresowanie i partycypację w tych wyborach niż w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Wynika to zapewne z większego poczucia realnego wpływu swojego głosowania na najbliższe otoczenie. Najmniejszym zainteresowaniem cieszą się natomiast wybory do parlamentu europejskiego, ponieważ stanowi on zbyt odległą perspektywę. Najliczniej przy urnach wyborczych mieszkańcy gminy Bytom Odrzański stawiają się podczas wyborów prezydenckich wpisując się tym w ogólnopolski trend – wybory te cieszą się największym zainteresowaniem w całym kraju.

Wykres 11 Frekwencja wyborcza w gminie Bytom Odrzański w latach 2018-2020.

Źródło: www.pkw.gov.pl

Innym sposobem pomiaru zaangażowania lokalnej społeczności w kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego jest ilość organizacji pozarządowych oraz podejmowanych przez nie inicjatyw. Organizacje pozarządowe, nazywane trzecim sektorem, są prywatne i powstają z inicjatywy ich założycieli, jednak w odróżnieniu od przedsiębiorstw działają w interesie publicznym, a nie prywatnym. Na terenie gminy Bytom Odrzański prężnie działają m.in. następujące organizacje non-profit.

Tabela 7 Wykaz ważniejszych organizacji pozarządowych z Gminy Bytom Odrzański

Lp.	Nazwa organizacji pozarządowej	Sfera działalności
1	Fundacja Rozwoju Aktywności Lokalnych „FALA”	wspieranie rozwoju aktywności społecznej
2	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych "Przystań"	współdziałanie osób niepełnosprawnych zrzeszonych w Stowarzyszeniu, zwłaszcza w zakresie szeroko pojętej rehabilitacji kompleksowej osób niepełnosprawnych w celu ich integracji społecznej i zawodowej

3	Miejski Klub Sportowy „Odra”	działalność sportowa oraz upowszechnianie kultury fizycznej i turystyki
4	Stowarzyszenie Przyjaciół Bytomia Odrzańskiego	aktywne oddziaływanie na rozwój życia społecznego, kulturalno - oświatowego i gospodarczego miasta i gminy Bytom Odrzański
5	Stowarzyszenia Artystów Współczesnej Kultury Ludowej "Wierzbniczanka	wsparcie i rozbudzanie inicjatywy na rzecz rozwoju społecznego i kulturalnego
6	OSP Bytom Odrzański	zapobieganie pożarom, udział w akcjach ratowniczych

Źródło: Dane własne Gminy Bytom Odrzański.

Organizacje pozarządowe borykają się z licznymi utrudnieniami, m.in. z ograniczonym dostępem do środków finansowych, problemami lokalowymi, brakiem umiejętności pozyskiwania środków zewnętrznych, brakiem znajomości procedur księgowych. Władze gminy zdając sobie sprawę z wagi partycypacji społecznej w zarządzaniu gminy, podejmują systematyczne działania wspierające rozwój organizacji pozarządowych.

2.8 Infrastruktura i środowisko

Drogi wojewódzkie tworzą trzy ciągi komunikacyjne i wraz z drogami powiatowymi spełniają najważniejszą rolę w układzie komunikacyjnym gminy. Drogi wojewódzkie przebiegające przez gminę to:

- droga nr 292 relacji Nowe Żabno - Bytom Odrzański - Głogów – Lubin,
- droga nr 293 relacji Borów - Nowe Miasteczko - Bytom Odrzański,
- droga nr 325 relacji Tarnów - Siedlisko (przeprawa łodzią) - Bytom Odrzański.

Drogi wojewódzkie przebiegające przez obszar gminy tworzą dobre powiązanie z siecią dróg o znaczeniu krajowym, najważniejsze połączenia to:

- połączenie z drogą krajową nr 3 Świnoujście - Szczecin - Zielona Góra - Jelenia Góra Jakuszyce (przejście graniczne z Czechami), z odgałęzieniem w Lubinie w kierunku Wrocławia;
- połączenie z drogą krajową nr 12 Szprotawa - Żagań - Żary - Łęknica (przejście graniczne z Niemcami).

Do głównych dróg powiatowych na terenie Bytom Odrzański administrowanych przez Powiatowy Zarząd Dróg w Nowej Soli należą:

- Bytom Odrzański-Bodzów-Kłobuczyn,
- Bytom Odrzański-Wierzbnica-Miłaków,
- Królikowice-Małaszowice-Popowo,
- Bycz-Tarnów Bycki-Kietcz-Nowa Sól,

- Wierzbnica-Bonów-Kromolin.

Tabela 8 Drogi gminne

Lp.	Droga gminna (w tym drogi wewnętrzne, których administratorem jest gmina)	Liczba kilometrów
1	Drogi gminne utwardzone	22,617
2	Drogi gminne nieutwardzone	91,104

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Bytomiu Odrzańskim.

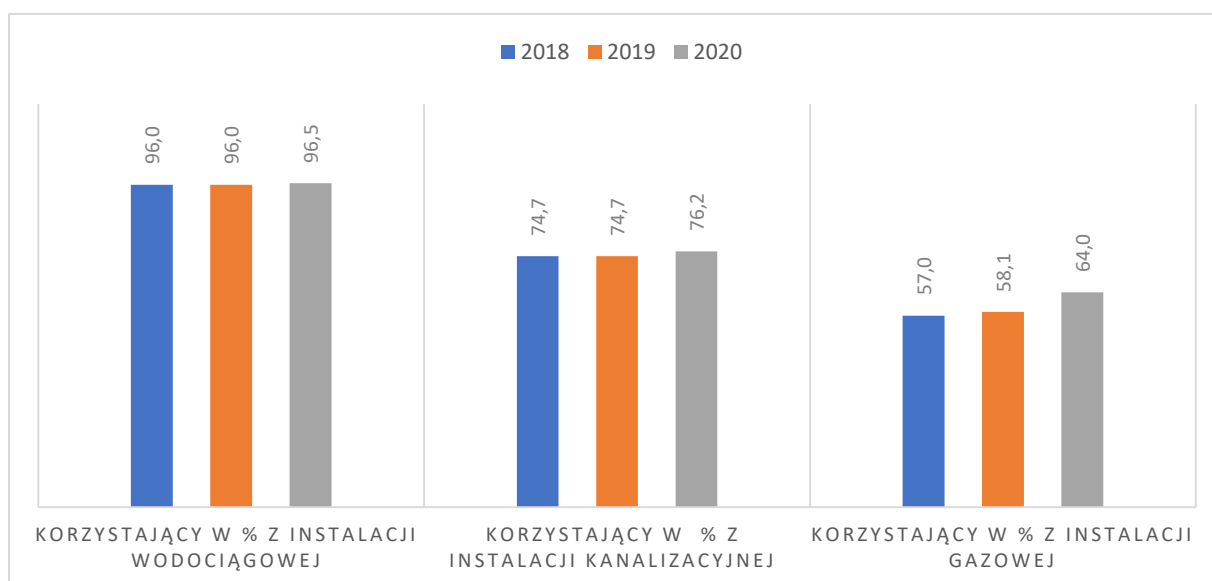
Całkowita długość dróg gminnych na terenie gminy Bytom Odrzański wynosi 113,72 km. Drogi gminne charakteryzują się dużym zróżnicowaniem pod względem nawierzchni oraz parametrów technicznych, tj.: szerokość, nośność, infrastruktura towarzysząca (chodniki, przejścia dla pieszych, oświetlenie, kanalizacja deszczowa).

Sporą część układu komunikacyjnego Gminy Bytom Odrzański stanowią drogi jednojezdniowe, niewystarczające w dobie rosnącej liczby pojazdów i zwiększającej się mobilności mieszkańców. Drogi te nie gwarantują odpowiedniego bezpieczeństwa użytkowników.

Drugim kluczowym problemem jest stan nawierzchni oceniany przez mieszkańców i zarządców dróg jako zły. Zatem konieczna jest budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, tak aby zwiększyć ich bezpieczeństwo i przepustowość. Modernizacji dróg powinny towarzyszyć działania zmierzające do rozwoju ścieżek rowerowych łączących poszczególne miejscowości.

Działanie takie nie tylko poprawiają stan środowiska naturalnego (poprzez ograniczanie niskiej emisji), ale również służą promocji turystyki i rekreacji. Mogą one przyczynić się zwłaszcza do rozwoju turystyki weekendowej. Poprzez budowę ścieżek rowerowych poprawi się dostępność miejsc atrakcyjnych turystycznie. Dodatkowo ścieżki rowerowe zwiększają mobilność mieszkańców i umożliwiają nawiązywanie kontaktów pomiędzy mieszkańcami poszczególnych miejscowości, bez konieczności posiadania samochodu.

Gmina Bytom Odrzański dysponuje bardzo dobrze rozwiniętą siecią wodociągową, kanalizacyjną i gazową. Sieć wodociągowa liczy 80,5 km i na koniec 2020 roku korzystało z niej 5 187 osób. Sieć kanalizacyjna obejmuje 29,1 km i posiada 4 096 użytkowników. Długość czynnej sieci gazowej wynosi 42 560 m i obejmuje 3 443 użytkowników. Podmiotem dostarczającym gaz do odbiorców indywidualnych i instytucjonalnych na terenie gminy jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Gorzowie Wielkopolskim. Dostawcami energii elektrycznej są ENERGA Obrót S.A. – dotyczy instytucji publicznych oraz ENEA – dotyczy gospodarstw domowych.

Wykres 12 Odbiorcy instalacji w Gminie Bytom Odrzański.

Źródło: <http://stat.gov.pl>

Przedstawione powyżej dane wskazują na systematyczny wzrost liczby osób korzystających z instalacji wodociągowej (w 2020 roku rozbudowano sieć wodociągową w miejscowości Bycz o odcinek długości 665 m, którego wykonawcą był Zakład Gospodarki Komunalnej w Bytomiu Odrzańskim), kanalizacyjnej i gazowej, co pokazuje zaangażowanie gminy w realizację szeregu inwestycji infrastrukturalnych mających na celu podniesienie poziomu życia mieszkańców gminy.

Należy również zaznaczyć, iż Gmina uzyskała dofinansowanie w ramach środków PROW na operacje typu Gospodarka wodno-ściekowa na zadanie pn.: „Poprawa systemu gospodarki wodnej i kanalizacyjnej w Gminie Bytom Odrzański”. W ramach zadania, zostaną wykonane następujące zadania:

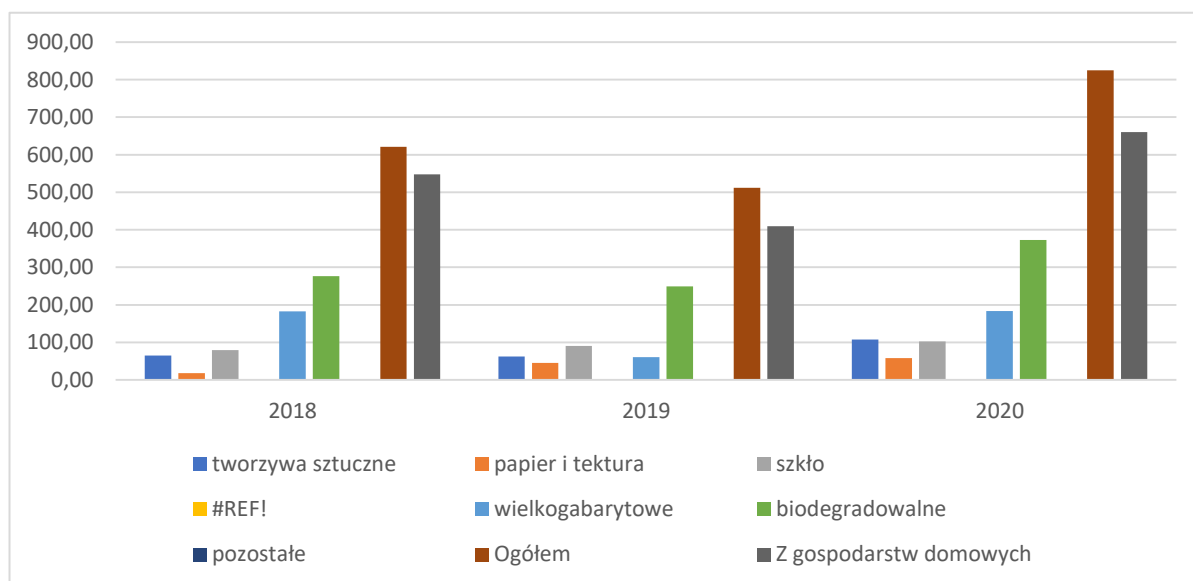
- budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w Wierzbnicy,
- przebudowa budynku stacji uzdatniania wody i budynku pompowni II stopnia,
- budowa roślinno-stawowej przydomowej oczyszczalni ścieków.

Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Bytom Odrzańskim w roku 2020 stanowią 3 058 nieruchomości, odnotowano wzrost o 25 nieruchomości w stosunku do roku 2019. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosi 26,9 m² i jest większa od średniej wartości dla powiatu nowosolskiego. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem około 340 mieszkań. Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Bytom Odrzański to 4,03 i jest porównywalna do przeciętnej liczby izb dla województwa lubuskiego. Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne 98,9% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu, 97,1% nieruchomości

wyposażonych jest w ustęp splukiwany, 95% mieszkań posiada łazienkę, 74,7% korzysta z centralnego ogrzewania, a 59,9% z gazu sieciowego.

Gmina utworzyła Uchwałą nr XXI/205/2013 Rady Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim z dnia 21 czerwca 2013 roku Związek Międzygminny „EkoPrzyszłość”, który przygotował i wprowadził obowiązujące od 1 lipca 2013 roku zasady gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W wyniku przeprowadzonego przez Związek Międzygminny „EkoPrzyszłość” przetargu na wywóz i zagospodarowanie odpadów, wybrano konsorcjum firm: Tönsmeier Sp. z o. o. – jako lider oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „Uskom” w Koźuchowie i Spółka komunalna Wschowa – jako członkowie konsorcjum. Na terenie Gminy Bytom Odrzański firmą odpowiedzialną za wywóz odpadów komunalnych jest Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych „Uskom” z Koźuchowa.

Na obszarze gminy Bytom Odrzański w 2020 r. zebrano łącznie ok. 949,15 ton odpadów zmieszanych, przy czym warto zauważyć, że w porównaniu z 2019 r. ilość zbieranych odpadów zmieszanych zmniejszyła się. Natomiast wzrosła wielkość odpadów zbieranych selektywnie.

Wykres 13 Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku.

Źródło: <http://stat.gov.pl>

Eksploatacją urządzeń zaopatrzenia w wodę zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej w Bytomiu Odrzańskim.

W gminie łącznie z oczyszczalni ścieków korzysta 4 520 osób i widoczny jest wzrost liczby budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnych oraz wzrost liczby oczyszczalni przydomowych.

Według danych gminy liczba ta wynosiła w 2020 r. 161 szt., co w porównaniu z rokiem 2019 stanowi wzrost o 2,5%.

Miasto Bytom Odrzański jest obecnie skanalizowane w 94%. Na przeważającej części miasta wykonana jest kanalizacja ogólnospławna. Ścieki bytowo-gospodarcze oraz deszczowe odprowadzane są ko-łektorem o średnicy 1 m. Kolektory uliczne wykonane są z rur kamionkowych, betonowych i rur PCV. Ok. 90% ścieków sphywa grawitacyjnie do oczyszczalni ścieków w Tarnowie Byckim. Z części wschodniej miasta ścieki odprowadzane są do przepompowni ścieków zlokalizowanej przy ul. Głogowskiej, z której przepompowywane są do kolektora głównego i odprowadzane do oczyszczalni ścieków.

2.9 Zasoby przyrodnicze i turystyczne

Pod względem morfologicznym obszar gminy położony jest w obrębie dwóch jednostek: Pradoliny Barycko-Głogowskiej i Wzgórz Dalkowskich. Pradolina Barycko-Głogowska to forma dolinna o szerokości 5-15 km, z terasami Odry o powierzchni płaskiej, rozbitej krawędziami. Wzgórze Dalkowskie (zachodnia część Gór Kocich) to wysoczyzna morenowa, o powierzchni płasko-falistej, wyniesiona od 70 m w części północnej do 200 m n.p.m. w części południowej. Teren gminy położony jest na obszarze Monokliny Przesudeckiej, gdzie pod osadami kenozoiku występują utwory triasu i jury. Nad nimi zalega kompleks osadów trzeciorzędowych i czwartorzędowych o miąższości 150-300 m. Różnice w budowie geologicznej występują pomiędzy terenami położonymi w pradolinie oraz na obszarze Wzgórz Dalkowskich.

Sieć hydrograficzną gminy tworzy rzeka Odra (przepływająca we wschodniej części gminy) wraz z jej lewobrzeźnymi dopływami, z których wyróżnia się ciek Biała Woda, stanowiący jej zachodnią granicę. W pradolinie występują starorzecza Odry, poza tym na całym obszarze gminy istnieje jeszcze kilka bezimiennych cieków i kanałów, które bezpośrednio odprowadzają wodę z wysoczyzny do Odry. Na obszarze Gminy Bytom Odrzański znajduje się Obszar Natura 2000 objęty tzw. Dyrektywą Ptasią: PLB080004 Dolina Środkowej Odry.

Dolina Środkowej Odry jest jedną z najważniejszych w kraju ostoi ptaków drapieżnych, wodno-błotnych i związanych z siedliskami szerokiej doliny rzecznej, która częściowo zachowała naturalny charakter. Jest to najważniejsza krajowa ostoja lęgowa kani czarnej i kani rudej. Stosunkowo znaczną liczebność osiągają także gniazdujące na terenie obszaru populacje derkacza, rybitwy białowąsej, rybitwy białoskrzydłej i dzięcioła średniego. Obszar, położony w obrębie jednego z głównych w kraju korytarzy ekologicznych wiodącego wzdłuż doliny Odry jest także ważnym szlakiem migracji ptaków wodnobłotnych. Liczebność ich zgrupowań spotykanych tu w okresie

przelotów przekracza 20 000 osobników. Największą liczebność osiągają stada gęsi zbożowej. Dolina Środkowej Odry jest również ważnym miejscem zimowania tego gatunku, a także łabędzia krzykliwego. Na terenie jednostki występuje Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Dalkowskie, zatwierdzony Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Lubuskiego z dnia 17 lutego 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. Tą formą ochrony objęty został obszar o powierzchni 3 982 ha, z czego na terenie Gminy Bytom Odrzański zajmuje on powierzchnię 2 863 ha (ok. 72%). Obszar ten zajmuje tereny w dolinie Odry oraz pas lasów w zachodniej części gminy i przechodzi w kierunku południowym na Wzgórza Dalkowskie. Celem ochrony jest zachowanie mozaikowego krajobrazu leśno-polnego w terenie o urozmaiconej rzeźbie powierzchni ziemi. Miejsce to jest jednym z najcenniejszych przyrodniczo terenów w gminie, charakteryzujących się wysoką bioróżnorodnością. Dominują tu biocenozy typu łąkowego, leśnego, szuwarowego i wodnego.

W pobliżu miejscowości Bonów zlokalizowany jest Rezerwat leśny Annabrzeskie Wąwozy - utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dn. 21 lipca 1977 r. oraz Zarządzeniem Nr 10/2012 regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 28 lutego 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Annabrzeskie Wąwozy”. Rezerwat ten zajmuje powierzchnię 56,11 ha i obejmuje fragment Wzgórz Dalkowskich. Celem ochrony jest zachowanie naturalnego zróżnicowania ekosystemów leśnych przy unaturalnieniu ich struktury, z zachowaniem cennych gatunków flory i fauny. Teren rezerwatu charakteryzuje się bardzo urozmaiconą rzeźbą powierzchni ziemi. Różnice wysokości względnych między partiami szczytowymi a dnem wąwozów dochodzą do 40 m. Najwyższe wzniesienie ma wysokość 216 m n.p.m. (wieża widokowa).

Gmina Bytomia Odrzańskiego jest też siedzibą wielu obiektów turystycznych, kulturalnych oraz obiektów sakralnych. Turystyka, kultura i dziedzictwo kulturowe są ważnym elementem budowania wartości i tożsamości miasta i gminy oraz planowania społeczno-gospodarczego rozwoju.

Strefa turystyczno-rekreacyjna w Gminie Bytom Odrzańskim jest zlokalizowana głównie przy Odrze oraz w mieście Bytom Odrzański. Od lat władze samorządowe kładą szczególny nacisk na proces przywrócenia funkcji turystycznych na Odrze. W tym celu Gmina Bytom Odrzański wspólnie z Miastem Nowa Sól zrealizowała projekt współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Obecnie port w Bytomiu Odrzańskim oferuje:

- Dziesięć miejsc do cumowania jachtów i łodzi przy wygodnym pomoście pływającym,
- Pirs dla statków żeglugi pasażerskiej,
- Sanitariaty typu TOI TOI, zlokalizowane przy ul. Nadbrzeżnej (2 szt.) oraz ul. Spacerowej (2szt.), podłączone do kanalizacji sanitarnej w odległości 10 m i 50 m od pomostu,
- Miejsce poboru wody dla jednostek pływających: Zawór czerpalny ze złączką do węża umiejscowiony jest na nabrzeżu w pobliżu punktu pompowego, w szafce wyposażonej w zamek - w odległości 20 m,
- Pompowy punkt do opróżniania zbiorników ściekowych (wyposażony w bezobsługową, zautomatyzowaną stację do naliczania ilości pobranych jednostek użytkowych) znajduje się w odległości 10 m - w pobliżu punktu poboru wody,

- Punkt poboru prądu dla jednostek pływających w odległości 20 m,
- Śmietniki kontenerowe na odpadki segregowane w odległości 10 m,
- Slip. Można wodować łódź na przyległej, nieczynnej już przystani promowej. Łagodny, utwardzony zjazd do wody. Wyciągarka silnikowa, przeznaczona do wyciągania z rzeki jednostek pływających o łącznej masie wraz z wózkiem kołowym do 5500 kg,
- Teren oświetlony, objęty monitoringiem.

W pobliżu portu znajdują się:

- Stacja benzynowa Orlen ul. Kożuchowska 1 - w odległości ok. 500m od przystani,
- Sklepy: Duży sklep „Lewiatan” w rynku, obok ratusza. Biedronka ul. Dworcowa 1 (ok. 500m od przystani). Liczne mniejsze sklepy w rynku i jego okolicach,
- Miejsca noclegowe: Zajazd SN „Nadodrze”, ul. Sadowa 4, 50 miejsc noclegowych, w odległości 800 m.

Gmina Bytom Odrzański wspólnie m.in. z Gminą Nowa Sól – Miasto zakupiła w ramach projektu „Odra dla turystów” współfinansowanego z Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Brandenbrugia na lata 2007-2013 dwa statki turystyczne: „Zefir” i „Laguna”.

Operatorem jednostek jest Stowarzyszenie Odra dla turystów. W sezonie odbywają się regularne rejsy statkami. Dodatkowo w ramach projektu „Lubuskie Aktywne i Turystyczne” współfinansowanego z Unii Europejskiej w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013 została wybudowana przystań rzeczna (tzw. mariny) w miejscowości Stara Wieś, Bobrowniki (Gmina Otyń) w Siedlisku (Gmina Siedlisko), Krępie (Zielona Góra), Pomorsku (Gmina Sulechów), Nietkowie (Gmina Czerwieńsk), miejscowości Gostchorze (Gmina Krosno Odrzańskie), Uradzie (Gmina Cybinka), Górzycy i Kostrzyniu nad Odrą. W ten sposób utworzono sieć przystani na odcinku środkowej Odry, umożliwiających rozwój ruchu turystycznego.

Bogate walory przyrodnicze obszaru warunkują fakt, iż turystyka, jako branża gospodarcza, może być istotną gałęzią wzrostu lokalnej gospodarki. Dlatego rozwój turystyki i agroturystyki jest bardzo ważnym elementem w gminie.

Tabela 9 Turystyka w Gminie Bytom Odrzański.

Obiekty noclegowe na terenie gminy Bytom Odrzański w 2021 r.		
Obiekty	ob.	1
Miejsca noclegowe	msc.	50
Liczba turystów	osoba	Brak danych

Źródło: <https://stat.gov.pl>

W 2021 r. na obszarze gminy Bytom Odrzański funkcjonował 1 obiekt noclegowy, dysponujący łącznie 50 miejscami. Niestety, obiekty noclegowe nie prowadzą statystyki odnośnie liczby turystów. Należy rozważyć mobilizację obiektu do prowadzenia statystyk, celem ustalenia jak wielu turystów spędza czas na terenie gminy, jak długo oraz czy występuje sezonowość.

Na obszarze Gminy Bytom Odrzański znajdują się również obiekty dziedzictwa materialnego stanowiące ponadlokalną atrakcję turystyczną. Możemy do nich zaliczyć m.in.

- renesansowy rynek otoczony kamieniczkami z XVII i XVIII w. w Bytomiu Odrzańskim - to zespół renesansowych i barokowych kamieniczek. Oparty na prostokącie. Do rynku prowadzi 7 ulic,
- kamienica „Pod Złotym Lwem” - najładniejsza kamieniczka w mieście. Jest zbudowana w stylu barokowym. Jej nazwa pochodzi od płaskorzeźby umieszczonej nad drzwiami frontowymi. Obecnie znajduje się w niej punkty gastronomiczne,
- ratusz - pierwotnie gotycki, przebudowany w latach 1602-1609, z pięknym portalem i wysoką wieżą. Budynek ten stanowi przykład architektury późnorenesansowej. Wieżę zwieńczono w 1695 roku barokowym hełmem, zniszczonym w 1945 i w latach 1953-1964 starannie zrekonstruowanym,
- kościół p.w. św. Hieronima w Bytomiu Odrzańskim. Kamienno-ceglana świątynia o wielowiekowych dziejach strzeże w swych wnętrzach kolebkowych sklepień z lunetami oraz bogatego wyposażenia barokowego, zwłaszcza ołtarza głównego i ambony,
- XIX wieczna fontanna ozdobiona figurką chłopca. Jej fundatorem był zamożny mieszczanin, którego syn zatonął w rzece Odrzańskim,
- zabytkowe Schody Rybackie prowadzące na brzeg Odry. Na uwagę zasługują szczególnie ścisłe centrum samego miasta. Posiada ono bogate walory estetyczne i historyczne,
- Dziecięcy Park Marzeń,
- Centrum Rekreacyjnego przy Zespole Szkół.

W obrębie gminy znajdują się także szlaki turystyczne:

- Trasa : Nowa Sól – Siedlisko – Bytom Odrzański – Tarnów Bycki – Kiełcz – Stara Wieś – Nowa Sól; długość – 26 km.,
- Trasa: Bytom Odrzański – Sobolice – Kromolin – rezerwat leśny „Dalkowskie Jary” – Góra Świętej Anny – rezerwat leśny „Annabrzeskie Wąwozy – Bonów – Wierzbnice – Bytom Odrzański; długość – 26 km.,
- Trasa: Bytom Odrzański – Kierzno – Skidnów – Ceber – Bogomice – Rapocin – Grodziec Mały – Głogów – Kurowice

Na obszarze gminy znajdują się także szlaki turystyczne uznane w dokumencie Program Rozwoju Lubuskiej Turystyki do 2020 roku jako produkty turystyczne: Szlak Krzyży Pokutnych – Ługi (gmina Otyń) – Miocin Dolny (gmina Kozuchów) – Kozuchów – Borów Wielki (gmina Nowe Miasteczko) – Gołaszyn (gmina Nowe Miasteczko) – Miłaków (gmina Nowe Miasteczko) – Bytom Odrzański.

2.10 Finanse Gminy

W latach 2018-2020 dochody gminy Bytom Odrzański zwiększyły się z poziomu 27 090 326,44zł w 2018 roku do 31 293 501,19 zł w 2020 roku.

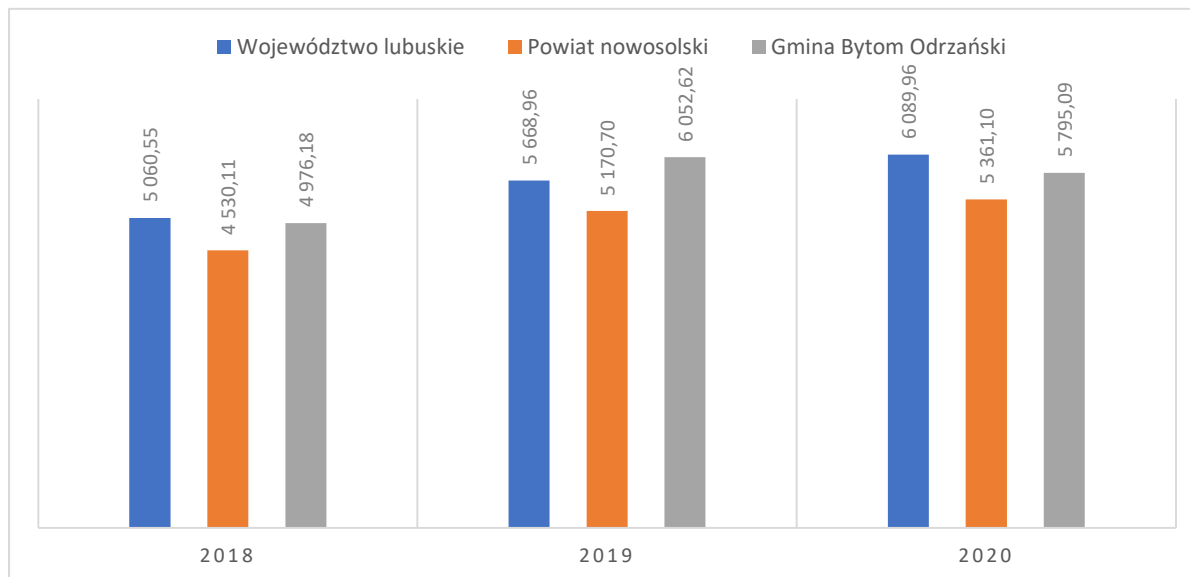
Tabela 10 Dochody ogółem Gminy Bytom Odrzański.

Dochody ogółem wg klasyfikacji budżetowej	Dział	2018	2019	2020
Rolnictwo i łowiectwo	010	1 936 438,28	173 155,59	364 643,62
Transport i łączność	600	39 330,10	42 305,38	41 788,28
Gospodarka mieszkaniowa	700	240 191,45	655 563,01	881 586,93
Informatyka	720	0,00	0,00	60 480,00
Administracja publiczna	750	68 169,49	71 241,96	691 310,27
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	751	37 332,91	28 972,82	34 307,92
Obrona narodowa	752	905,27	998,14	999,19
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	754	1 844,11	767,03	2 010,89
Wymiar sprawiedliwości	755	14 652,00	0,00	0,00
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	756	6 693 181,29	7 141 270,90	6 929 624,64
Różne rozliczenia	758	7 755 798,25	8 469 307,41	9 354 647,27
Oświata i wychowanie	801	491 337,21	477 285,39	534 108,06
Ochrona zdrowia	851	0,00	0,00	690,99
Pomoc społeczna	852	412 087,83	370 905,16	390 992,08
Edukacyjna opieka wychowawcza	854	52 026,40	46 839,20	33 644,00
Rodzina	855	6 344 472,54	7 242 553,65	8 661 522,93
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	900	2 996 844,71	8 105 686,87	3 254 635,52
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	921	4 214,60	2 573,71	56 508,60
Kultura fizyczna	926	1 500,00	0,00	0,00
Razem:		27 090 326,44	32 829 426,22	31 293 501,19

Źródło: <https://stat.gov.pl>

Przeliczając dochody na 1 mieszkańca wynosiły one od 4 976,18 zł w 2018 roku do 5 795,09 zł w 2020 roku. W roku 2020 gmina Bytom Odrzański pod względem dochodów ogółem na 1

mieszkańca wypada na niewiele niższym poziomie w stosunku do województwa lubuskiego ale zdecydowanie wyższym w stosunku do powiatu nowosolskiego, co przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 14 Dochody na 1 mieszkańca.

Źródło: <https://stat.gov.pl>

Suma wydatków z budżetu gminy Bytom Odrzański wyniosła w 2020 roku 29,5 mln złotych, co daje 5,4 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to, że w 2020 roku wydatki zmalały o 5,5% w porównaniu do roku 2019. Największą część budżetu gminy Bytom Odrzański – 29,8% została przeznaczona w dziale 855- rodzina, kolejno wydatki z budżetu przekazano na oświatę i wychowanie – 26,8% oraz gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 20,3%. Wydatki inwestycyjne stanowiły 7,6 mln złotych, czyli 25,7% wydatków ogółem. Suma dochodów do budżetu gminy Bytom Odrzański wyniosła w 2020 roku 31,3 mln złotych, co daje 5,7 tys. złotych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Oznacza to spadek dochodów o 4,7% w porównaniu do roku 2019. Największą część wpływów pochodzi z różnych rozliczeń (dział 758) – 29,9% oraz z działu 855 – rodzina 27,7%.

Znaczna część dochodów wygenerowana została z podatków (dochody od osób prawnych, fizycznych i od innych jednostek) – 22,1%. W budżecie gminy Bytom Odrzański wpływy z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych wynosiły 721 tys. złotych na mieszkańca (12,4%), natomiast dochód z tytułu podatków dochodowych od osób prawnych wynosił 20,7 złotych na mieszkańca (0,3%).

Dochody budżetu gminy obejmują dochody z różnych źródeł oddanych w całości do dyspozycji gminy na podstawie regulacji prawnych, wraz z subwencjami i dotacjami z budżetu państwa oraz środków na dofinansowanie zadań z budżetu Unii Europejskiej.

Wśród dochodów budżetowych najważniejszą rolę odgrywają dochody własne, które decydują o samodzielności finansowej jednostki. Zalicza się do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to o tyle ważne, że w przypadku tej kategorii dochodów gmina posiada kompetencje do wydawania uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki dużemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować lokalny rozwój. Do kategorii najważniejszych własnych źródeł dochodów samorządów należy zaliczyć dochody pochodzące z PIT i podatek od nieruchomości. Wymienione źródła dochodów charakteryzowały się istotnym udziałem w dochodach ogółem ale w 2020 roku odnotowano spadek w stosunku do roku 2019. Spadek dochodów z podatku od nieruchomości oraz podatku PIT wynika w głównej mierze ze spadkiem liczby mieszkańców.

W roku 2020 w porównaniu z rokiem 2019 spadły wydatki gminy. W 2018 roku wydatki kształtowały się na poziomie 29 101 380,73 zł, w 2019 roku odnotowano wzrost (31 373 451,14 zł) ale w 2020 roku spadły do 29 582 191,77 zł. Ważne jest jednak, aby wzrost wydatków bieżących był współmierny do wzrostu uzyskiwanych dochodów bieżących. W gminie Bytom Odrzański w latach 2019-2020 dynamika wzrostu dochodów i wydatków bieżących była na tyle stabilna, że poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej (różnicy między dochodami a wydatkami bieżącymi) w 2019 roku był na poziomie 1,4 mln zł, a w roku 2020 wynosił 1,7 mln zł.

Struktura wydatków gminy Bytom Odrzański pokazuje, że duża ich część to tzw. sztywne wydatki związane przede wszystkim z funkcjonowaniem rodziny i oświaty. Obszary te stanowią znaczącą część kosztów funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego.

Wskaźnik G, czyli wskaźnik dochodów podatkowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, jest publikowany corocznie przez Ministerstwo Finansów. Wskaźniki dochodów podatkowych ustalane w odniesieniu do jednego mieszkańca gminy, powiatu czy województwa stanowią podstawę do wyliczenia kwot przeznaczonych na części subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego oraz kwoty wpłat do budżetu państwa. Wskaźnik ten dla Gminy Bytom Odrzański z roku na rok rośnie i w 2020 roku wyniósł 1 295,32 zł, w 2021 roku 1 431,58 zł. Ważny w kontekście interpretacji wskaźnika G dla gmin jest także wskaźnik Gg, czyli wskaźnik dochodów podatkowych w kraju do liczby mieszkańców kraju.

Aby sprawdzić sytuację gminy na tle kraju w zakresie dochodów podatkowych, należy przeanalizować stosunek wskaźnika G do wskaźnika Gg. Ten ostatni w 2020 roku wynosił 1 956,15 zł. Wskaźnik dochodów podatkowych gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Bytom Odrzański w roku 2020 spadł w stosunku do 2019 roku. Odwrotna sytuacja jest ze wskaźnikiem dla kraju. Warto również zaznaczyć, że wskaźnik w odniesieniu do gminy Bytom Odrzański wypada gorzej niż średnia kraju. W 2020 roku wskaźnik G dla gminy stanowił ponad 66% wskaźnika Gg dla kraju. Natomiast w 2021 r. różnica pomiędzy wskaźnikiem G dla gminy a wskaźnikiem Gg dla kraju jest na poziomie 68,23%.

Biorąc pod uwagę wydatki majątkowe, to ich udział w wydatkach ogółem w 2020 roku kształtuje się na wyższym poziomie (ok. 25%) niż średnia tych wydatków gmin w powiecie nowosolskim (ok. 20%), a także w województwie lubuskim (ok. 10%). Z powyższego wynika, że Gmina Bytom Odrzański wydaje większą część środków budżetowych na inwestycje, niż średnio gminy w powiecie i województwie.

3. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest skutecznym i powszechnie wykorzystywanym w jednostkach administracji publicznej narzędziem diagnozy strategicznej. Pozwala porównać silne i słabe strony samorządu z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia makroekonomicznego oraz określić ich wzajemne oddziaływanie. W niniejszym opracowaniu analizy dokonano w oparciu o:

- dane i dokumenty pozyskane z gminy,
- dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane ze źródeł zewnętrznych.

Sfera społeczna:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom bezrobocia; • malejąca liczba osób korzystających z pomocy społecznej; • rolniczy charakter gminy; • bliskość dużego ośrodka miejskiego; • dobrze rozwinięta sieć gminnych placówek oświatowych • bliska odległość do kształcenia na poziomie średnim i wyższym. Dobry poziom kształcenia w gminnych placówkach oświatowych • rosnące zaangażowanie społeczne przejawiające się coraz wyższą frekwencją w wyborach; • posiadanie budynków użyteczności publicznej (np. biblioteka, świetlice wiejskie); • dobrze działający klub sportowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • ujemny przyrost naturalny • rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym; • zjawisko ukrytego bezrobocia (nienotowane przez PUP); • niestabilna liczba mieszkańców gminy; • mniejsza liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w stosunku do średniej powiatu i województwa; • zbyt duże obciążenie samorządu w stosunku do możliwości finansowych/ lokalowych/ kadrowych; • niewystarczająca liczba atrakcyjnych zarobkowo miejsc pracy.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera gospodarcza:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • połączenie z drogą krajową nr 3 oraz nr 12; • walory przyrodnicze stwarzające dobre warunki dla rozwoju turystyki i agroturystyki; • dobry klimat dla rozwoju przedsiębiorczości - rosnąca liczba mikro i małych przedsiębiorstw; • korzystne uwarunkowania dla rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego gminy związane są z jej umiejscowieniem; • utrzymująca się nadwyżka operacyjna w budżecie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wystarczającej liczby połączeń autobusowych z mniejszych miejscowości i brak połączenia kolejowego; • słaba jakość infrastruktury drogowej - część dróg gminnych i powiatowych wymaga remontu lub modernizacji; • niewystarczająca baza noclegowo-gastronomiczna; • niewystarczająca liczba inwestorów zagranicznych i krajowych.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera przestrzenna:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> rozwinięta infrastruktura wodociągowa, kanalizacyjna i gazowa; dobry dostęp do nowoczesnej technologii (komputer, Internet); dobrze rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna dobrze rozwinięte jednostki oświatowe w gminie (przedszkole, szkoła); sieć ścieżek rowerowych i miejsc rekreacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> niezadawalający stan dróg i chodników na terenie gminy - duża liczba dróg gminnych nieutwardzonych; niedostateczna liczba mieszkań komunalnych; niewystarczający dostęp do żłobków i klubów malucha; niewystarczająco rozwinięta sieć ścieżek rowerowych; niedostatecznie rozwinięta baza noclegowo-gastronomiczna.

Źródło: opracowanie własne.

Sfera środowiskowa:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> walory turystyczne – rzeka Odra, duży procent zalesienia, grzybów i ryb; sprzyjające warunki do rozwoju agroturystyki; potencjał do rozwoju energii odnawialnej; potencjał do rozwoju rolnictwa ekologicznego; bogate zasoby dziedzictwa kulturowego; rozwinięta infrastruktura wodociągowa i kanalizacyjna. 	<ul style="list-style-type: none"> niska świadomość ekologiczna mieszkańców; mała ilość akcji promujących ekologię wśród mieszkańców; wymagające renowacji tereny zielone; brak inwestycji z zakresu Odnawialnych Źródeł Energii.

Źródło: opracowanie własne.

Analiza SWOT – szanse i zagrożenia:

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> położenie gminy na obszarze atrakcyjnym przyrodniczo, co niesie za sobą możliwości rozwoju turystyczno-rekreacyjnego, rozwój sieci gazowej na terenie gminy, dostępność zewnętrznych źródeł finansowania ze środków UE na lata 2021-2027, możliwość uzyskania dofinansowania ze środków budżetu państwa (np. Program Maluch+) na budowę żłobka, domu seniora; bliskie sąsiedztwo z dużym miastem pozwala na rozwój budownictwa mieszkalnego i przyciąganie nowych mieszkańców spoza obszaru gminy, rozwój transportu publicznego ułatwiającego mieszkańcom przemieszczanie się do miejsc pracy; efektywne eliminowanie skutków pandemii dzięki środkom Krajowego Planu Odbudowy. 	<ul style="list-style-type: none"> upadek dużych przedsiębiorstw zatrudniających znaczną liczbę mieszkańców, co skutkuje zwiększeniem bezrobocia, starzejące się społeczeństwo - zmniejszenie liczby osób w wieku produkcyjnym, które przynoszą największy zysk dla gminy, silna konkurencja gmin sąsiednich jako miejsc lokalizacji inwestycji i zamieszkania, zmiany klimatu skutkujące anomaliami pogodowymi, zadłużenie samorządu i brak środków na inwestycje, zmniejszający się przyrost naturalny i ujemna migracja, powodujące ograniczenie działalności szkół podstawowych i wzrost kosztów utrzymania infrastruktury oświatowej, zwiększający się zakres zadań własnych gminy przy braku lub niewielkim poziomie wsparcia finansowego z budżetu państwa. brak środków oraz skutecznych instrumentów do przeciwdziałania skutkom

	pandemii.
--	-----------

Źródło: opracowanie własne

4. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym – Wizja, misja i cel nadrzędny

4.1 Wizja Gminy Bytom Odrzański

Strategia Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 jest dokumentem, w którym zdiagnozowano aktualną sytuację gminy. Zwrócono uwagę zarówno na mocne strony, jak i obszary problemowe. W procesie powstawania dokumentu istotne jest również stworzenie WIZJI, czyli obrazu gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje gminę Bytom Odrzański w perspektywie strategicznej – zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja gminy Bytom Odrzański:

- obrazuje stan docelowy gminy w 2030 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Uwzględniając zmieniającą się sytuację w otoczeniu, wzrost możliwości rozwojowych i oczekiwania mieszkańców, wizja Gminy w 2030 roku brzmi następująco:

W 2030 roku gmina Bytom Odrzański jest miejscem przyjaznym dla swoich mieszkańców. Gmina w pełni korzysta ze swojego położenia przy rzece Odrze, stanowiącej tętniący życiem szlak turystyczno-komunikacyjny, jak również przy drodze ekspresowej S3 relacji Zielona Góra - Wrocław, w niewielkiej odległości od centrów wzrostu jakimi są aglomeracja zielonogórska, nowosolska i głogowska. Gmina Bytom jest miejscem przyjaznym do życia, przede wszystkim dla jej mieszkańców i migrantów z terenów okolicznych miast.

Bogate walory położenia nad Odrą, rozbudowana infrastruktura rzeczna i zrewitalizowane obszary Gminy, starówka Bytomia Odrzańskiego, tereny przy porcie na Odrze i bezpośrednio sąsiadujące z rzeką – na obszarze których dzięki aktywnym mieszkańcom funkcjonują atrakcyjne produkty turystyczny i oferta przedsiębiorstw z branży gastronomicznej i noclegowej przyciągają turystów i gości z zewnątrz.

Spółceństwo obywatelskie realizuje swoją aktywność w prężnie działających organizacjach pozarządowych, wspierających lokalne środowiska, w tym przedsiębiorców na drodze rozwoju. Rozwija się konkurencyjna gospodarka lokalna oparta na sektorze małych i średnich przedsiębiorstw usługowych i produkcyjnych oraz rozwiniętym biznesie w wydzielonych Strefach Ekonomicznych na terenie Gminy.

W gminie funkcjonują nowoczesne, dobrze przygotowane pod potrzeby mieszkańców jednostki edukacji przedszkolnej i szkolnej. Ponadto mieszkańcy, jak również firmy, organizacje pozarządowe oraz podmioty innego rodzaju mogą liczyć na sprawne zarządzanie publiczne oraz na wysoką dostępność usług publicznych. Gmina współpracuje z innymi samorządami na płaszczyźnie gospodarczej, kulturalnej, turystycznej i promocyjnej.

Gmina zachowuje wszelkie standardy ekologiczne. Administracja, przedsiębiorcy i mieszkańcy dbają o środowisko. Dzięki realizacji szeregu działań zarówno inwestycyjnych, jak i działań edukacyjno-informacyjnych w obszarze tzw. „zielonego ładu”, udało zmniejszyć się emisję CO₂, mieszkańcy nauczyli się dbać o klimat, nabyli szereg nawyków i przyzwyczajzeń związanych z przejściem na gospodarkę niskoemisyjną, jak również z przeciwdziałaniem i zapobieganiem zmianom klimatycznym.

Sprawne i efektywne zarządzanie publiczne, aktywna współpraca samorządu z sektorem pozarządowym, biznesowym i publicznym zapewniają wysoką jakość i dostępność usług publicznych, a w szczególności usług z zakresu szkolnictwa elementarnego, podstawowego i gimnazjalnego.

4.2 Misja rozwoju Gminy Bytom Odrzański

Misja, jako nadrzędny cel funkcjonowania, jest krótkim, syntetycznym określeniem docelowego kierunku rozwoju ze sprecyzowaniem nadrzędnych wartości, które będą przestrzegane. Misja przybiera postać rozwiniętego zdania zapowiadającego ogólny trend rozwojowy, zgodny z oczekiwaniami wszystkich zainteresowanych podmiotów, a zwłaszcza mieszkańców danego obszaru.

Misja jest rozwinięciem wizji i służy określeniu tego, co w wyniku realizacji Strategii Rozwoju uzyskają mieszkańcy. Zapewnia, iż rozwój będzie służył rzeczywistym oczekiwaniom społecznym. Misja w sposób dokładny definiuje charakter gminy, a przede wszystkim wskazuje jej atuty.

W trakcie prac nad strategią uzgodniono następujące brzmienie misji:

Misją Gminy Bytom Odrzański jest kompleksowa współpraca wszystkich lokalnych i ponadlokalnych partnerów społecznych, gospodarczych i instytucjonalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju Gminy przy zachowaniu zalet bezpośredniego sąsiedztwa rzeki Odry, jak również przy zachowaniu zalet bliskiego sąsiedztwa granicy polsko-niemieckiej. Gmina w wyniku działań realizujących strategię rozwoju, w tym również w wyniku działań związanych z ochroną klimatu i środowiska, zapewnia mieszkańcom, w ramach współpracy na rzecz wspólnego dobra, przy wykorzystaniu istniejących potencjałów, wysoki poziom życia, dostęp do usług publicznych odpowiedniej jakości, możliwość kształcenia, rozwoju przedsiębiorczości, w tym w obszarze nowoczesnych gospodarstw rolnych, a także atrakcyjną ofertę czasu wolnego. Osobom przyjezdnym oferuje wysoką jakość usług rekreacyjnych i turystycznych, bazujących na bogactwie i czystości środowiska – lasów i rzeki Odry.

4.3 Cel nadrzędny

Cel nadrzędny wyznacza podstawowe kryteria oceny procesów rozwojowych. Zawsze powinien wskazywać na te efekty procesu rozwojowego, które są najważniejsze dla lokalnej społeczności. Natomiast wyniki odnoszące się do tego celu powinny być mierzalne, tak aby możliwa była późniejsza ocena rezultatów.

Cel nadrzędny brzmi następująco: **Równowaga, wysoka jakość i stabilizacja życia oraz satysfakcja mieszkańców.**

5. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Obszary, cele strategiczne, cele operacyjne

Struktura Strategii zbudowana została w oparciu o elementy składowe wzajemnie sobie podległe w hierarchii ważności (obszary, cele strategiczne wskazane dla każdego z obszarów, cele operacyjne i wynikające z nich kierunki działań). Osiąganiu przyjętej wizji i misji służą cele strategiczne realizowane we wskazanych obszarach, cele operacyjne wskazane dla każdego celu strategicznego oraz kierunki działań, które mają charakter ogólny i określają pożądane stany i procesy rozwojowe. Cele zdefiniowane na podstawie diagnozy oraz przeprowadzonych konsultacji z mieszkańcami, w sposób bezpośredni nawiązują do wizji i misji. Realizacja kierunków działań prowadzić będzie do osiągnięcia celów. Propozycje kierunków działań wynikają bezpośrednio z przeprowadzonych analiz i konsultacji. Wyodrębniono 4 obszary priorytetowe, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się:

- Obszar 1. Rozwinięta infrastruktura gminna i efektywne zarządzanie rozwojem gminy
- Obszar 2. Nowoczesna gospodarka, oparta na lokalnej specyfice, w tym zrównoważony rozwój, ochrona środowiska i klimatu
- Obszar 3. Wysoka jakość życia mieszkańców oraz aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie
- Obszar 4. Dziedzictwo kultury zachowane dla przyszłych pokoleń, Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego

Obszar 1. Rozwinięta infrastruktura gminna i efektywne zarządzanie rozwojem gminy	Obszar 2. Nowoczesna gospodarka, oparta na lokalnej specyfice, w tym zrównoważony rozwój, ochrona środowiska i klimatu	Obszar 3. Wysoka jakość życia mieszkańców oraz aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie	Obszar 4. Dziedzictwo kultury zachowane dla przyszłych pokoleń, Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego
Cel nadrzędny: Równowaga, wysoka jakość i stabilizacja życia oraz satysfakcja mieszkańców			
Cel strategiczny I: Rozwój infrastruktury w Gminie oraz poprawa jakości zarządzania, opartego na współpracy i wykorzystaniu zasobów	Cel strategiczny II: Konkurencyjna gospodarka oparta m.in. o działalność sektora MMSp, wykorzystująca lokalną specyfikę, w oparciu o zrównoważony rozwój, ochronę środowiska, zasobów naturalnych i klimatu	Cel strategiczny III: Poprawa jakości życia oraz aktywizacja i rozwój kształcenia społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o skuteczny system oświatowy oraz rozwinięty system usług społecznych dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów	Cel strategiczny IV: Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej Gminy.
Cel operacyjny I.1	Cel operacyjny II.1	Cel operacyjny III.1	Cel operacyjny IV.1

<p>Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej</p> <p>Cel operacyjny I.2 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne</p> <p>Cel operacyjny I.3 Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Gminy Bytom Odrzański</p>	<p>Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Bytom Odrzański, w tym w oparciu o specjalną strefę ekonomiczną</p> <p>Cel operacyjny II.2 Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój miejscowości Gminy Bytom Odrzański</p> <p>Cel operacyjny II.3 Ochrona klimatu oraz wykorzystanie środowiska naturalnego, w tym rzeki Odry dla rozwoju Gminy Bytom Odrzański</p>	<p>Rozwój potencjału edukacyjnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych z Gminy Bytom Odrzański</p> <p>Cel operacyjny III.2 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym</p> <p>Cel operacyjny III.3 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców</p>	<p>Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie, w tym dalsza rewitalizacja i poprawa atrakcyjności starówki Bytomia Odrzańskiego</p> <p>Cel operacyjny IV.2 Poprawa jakości promocji oraz zwiększanie popytu na turystykę, w tym turystykę rzeczną.</p> <p>Cel operacyjny IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej</p>
--	--	--	---

6. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Poniżej opisano planowane kierunki działań dla wyznaczonych obszarów oraz celów strategicznych i operacyjnych

6.1. OBSZAR 1. Rozwinięta infrastruktura gminna i efektywne zarządzanie rozwojem gminy

Cel strategiczny I: Rozwój infrastruktury w Gminie oraz poprawa jakości zarządzania, opartego na współpracy i wykorzystaniu zasobów

6.1.1. CEL OPERACYJNY I.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej

Strategia Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 istotny nacisk kładzie na rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej. W grę wchodzi tutaj systemy, urządzenia, sieci przesyłowe i związane z nimi obiekty. Całość infrastruktury jest istotna zarówno dla mieszkańców, jak i przedsiębiorców, i inwestorów. Konieczne jest przede wszystkim zapewnienie dostępu do mediów, do dobrej jakości dróg i komunikacji. Jakość i rozwój infrastruktury ma istotne znaczenie w kontekście atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, pośrednio zatem ma wpływ na dostępność miejsc pracy i jakość życia. Wspomnieć też należy, że Gmina rozciąga się na lewym Brzegu Odry, z centralnie nad rzeką położonym miastem Bytom Odrzański, jednym z najpiękniejszych miast Środkowego Nadodrza, szczytującym się bogatą historią, uwiecznioną m.in. w "KRONICE" Galla Anonima. Rzeka Odra stanowi ogromne bogactwo natury, które wymaga specjalnego traktowania. Na obszarze gminy znajduje się rezerwat przyrody Annabrzeskie Wąwozy chroniący naturalne zróżnicowanie ekosystemów leśnych z zachowaniem cennych gatunków flory i fauny, położony w północno-zachodniej części Wzgórz Dalkowskich. Rzeka, jak również pozostałe zasoby środowiskowe wymagają specjalnego wyposażenia w infrastrukturę, tak aby zapewnić właściwą gospodarkę wodno-kanalizacyjną, celem zapobiegania przedostawaniu się ścieków komunalnych do środowiska, a przede wszystkim do rzeki.

Dobre drogi w Gminie to szybszy i bardziej komfortowy dojazd do pracy, do szkoły, do lekarza, na zakupy, do urzędów, na imprezy kulturalne czy rozrywkowe; dowóz dzieci, w tym na zajęcia dodatkowe (sportowe, kulturalne, artystyczne) organizowane popołudniami w szkołach lub ośrodkach kultury lub sportu; szybszy i sprawniejszy dojazd karetki Pogotowia, Straży Pożarnej, czy Policji, jak również listonosza, kuriera, dostawcy; tańszy system odbioru odpadów komunalnych (masywne śmieciarki dodatkowo obciążone zbieranym ładunkiem - na złych drogach niszczą się znacznie szybciej, niż na drogach nowych lub wyremontowanych).

Na jakość życia mieszkańców oraz osób przebywających czasowo na terenie Gminy dobrze przygotowana infrastruktura przekłada się zatem bezpośrednio, bo dobrze rozwinięta infrastruktura

techniczna i komunalna zapewnia dobry i wygodny dostęp do miejsc pracy, edukacji, usług społecznych i zdrowotnych, jak również innych usług publicznych, jak również do miejsc atrakcyjnych turystycznie. Rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej, teletechnicznej, oświetleniowej, energetycznej oraz zapewnienie ich niezawodności zapewnia poczucie komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców, a także przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie gminy.

Istotną kwestią w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej i komunalnej jest konieczność zapewnienia jak najmniejszego wpływu na środowisko naturalne, zapewnienie odpowiednich wskaźników odnośnie czystości powietrza, jak również ograniczania negatywnego wpływu na środowisko i przeciwdziałanie zanieczyszczeniom, związanym z codziennym funkcjonowaniem i rozwojem lokalnych społeczności i gospodarki. W tym kontekście bardzo ważna jest prawidłowo realizowana gospodarka wodno-ściekowa na terenie całej Gminy.

Stąd też szereg inwestycji, jakie Gmina realizowała w tym zakresie, przebudowano m.in., oczyszczalnię ścieków w Bytomiu Odrz., modernizując tym samym proces oczyszczania ścieków. Ponadto rozbudowano sieć kanalizacji sanitarnej oraz stworzono mikroinstalację fotowoltaiczną w Tarnowie Byckim (w ramach projektu realizowanego ze środków UE, z Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, działanie 4.3. Gospodarka wodno-ściekowa, projekt pt.: „Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Bytom Odrzański”. Realizowano również szereg pomniejszych inwestycji remontowych i modernizacyjnych w tym zakresie.

Natomiast zapewnienie dobrej jakości powietrza wymaga ograniczenia zużycia energii cieplnej i elektrycznej, co będzie realizowane m.in. poprzez działania termomodernizacyjne w obszarze obiektów użyteczności publicznej, co również związane jest z rozwojem gminnej infrastruktury i dostępem do dobrej jakości administracyjnych usług publicznych.

Tabela 11 Kierunki interwencji. Cel operacyjny I.1

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Rozwój i poprawa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, w tym prace inwestycyjne – zgodnie z Planem Inwestycyjnym	Zakład Gospodarki Komunalnej	Kierownictwo ZGK, Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM Bytom Odrzański	Samorząd Województwa Lubuskiego, WFOŚiGW, NFOŚiGW	2022-2030
Stworzenie warunków do rozwoju sieci gazowniczej na terenie Gminy	Dystrybutorzy gazu (EWE i in.)	Kierownictwo ZGK, Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM Bytom Odrzański	Operatorzy sieci	2022-2030

Rozwój sieci światłowodowej i poprawa dostępu do Internetu szerokopasmowego	Jednostki rozwijające sektor telekomunikacyjny publiczne i biznesowe / prywatne podmioty telekomunikacyjne	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM Bytom Odrzański	Samorząd Województwa Lubuskiego Ministerstwo odpowiedzialne za cyfryzację, podmioty telekomunikacyjne	2022-2030
Inwestycje usprawniające procesy gospodarki odpadami.	Związek Międzygminny „EkoPrzyszłość” i wybrani operatorzy do zbiórki odpadów komunalnych i gospodarczych z obszaru Gminy Bytom Odrzański	Zarząd Związku „EkoPrzyszłość”, Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM Bytom Odrzański	Samorząd Województwa Lubuskiego, podmioty prywatne – operatorzy realizujący usługi w ramach systemu gospodarki odpadami	2022-2030
Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w tym również zastosowanie odnawialnych źródeł energii	Gmina Bytom Odrzański	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM Bytom Odrzański	Samorząd Województwa Lubuskiego, WFOŚiGW, NFOŚiGW	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

6.1.2. CEL OPERACYJNY I.2 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne

Administracja samorządowa w Polsce jest postrzegana przez lokalną społeczność jako nieefektywna, zacofana i oferująca niski standard usług (długie oczekiwanie na wydanie decyzji, konieczność przedstawiania zaświadczeń, brak możliwości załatwiania szeregu spraw on-line – najczęściej brak transakcyjności, tzn. możliwości załatwienia sprawy do końca, tj. wydania decyzji bez konieczności wizyty w Urzędzie).

Zaplanowane zatem kierunki rozwoju w ramach niniejszego celu operacyjnego odnoszą się do działań, które mają poprawić ten wizerunek i wprowadzić nowoczesne metody zarządzania terytorialnego.

Zadania i przedsięwzięcia w ramach celu operacyjnego I.1 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne stanowią odpowiedź na rosnące oczekiwania klientów względem organów administracji publicznej. W swojej treści nawiązują w szczególności do zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) – przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 roku oraz dokumentem pn. „System zarządzania rozwojem Polski”, przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 29 października 2018 roku, jak również zintegrowanej Strategii „Sprawne i Nowoczesne Państwo 2030 roku” (SNP), która ma doprowadzić do zwiększenia skuteczności i efektywności państwa otwartego na współpracę z obywatelami.

Planowane do wdrożenia instrumenty w kolejnej perspektywie wymagają aktywności różnych interesariuszy w ramach współpracy w zakresie realizacji usług publicznych świadczonych na rzecz mieszkańców – samorządy, podmioty prywatne, czy organizacje pozarządowe. Zgodnie z powyższym, w Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański zaplanowano kierunki interwencji związane z poprawą funkcjonowania administracji w zakresie podniesienia sprawności działania Urzędu Miejskiego

w Gminie Bytom Odrzański, doskonalenia kwalifikacji pracowników, e-administracji oraz budowy i promocji marki gminy.

Tabela 12 Kierunki interwencji. Cel operacyjny I.2

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Budowa zaawansowanego systemu e-usług, w tym uruchamianie zaawansowanych e-usług, w zakresie administracji i usług publicznych, w tym w jednostkach podległych.	Gmina Bytom Odrzański i jednostki podległe	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego	2022-2030
Realizacja szkoleń pracowników samorządowych i wdrażanie nowoczesnych instrumentów zarządzania publicznego	Urząd Miejski w Bytom Odrzański	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Ministerstwo odpowiedzialne za cyfryzację	2022-2030
Wdrożenie do działalności Urzędu Miejskiego kodeksu etyki urzędnika samorządowego wraz z systemem oceny pracy urzędników	Urząd Miejski w Bytom Odrzański	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Rada Miejska w Bytom Odrzański	2022-2030
Stworzenie ram do efektywnej współpracy z samorządami, z podmiotami prywatnymi i organizacjami pozarządowymi na szczeblu lokalnym, jak i ponadlokalnym, a także z podmiotami spoza granic Polski	Urząd Miejski w Bytom Odrzański	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Partnerskie JST, związki gmin, organizacje pozarządowe, podmioty prywatne	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

6.1.3. CEL OPERACYJNY I.3 Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Gminy Bytom Odrzański

Dalszy rozwój Gminy Bytom Odrzański w zakresie poprawy wewnętrznej i zewnętrznej dostępności wymaga właściwego utrzymania sieci komunikacyjnej, w tym przede wszystkim lokalnej infrastruktury drogowej, jak również rozwój komunikacji alternatywnej, w tym sieci dróg rowerowych.

Sporą część układu komunikacyjnego Gminy Bytom Odrzański stanowią drogi jednojezdniowe, niewystarczające w dobie rosnącej liczby pojazdów i zwiększającej się mobilności

mieszkańców. Drogi te nie gwarantują odpowiedniego bezpieczeństwa użytkowników. Kluczowym problemem jest stan nawierzchni oceniany przez mieszkańców i zarządców dróg jako zły. Zatem konieczna jest budowa i przebudowa dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, tak aby zwiększyć ich bezpieczeństwo i przepustowość. Modernizacji dróg powinny towarzyszyć działania zmierzające do rozwoju ścieżek rowerowych łączących poszczególne miejscowości.

Z poprawą infrastruktury drogowej wiąże się zatem również budowa chodników, zarówno przy drogach gminnych, powiatowych jak i wojewódzkich oraz budowa sieci dróg rowerowych, która istnieje w szczątkowej postaci. Ponadto dla utrzymania bezpieczeństwa uczestników ruchu, konieczne będą inwestycje w zakresie rozwoju, zarówno ciągów pieszych i jezdnych, jak również systemu oświetlenia ulicznego na terenie gminy, jak również zarządzania nimi, w tym przy wykorzystaniu nowych technologii, dzięki którym m.in. oświetlenie będzie mniej energochłonne i bardziej oszczędne, a wykorzystanie infrastruktury struktury komunikacyjnej zoptymalizowane.

Tabela 13 Kierunki interwencji. Cel operacyjny I.3

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Zapewnienie bezpieczeństwa na drogach i chodnikach na terenie gminy poprzez remonty i modernizację istniejących dróg oraz ich właściwe utrzymanie, jak również poprzez inwestycję w nowe konieczne odcinki dróg.	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, Powiatowy Zarząd Dróg, Zarząd Dróg Wojewódzkich	2022-2030
Przebudowa i rozwój systemu oświetlenia ulicznego oraz budowa i modernizacja chodników, oraz budowa systemu automatycznego zarządzania oświetleniem i infrastrukturą komunikacyjną.	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Powiatowy Zarząd Dróg, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Operatorzy sieci	2022-2030
Rozbudowa sieci dróg rowerowych jako alternatywnych kanałów transportowych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, Powiatowy Zarząd Dróg, Zarząd Dróg Wojewódzkich	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

6.2. OBSZAR 2. Nowoczesna gospodarka, oparta na lokalnej specyfice, w tym istniejących poligonach oraz zrównoważony rozwój, ochrona środowiska i klimatu

Cel strategiczny II: Konkurencyjna gospodarka oparta m.in. o działalność sektora MMŚP, wykorzystująca lokalną specyfikę, w oparciu o zrównoważony rozwój, ochronę środowiska, zasobów naturalnych i klimatu.

6.2.1. CEL OPERACYJNY II.1 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Bytom Odrzański, w tym w oparciu o specjalną strefę ekonomiczną

Na terenie Gminy Bytom Odrzański dominują mikro przedsiębiorstwa, świadczące przede wszystkim usługi w sektorach: budowlanym (blisko 57% podmiotów), handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych oraz transport i gospodarka magazynowa (14% podmiotów) oraz inne. Na terenie gminy jest 10 średnich przedsiębiorców oraz 1 duże przedsiębiorstwo.

Samorząd zatem planując swoje działania stwarzające dobre warunki do rozwoju przedsiębiorczości i działalności gospodarczej, powinien skierować je przede wszystkim do grupy MMŚP, tak aby mikro i małe przedsiębiorstwa mogły z czasem rozwinąć się w średnie i duże firmy. Na terenie gminy Bytom Odrzański, która jest gminą miejsko-wiejską, zlokalizowane są też gospodarstwa rolne (12 podmiotów). Gmina zatem powinna wspierać również działalność innowacyjnych gospodarstw rolnych, w tym w zakresie rozwoju gospodarstw ekologicznych, zapewniają one bowiem miejsca pracy dla mieszkańców obszarów wiejskich. Bardzo ważnym czynnikiem rozwoju Gminy jest fakt lokalizacji miasta Bytom Odrzański i całej Gminy bezpośrednio nad brzegiem rzeki Odra, w Bytomiu Odrzańskim funkcjonuje port rzeczny, gdzie stworzono warunki do realizacji turystyki rzecznej. Do portu zawija m.in. statek turystyczny „Laguna”, jak również jest 10 miejsc dla indywidualnych jednostek pływających, jest również stworzona infrastruktura dla wodniaków, w tym sanitariaty i slip pozwalający na wodowanie jednostek pływających.

Nie na wszystkie czynniki rozwoju przedsiębiorstw władze gminy mają bezpośredni wpływ. Jednakże odpowiednio prowadzona polityka gospodarcza, uwzględniająca system zachęt i ulg, skorelowana z zacieśnianiem współpracy z różnymi podmiotami specjalizującymi się w rozwoju gospodarczym oraz z wojskiem, przyczyniają się do intensyfikacji czynników rozwoju i wzrostu konkurencyjności gminy.

Kierunki działania w tym obszarze powinny uwzględniać wysiłki w zakresie rozwoju instrumentów wspierających rozwój działalność gospodarczej. Na terenie Gminy zlokalizowane są tereny inwestycyjne zarządzane jako strefa gospodarcza: Podstrefa Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Bytom Odrzański. Przy czym tereny inwestycyjne wymagają uzbrojenia. Ważne jest, aby pozyskać inwestorów i w pełni wykorzystać potencjał w tym zakresie.

Przyjazna i profesjonalnie przygotowana dla przedsiębiorców i inwestorów lokalnych i zewnętrznych administracja Urzędu Miejskiego w Bytomiu Odrzańskim, wsparta przemyślaną i dobrze przeprowadzoną promocją gospodarczą gminy wspólnie z innymi samorządami, powinna wpłynąć na tworzenie znakomitych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości na obszarze Gminy.

Tabela 14 Kierunki interwencji. Cel operacyjny II.1

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Przygotowanie i uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Gminie Bytom Odrzański	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, Agencja Rozwoju Regionalnego, organizacje pracodawców	2022-2030
Stwarzanie dobrych warunków do inwestowania na terenie Gminy, w tym również system zachęt dla lokalnych przedsiębiorców.	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, organizacje pracodawców.	2022-2030
Organizacja wydarzeń i imprez promujących lokalnych producentów rolnych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Centrum Kultury w Bytomiu Odrzańskim, Samorząd Województwa Lubuskiego, organizacje pracodawców	2022-2030
Rozwój efektywnego systemu informacji gospodarczej – we współpracy z podmiotami zewnętrznymi.	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, organizacje pracodawców	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

6.2.2. CEL OPERACYJNY II.2 Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój miejscowości Gminy Bytom Odrzański

Bardzo ważnym obszarem stanowiącym o rozwoju gminy Bytom Odrzański jest środowisko. Jego ochrona jest jednym z najważniejszych priorytetów, jakie stawiają sobie nie tylko samorządy lokalne, ale także rządy państw czy Unia Europejska. Poprawa jakości powietrza, wód i systemu gospodarki odpadami to najważniejsze wyzwania, które wpływają nie tylko na rozwój i atrakcyjność gminy, ale także na jakość życia mieszkańców. Ważnym czynnikiem wpływającym na poprawę sytuacji w tym zakresie jest prawidłowa gospodarka odpadami, do czego z pewnością przyczynia się funkcjonowanie Związku Gmin „EKOPRZYSZŁOŚĆ”.

Nie można zatem mówić o rozwoju gospodarczym gminy bez uwzględnienia aspektu związanego z koniecznością zachowania zasobów i bogactw środowiskowych dla przyszłych pokoleń. Temu właśnie przyświeca idea zrównoważonego rozwoju oznaczającego rozwój społeczno-gospodarczy w harmonii, zgodzie i przy poszanowaniu uwarunkowań środowiskowych, pozwalającego zachować zasoby na kolejne dziesiątki lat. W ramach niniejszego celu zaplanowano

zatem działania, które są istotne w kontekście rozwoju gminy, odnoszą się jednakże do racjonalizacji zużycia energii, surowców i minerałów oraz wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Tabela 15 Kierunki interwencji. Cel operacyjny II.2

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej oraz montaż instalacji odnawialnych źródeł energii do pozyskania energii na własne potrzeby	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, organizacje pracodawców	2022-2030
Wsparcie działań środowiskowych w przedsiębiorstwach, gospodarstwach rolnych oraz prywatnych posesjach m.in. w zakresie usuwania azbestu i szkodliwych odpadów	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Związek Gmin „EKOPRZYSZŁOŚĆ”	2022-2030
Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery poprzez stwarzanie warunków do rozbudowy sieci gazowej na terenie gminy oraz zachęcanie mieszkańców do podłączenia się do tej sieci	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	dostawcy gazu, Powiat Nowosolski	2022-2030
Tworzenie warunków do racjonalnego wykorzystania surowców energetycznych i realizacja inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii np. farmy fotowoltaiczne, instalacje prosumenckie	Podmioty gospodarcze, Mieszkańcy	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	WFOŚiGW, Samorząd Województwa Lubuskiego	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

6.2.3. CEL OPERACYJNY II.3 Ochrona klimatu oraz wykorzystanie środowiska naturalnego, w tym rzeki Odry dla rozwoju Gminy Bytom Odrzański

Ochrona środowiska odbywać się będzie również w oparciu o zachowanie właściwego ładu przestrzennego, w tym wyznaczenie i wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego wytycznych z map zagrożeń i ryzyk przyrodniczych oraz określenie zasad właściwego gospodarowania terenami zagrożonymi przez zjawiska wynikające ze zmian klimatycznych, np. powodzią czy suszą hydrologiczną. Zgodnie z informacją uzyskaną z Wód Polskich obszar Gminy Bytom Odrzański znajduje się m.in. na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarem, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $p=10\%$.

Dotyczy to w szczególności terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Odry, jak również jej dopływów (m.in.: rz. Barcina, Biała Woda, Dobrzejówka). Dla cieków przepływających przez teren gminy Bytom Odrzański opracowano mapy zagrożenia powodziowego (MZP) i mapy ryzyka powodziowego (MRP), dostępne na stronach Hydroportalu (<https://wody.isok.gov.pl>). Nie dla wszystkich części cieków występujących na terenie gminy Bytom Odrzański wyznaczono obszary szczególnego zagrożenia powodzią na ww. MZP.

W planowanych działaniach trzeba zatem uwzględnić możliwość wystąpienia negatywnego oddziaływania wód w sąsiedztwie tych rzek oraz zwrócić szczególną uwagę na wyeliminowanie lub powstrzymanie wzrostu zagospodarowania na tym terenie. Ponadto podkreślić należy, iż wszelkie działania w ramach realizacji niniejszej strategii będą realizowane z uwzględnieniem zapisów planów zarządzania ryzykiem powodziowym i planu przeciwdziałania skutkom suszy.

W odniesieniu do Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 wspomnieć też należy, że zgodnie z zapisami wynikającymi z Programu Planowanych Inwestycji w gospodarce wodnej PGW WP, na terenie gminy Bytom Odrzański, w dalszej perspektywie finansowej, w momencie zapewnienia środków finansowych na realizację, planowane są zadania pn.:

- „Budowa stopnia wodnego Bytom Odrzański na rz. Odrze”. Zakres inwestycji obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację zadania oraz wykonanie robót budowlanych polegających na budowie stopnia wodnego wraz z obiektami towarzyszącymi.

- „Lewostronny wał przeciwpowodziowy rzeki Odry L-7 Drogomil, km wału 0+000-1+700(414,9-413,0 km rzeki Odry)”. Zakres inwestycji obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji umożliwiających realizację zadania oraz wykonanie robót budowlanych polegających na modernizacji lewobrzeżnego obwałowania rzeki Odry w km 413+00 - 414+900 L-7 Drogomil km wału 0+000 - 1+700.

Podstawę polityki ochrony środowiska naturalnego i dziedzictwa przyrodniczego gminy stanowić będzie jednak nade wszystko aktywna edukacja obywatelska w zakresie ekologii, jak również w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania zmianom klimatycznym. Działania kierowane do dzieci

i młodzieży odbywać się będą zarówno w ramach normalnego procesu edukacji od szkoły podstawowej, jak również w ramach zajęć poza normalnymi godzinami nauki. Działania takie będą się odbywać również dla osób dorosłych.

Promocja postaw proekologicznych i uwzględniających potrzebę działań adaptacyjnych i łagodzących zmiany klimatyczne oraz przeciwdziałania im, redukcji emisji CO₂ i innych szkodliwych substancji oraz zmiana dotychczasowych przyzwyczajeń osób dorosłych realizowana będzie poprzez szeroki wachlarz działań, jak np. akcje marketingowe w mediach, konkursy i kampanie społeczne i szereg innych oraz poprzez działania inwestycyjne.

W ramach przedmiotowego celu operacyjnego ważne są działania zarówno po stronie samorządu i innych instytucji publicznych, jak również rzeczywiste działania na rzecz ochrony klimatu

przez samych mieszkańców i podmioty prywatne. Przykłady rozwiązań do zastosowania w ramach poniżej proponowanych kierunków działań:

- stosowanie powierzchni przepuszczalnych ze żwiru/pospółki, powierzchni ażurowych zamiast szczelnych powierzchni betonowych;
- zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w sposób minimalizujący utratę naturalnej retencji lub spowalniający odpływ odprowadzanych wód (np. poprzez zbiorniki retencyjno–infiltracyjne; zastosowanie drenaży lub skrzynek rozsączających itp.);
- sadzenie kwiatnych łąk zamiast trawników;
- zakładanie terenów zielonych w miastach;
- zakładanie zielonych dachów i zielonych ścian na budynkach;
- zakładanie ogrodów deszczowych zasilanych deszczówką w miastach i przy domach;
- zakładanie oczek wodnych w przestrzeniach miejskich i w przydomowych ogrodach.

W kontekście kształtowania stanu zasobów wodnych, przeciwdziałania występowaniu zjawisk ekstremalnych oraz adaptacji do zmian klimatu, konieczne do realizacji w ramach niniejszej strategii są również następujące działania:

- wprowadzenie i egzekwowanie standardów ochrony zieleni w procesie inwestycyjnym, obejmujących m.in. ograniczenie likwidacji terenów zieleni i wycinki drzew przy realizacji nowych inwestycji;
- unikanie „betonowania” przestrzeni - stosowanie powierzchni przepuszczalnych, powierzchni ażurowych zamiast szczelnych powierzchni betonowych;
- uwzględnienie ww. aspektów w planowaniu przestrzennym oraz przy wydawaniu decyzji administracyjnych, w celu ochrony terenów zieleni przed presją zabudowy i „betonowaniem” nieruchomości.

Podkreślić też należy, iż na terenie Gminy Bytom Odrzański występują cieki naturalne oraz urządzenia melioracji wodnych – sieć drenarska oraz rowy melioracyjne, należące do podmiotów niezależnych od administracji samorządowej. Stosownie do art. 205 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2625), utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy - do tej spółki lub tego związku spółek wodnych. Obowiązek ten obejmuje eksploatację, konserwację oraz remont w celu zachowania funkcji urządzeń wodnych.

Tabela 16 Kierunki interwencji. Cel operacyjny II.3

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Adaptacja do zmian klimatu	Urząd Miejski w	Burmistrz	Samorząd	2022-2030

poprzez odpowiednie utrzymanie systemu melioracyjnego, a także podejmowanie działań z zakresu małej retencji oraz zachęcanie do tego mieszkańców	Bytomiu Odrzańskim	Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Województwa Lubuskiego, mieszkańcy gminy, rolnicy i przedsiębiorcy	
Uporządkowanie, rewitalizacja i rozwój terenów zielonych na terenie gminy, w tym w obszarze skwerów, parków, terenów zielonych na osiedlach. Zwiększenie liczby nasadzeń drzew i krzewów; zachowanie i ochrona bioróżnorodności na terenie gminy	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy	2022-2030
Wzrost ekologicznej świadomości mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży poprzez kampanie edukacyjne i promocję postaw proekologicznych oraz uświadamiających potrzebę działań adaptacyjnych i łagodzących zmiany klimatyczne oraz przeciwdziałania im, redukcji emisji CO ₂ i innych szkodliwych substancji.	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	szkoły, organizacje ekologiczne	2022-2030
Promowanie oraz wsparcie rozwiązań w zakresie zwiększania retencji, w tym zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenie prywatnych posesji przy budynkach mieszkalnych i na terenach prywatnych przedsiębiorstw.	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Podmioty prywatne, organizacje ekologiczne	2022-2030
Właściwe zagospodarowanie terenów zagrożonych powodzią i suszą hydrologiczną (udroźnienie i rozbudowa rowów melioracyjnych, wykonanie regulacji cieków wodnych, przeciwdziałanie suszy, urządzenie i utrzymywanie terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień oraz parków, nasadzenia szaty roślinnej oraz inne działania zapobiegające i łagodzące zmiany klimatyczne)	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Powiat Nowosolski, Samorząd Województwa	2022-2030
Podjęcie działań mających na celu zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych, poprzez: prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwerozrywających, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych, mokradeł, małych urządzeń	Osoby i podmioty zarządzające terenami rolniczymi, leśnymi i zurbanizowanymi	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Powiat Nowosolski, Samorząd Województwa Wody Polskie	2022-2030

piętrzących (zastawki, małe progi, przetamowania), retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych.				
---	--	--	--	--

Źródło: Opracowanie własne

6.3. OBSZAR 3. Wysoka jakość życia mieszkańców oraz aktywne i wykształcone społeczeństwo obywatelskie

Cel strategiczny III: Poprawa jakości życia oraz aktywizacja i rozwój kształcenia społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o skuteczny system oświatowy oraz rozwinięty system usług społecznych dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

6.3.1. CEL OPERACYJNY III.1 Rozwój potencjału edukacyjnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych z Gminy Bytom Odrzański

Rozwój gminy Bytom Odrzański powinien być napędzany przez aktywnych i wykształconych mieszkańców. Ważnym elementem rozwojowym gminy jest społeczeństwo obywatelskie, które angażuje się w sprawy swojej małej ojczyzny. Należy kontynuować istniejące oraz wprowadzać nowe działania w zakresie zwiększenia efektywności samorządu. W ramach Strategii szczególny nacisk kładzie się na rozwój edukacji rozumianej jako oferta publiczna dla wszystkich mieszkańców Gminy – bez względu na wiek, status społeczny, zawodowy itp.

Głównym wyzwaniem w tej sferze jest zapewnienie wysokiej jakości i nowoczesnej, odpowiadającej na zmiany zachodzące w otoczeniu, oferty edukacyjnej. Wysoka jakość edukacji to właściwie przygotowana kadra, jak również nowoczesna i dobrze wyposażona infrastruktura. Ważne jest też, aby odpowiednie poziomy edukacji były systemowo powiązane z wymogami rynkowymi, w zakresie posiadania konkretnych kompetencji (tzw. kompetencji kluczowych), jak również w zakresie przygotowania zawodowego, co na etapie późniejszym realizowane jest przez nauczanie na szczeblu ponadpodstawowym, zawodowym, jak również wyższym.

Istotnym elementem i koniecznością w zakresie możliwości dostosowywania kompetencji zawodowych mieszkańców Gminy do zmieniających się potrzeb gospodarki jest kształcenie ustawiczne, realizowane najczęściej przez szkoły zawodowe i kształcenie ustawiczne zarządzane przez struktury samorządu powiatowego oraz podmioty prywatne.

Po stronie gminy leży dbanie o właściwe warunki dla tego rodzaju edukacji. Stąd ważne jest podejmowanie działań zmierzających do stwarzania równych szans w dostępie do systemu edukacji, kształtowania postaw aktywnych pozwalających rozumieć współczesny świat, rozwijania już od

przedszkola aż do szczebla edukacji powiatowej kompetencji kluczowych, niezbędnych na rynku pracy.

Baza dydaktyczna szkół gminnych jest zróżnicowana. Wszystkie szkoły posiadają pracownie przedmiotowe, realizują zajęcia w ramach kół zainteresowań, dodatkowych zajęć, pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Ośrodki edukacyjne zlokalizowane na terenie gminy Bytom Odrzański są w zadowalającym stanie technicznym, niemniej jednak częściowo wymagają modernizacji (w tym termomodernizacji) i remontów, jak również uzupełnienia infrastruktury edukacyjnej, modernizacje i remonty wymagać będą dużych nakładów finansowych.

Podjęmowane działania mają stale rozwijać i unowocześniać bazę lokalową i narzędziową oraz rozwijać działalność merytoryczną sfery edukacji, by w sposób ciągły zapewniać najbardziej efektywne warunki i metody nauczania, a poprzez to przyczyniać się do efektywnego przejścia z systemu edukacji do zatrudnienia.

Tabela 17 Kierunki interwencji. Cel operacyjny III.1

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Optymalizacja sieci przedszkoli i szkół podstawowych oraz zapewnienie wystarczającej drożności systemu edukacji przedszkolnej i szkolnej w odpowiedzi na zmiany demograficzne (spadek liczebności dzieci i uczniów)	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Dyrektorzy szkół, Samorząd Województwa Lubuskiego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Kuratorium Oświaty	2022-2030
Modernizacja bazy i infrastruktury edukacyjno-opiekuńczej, w tym obiektów dydaktycznych, boisk przyszkolnych i sal gimnastycznych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Dyrektorzy szkół, Samorząd Województwa Lubuskiego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Kuratorium Oświaty	2022-2030
Cyfryzacja procesów edukacji poprzez większe wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych	szkoły gminne	Burmistrz Bytom Odrzańska i pracownicy UM	Dyrektorzy szkół, Samorząd Województwa Lubuskiego, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Kuratorium Oświaty	2022-2030
Utrzymanie wysokiego poziomu i realizacja oferty zajęć dla przedszkolaków, uczniów i nauczycieli	szkoły gminne	Burmistrz Bytom Odrzańska i pracownicy UM	Dyrektorzy szkół, Samorząd Województwa Lubuskiego, Ministerstwo	2022-2030

			Edukacji Narodowej, Kuratorium Oświaty	
Stwarzanie dobrych warunków do rozwoju wysokiej jakości oferty kształcenia ustawicznego i poprawy kompetencji zawodowych mieszkańców na każdym poziomie życia zawodowego	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Powiat Nowosolski, podmioty prywatne	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

6.3.2. CEL OPERACYJNY III.2 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym

Zapewnienie wysokiego poczucia bezpieczeństwa publicznego mieszkańcom Gminy jest zagadnieniem wieloaspektowym i odnosi się do trudno mierzalnego subiektywnego odczucia poszczególnego mieszkańca. Poczucie bezpieczeństwa publicznego bezpośrednio wiąże się z zaufaniem do służb publicznych, monitorujących i przeciwdziałających określonym zagrożeniom. W kompetencji Gminy odnosi się to przede wszystkim do zagrożeń środowiskowych. Ponadto w zakresie zagrożeń odnoszących się do przestępczości przeciwko życiu i mieniu mieszkańców oraz w obszarze ruchu drogowego, w gestii Gminy jest stwarzanie warunków do efektywnej współpracy z kompetentnymi służbami. Zaplanowane działania odnosić się będą zatem do tych obszarów, na które bezpośredni i pośredni wpływ mogą mieć organy Gminy Bytom Odrzański.

Jednym z instrumentów wpierających utrzymanie porządku i ładu publicznego będzie rozwój systemów bezpieczeństwa. Celem zmniejszenia prawdopodobieństwa występowania niepożądanych sytuacji, zniechęcenia przed atakami wandalizmu i przestępstwami, monitoringiem wizyjnym objęte zostaną strategiczne miejsca na terenie Gminy.

Ponadto zaplanowano też działania wspierające Ochotnicze Straże Pożarne – w zakresie modernizacji siedzib oraz wyposażenia w nowoczesny, spełniający wszelkie wymagania i normy sprzęt ratowniczy, co przysłuży się jakości i szybkości interwencji straży, zarówno w przypadku pożarów, jak i powodzi oraz innych zdarzeń.

Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym będzie realizowana przede wszystkim poprzez edukację zwiększającą bezpieczeństwo i program bezpieczeństwa na drogach przebiegających przez Gminę, szczególnie w miejscach najbardziej niebezpiecznych. Powyższe przedsięwzięcia pomogą kreować wizerunek Gminy jako miejsca bezpiecznego oraz przyjaznego do życia i pracy.

Tabela 18 Kierunki interwencji. Cel operacyjny III.2

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Monitoring strategicznych miejsc na terenie gminy	Urząd Miejski w Bytomiu	Burmistrz Gminy Bytom	Komenda Powiatowa Policji,	2022-2030

	Odrzańskim	Odrzański i pracownicy UM		
Wspieranie Ochotniczych Straży Pożarnych w zakresie wyposażenia poszczególnych jednostek w nowoczesny i wydajny sprzęt oraz w zakresie modernizacji i poprawy infrastruktury, realizacja działań związanych z utrzymaniem, wyszkoleniem i zapewnieniem gotowości bojowej OSP – kontynuacja działań w tym zakresie	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	jednostki OSP w Gminie Bytom Odrzański, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	2022-2030
Działania edukacyjne w obszarze bezpieczeństwa, w tym w szczególności w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Komenda Powiatowa Policji, szkoły gminne	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

6.3.3. CEL OPERACYJNY III.3 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców

Rozwój Gminy Bytom Odrzański powinien być napędzany przez aktywnych mieszkańców. Ważnym elementem rozwojowym gminy jest społeczeństwo obywatelskie, które angażuje się w sprawy swojej małej ojczyzny. Należy kontynuować istniejące oraz wprowadzać nowe działania aktywizujące społeczność lokalną, w tym osoby zagrożone wykluczeniem.

Ponadto celem poprawy jakości życia oprócz wsparcia w zakresie aktywizacji i integracji osób słabiej sobie radzących we współczesnym świecie jest również zapewnienie dostępu do usług opieki zdrowotnej. Działania Gminy muszą odpowiadać na zapotrzebowanie społeczne, zarówno w zakresie opieki społecznej, działań aktywizacyjnych, jak również w zakresie stwarzania właściwych warunków dla zapewnienia opieki zdrowotnej, w tym w szczególności osobom w wieku senioralnym.

Osoby wykluczone społecznie bądź zagrożone wykluczeniem wymagają najczęściej kompleksowego wsparcia, by zwiększyć ich szanse na rynku pracy. Konieczne w tym względzie jest projektowanie wsparcia ukierunkowanego przede wszystkim na rozwój umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie i samodzielności. Realizowane działania służyć będą przeciwdziałaniu wykluczeniu oraz wyłączeniu społecznemu różnych grup zmarginalizowanych bądź zagrożonych marginalizacją, wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie rodzin, dzieci i młodzieży. Zapobieganie występowaniu oraz niwelowanie przejawów wykluczenia dotyczyć będzie także osób niepełnosprawnych i starszych. By sprostać nowym wyzwaniom konieczne będzie wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w celu identyfikacji i łagodzenia problemów społecznych na terenie gminy, np. wykorzystywanie mechanizmów ekonomii społecznej.

Realizacja tych działań przebiegać będzie w zgodzie z założeniami Programu Rewitalizacji Gminy Bytom Odrzański, gdzie określono obszary rewitalizacji, w których szczególnie należy kumulować interwencję w zakresie aktywizacji i integracji osób zagrożonych wykluczeniem.

Tabela 19 Kierunki interwencji. Cel operacyjny III.3

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Adaptacja i modernizacja obiektów przeznaczonych do pełnienia funkcji gospodarczych i społecznych oraz przystosowanie ich do wykorzystywania przez różne grupy społeczne celem ich aktywizacji i poprawy dostępu do oferty usług publicznych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, Jednostki organizacyjne Gminy	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Organizacje pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)	2022-2030
Rewitalizacja obiektów, budynków, infrastruktury technicznej, terenów w tym obiektów i terenów położonych na obszarze zdegradowanym, a także urządzeń technicznych służących ich utrzymaniu i eksploatacji	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, Jednostki organizacyjne Gminy	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, OWES	2022-2030
Przygotowanie i wdrożenie do realizacji założeń lokalnej polityki senioralnej Gminy Bytom Odrzański, w tym zapewnienie działań integracyjno-aktywizacyjnych w obszarze działalności dziennego domu dla seniorów	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, Samorząd Województwa Lubuskiego	2022-2030
Wprowadzenie nowych rozwiązań w celu identyfikacji i łagodzenia problemów społecznych na terenie gminy, działania aktywizujące społeczność lokalną w tym os. zagrożone wykluczeniem	Ośrodek Pomocy Społecznej, podmioty szeroko rozumianej ekonomii społecznej	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, organizacje pozarządowe, OWES	2022-2030
Stwarzanie warunków do rozwoju i poprawy istniejących na terenie Gminy usług medycznych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe	2022-2030
Rozwój infrastruktury opiekuńczo-wychowawczej, w tym budowa żłobków	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, organizacje pozarządowe	2022-2030
Działania na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych	Ośrodek Pomocy Społecznej	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, organizacje pozarządowe	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

6.4. OBSZAR 4. Dziedzictwo kultury zachowane dla przyszłych pokoleń, Turystyka, rekreacja i oferta czasu wolnego

Cel strategiczny IV: Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej Gminy.

6.4.1. CEL OPERACYJNY IV.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie, w tym dalsza rewitalizacja i poprawa atrakcyjności starówki Bytomia Odrzańskiego

Ochrona przestrzeni i dziedzictwa kulturowego stanowi istotne wyzwanie na poziomie samorządu gminy w perspektywie do 2030 roku. Zgodnie z nowym podejściem do zarządzania kulturą, zasobami dziedzictwa kulturowego oraz przyrodniczego, zaprojektowane działania służyć będą kompleksowej ochronie i zachowaniu dziedzictwa (m.in. zabiegi konserwatorskie i modernizacyjne, rewitalizacja dziedzictwa, kultywowanie tradycji, wspieranie folkloru i sztuki ludowej, zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych), ale również generowaniu impulsów do dalszego jego rozwoju, np. poprzez nadawanie zabytkom nowych funkcji. Kontynuowana w kolejnym okresie będzie działalność w zakresie rewitalizacji zabytkowych kamienic i starego miasta w Bytomiu Odrzańskim w tym właśnie zakresie.

Celem zwiększenia możliwości zarobkowania przez podmioty zarządzające dziedzictwem, konieczne jest współdziałanie interesariuszy, celem promocji – jednostek samorządu terytorialnego i ich związków, sektora biznesu, organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury, rekreacji i turystyki, jak również środowisk artystycznych, służb konserwatorskich i innych podmiotów. Dzięki takiemu zintegrowanemu partnerskiemu podejściu podejmowane działania zyskają na znaczeniu, jak również wydatkowanie środków i zarządzanie zasobami kultury staną się bardziej racjonalne.

Tabela 20 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.1

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Rewitalizacja przestrzeni i obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe Gminy Bytom Odrzański – kontynuacja działań z okresów poprzednich	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, Centrum Kultury	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, Powiat Nowosolski, służby konserwatorskie, Skarb Państwa	2022-2030
Organizacja wydarzeń artystycznych i kulturalnych, w tym również wydarzeń bazujących na obrzędach i zwyczajach wiejskich oraz na produkcji rolnej	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, Centrum Kultury	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Centrum Kultury, podmioty gospodarcze, rolnicy, izby gospodarcze, placówki oświatowe, mieszkańcy, zespoły i artyści lokalni, media lokalne i	2022-2030

			regionalne	
--	--	--	------------	--

Źródło: Opracowanie własne

6.4.2. CEL OPERACYJNY IV.2 Poprawa jakości promocji oraz zwiększanie popytu na turystykę, w tym turystykę rzeczną.

Gminę charakteryzuje duży potencjał przyrodniczy. Rzeka Odra stanowi ogromne bogactwo natury, które wymaga specjalnego traktowania, ale też ogromny potencjał w zakresie rozwoju turystyki. Na obszarze gminy znajduje się rezerwat przyrody Annabrzskie Wąwozy chroniący naturalne zróżnicowanie ekosystemów leśnych z zachowaniem cennych gatunków flory i fauny, położony w północno-zachodniej części Wzgórz Dalkowskich, stanowiące ciekawe przyrodniczo i turystycznie obiekty. Walory przyrodnicze obszaru warunkują fakt, iż turystyka jako branża gospodarcza stanowi ważną szansę rozwojową Gminy Bytom Odrzański. Po Odrze odbywają się turystyczne kursy statkami wycieczkowymi, sam Bytom Odrzańskim i jego zrewitalizowana starówka miejska stanowią turystyczną perłę województwa lubuskiego, o czym wspomina się w ogólnopolskich publikacjach internetowych (np. na portalu „onet podróże”).

Celem wykorzystania tego potencjału istotna jest wspólna praca samorządów lubuskich zlokalizowanych nad rzeką, zarówno szczebla gminnego jak i powiatowego oraz organizacji turystycznych i pozarządowych nad właściwą promocją turystyczną tego obszaru i produktu turystycznego opartego na rzece, umacnianiem tej marki i wykorzystywaniem jej na cele rozwoju gospodarczego z zachowaniem zasobów dla przyszłych pokoleń, co stanowi o zrównoważonym rozwoju.

Gmina Bytom Odrzański w zakresie swoich kompetencji może realizować szereg publicznych projektów infrastrukturalnych oraz tworzyć, nadzorować i koordynować działania promocyjne celem stworzenia odpowiednich warunków dla podmiotów prywatnych do rozwoju branży turystycznej. Rozwój turystyki i usług czasu wolnego możliwy będzie m.in. dzięki wsparciu rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej oraz okołoturystycznej na terenie gminy.

Tabela 21 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.2

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Modernizacja i rozwój infrastruktury rekreacyjno-turystycznej, w szczególności wykorzystującej produkty turystyczne oparte na rzece Odrze, oraz inne zasoby przyrodnicze Gminy, w tym tworzenie i modernizacja istniejących szlaków turystycznych i pozostałej publicznej infrastruktury	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, Powiat Nowosolski, Stowarzyszenie „Odra dla Turystów”, gminy powiązane funkcjonalnie, organizacje turystyczne, podmioty prywatne	2022-2030
Wspieranie rozwoju turystycznego i	Urząd Miejski	Burmistrz	organizacje turystyczne,	2022-

promocja turystyczna Gminy, utrwalanie istniejących produktów turystycznych i tworzenie nowych – w oparciu o specyficzne zasoby Gminy, w tym w szczególności Odrę.	w Bytomiu Odrzańskim	Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	podmioty prywatne	2030
promocja Gminy jako dobrego miejsca do osiedlenia, z dobrą infrastrukturą rekreacyjną i turystyczną, opartą na specyficznych własnych potencjałach	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, lokalne i regionalne organizacje turystyczne	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	organizacje turystyczne, podmioty prywatne	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

6.4.3. CEL OPERACYJNY IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej.

Istotnym wyzwaniem Gminy Bytom Odrzański w perspektywie 2022-2030 jest rozwój oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej skierowanej zarówno do mieszkańców, jak i osób odwiedzających gminę, które aktywnie korzystają z zasobów obszaru Gminy Bytom Odrzański w celach rekreacyjnych i sportowych. Oferta powyższa musi być urozmaicona, dostosowana do potrzeb społecznych i odpowiadająca na rzeczywiste zapotrzebowania. Realizacja działań w zakresie niniejszego celu operacyjnego to działania infrastrukturalne leżące po stronie Gminy, takie jak m.in. kontynuacja działań rewitalizacyjnych, modernizacja obiektów sportowych i budowa kolejnych na terenie Gminy, identyfikacja i tworzenie określonych produktów turystycznych we współpracy z podmiotami prywatnymi, organizacjami turystycznymi i innymi samorządami.

Oferta rekreacyjno-sportowa będzie tworzona poprzez organizację imprez o charakterze przede wszystkim lokalnym i regionalnym, dbając o rozwój potencjału dzieci, młodzieży, osób dorosłych oraz osób niepełnosprawnych z Gminy Bytom Odrzański. Gmina będzie tu m.in. bazować na własnej tradycji sportowej we współpracy z Klubami oraz Stowarzyszeniami Sportowymi, jak również zewnętrznymi organizatorami imprez sportowych, w oparciu o własną bazę sportową.

Oferta kulturalno-rozrywkową będzie tworzona wokół imprez o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, również bazując na tradycji i specyfice Gminy Bytom Odrzański oraz we współpracy z zewnętrznymi organizatorami imprez kulturalnych i sportowych, w oparciu o własną bazę kulturalną.

Tabela 22 Kierunki interwencji. Cel operacyjny IV.2

Kierunki interwencji	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca po stronie gminy	Partnerzy	Okres realizacji
Tworzenie atrakcyjnych przestrzeni turystyczno-rekreacyjnych na terenie miasta i gminy	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, Powiat Nowosolski, organizacje turystyczne, podmioty prywatne	2022-2030

Rozwój infrastruktury kulturalnej, wzbogacającej istniejącą ofertę kulturalną Gminy Bytom Odrzański oraz działania organizacyjne w zakresie imprez o charakterze lokalnym i regionalnym, wykorzystujących lokalny potencjał kulturalny	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, Centrum Kultury	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	organizacje pozarządowe, podmioty prywatne, Samorząd Województwa Lubuskiego, Powiat Nowosolski	2021-2027
Rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej, wzbogacającej istniejącą ofertę Gminy.	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Burmistrz Gminy Bytom Odrzański i pracownicy UM	Samorząd Województwa Lubuskiego, Powiat Nowosolski, organizacje turystyczne, podmioty prywatne	2022-2030

Źródło: Opracowanie własne

7. Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Poniżej podsumowano zaplanowane do osiągnięcia rezultaty, ze wskazaniem wskaźników do monitorowania w podziale na poszczególne cele operacyjne.

7.1. Cel strategiczny I: Rozwój infrastruktury w Gminie oraz poprawa jakości zarządzania, opartego na współpracy i wykorzystaniu zasobów.

W wyniku realizacji strategii rozwoju w Gminie zostanie dokonany rozwój infrastruktury oraz poprawa jakości zarządzania, co będzie realizowane poprzez wskazane kierunki działań dla każdego celu operacyjnego w ramach niniejszego celu strategicznego. Przedmiotowy rozwój będzie przedmiotem analizy i oceny poprzez monitorowanie postępu w ramach zestawionych poniżej wskaźników realizacji dla każdego celu operacyjnego.

7.1.1 CEL OPERACYJNY I.1 Rozwój infrastruktury technicznej i komunalnej, w tym poprawa efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 23 Wskaźniki do monitorowania – cel operacyjny I.1

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Korzystający z sieci wodociągowej w ludności ogółem	GUS	Bank danych lokalnych
Korzystający z sieci kanalizacyjnej w ludności ogółem	GUS	Bank danych lokalnych

Korzystający z sieci gazowej w ludności ogółem	GUS	Bank danych lokalnych
Liczba i wartość inwestycji zrealizowanych przez Gminę Bytom Odrzański i jednostki podległe w infrastrukturę	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.1.2 CEL OPERACYJNY I.2 Sprawne i efektywne zarządzanie terytorialne

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 24 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba uruchomionych e-usług, na poziomie interakcji 4 i 5	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba szkoleń kompetencyjnych dla pracowników	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba wdrożonych systemów zarządzania jakością pracy administracji samorządowej	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Odsetek klientów zadowolonych z usług Urzędu Miejskiego w Bytomiu Odrzańskim	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Ankieta subiektywna
Liczba projektów partnerskich	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.1.3 CEL OPERACYJNY I.3 Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Gminy Bytom Odrzański

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 25 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba inwestycji remontowych i modernizacyjnych oraz nowych inwestycji drogowych w zakresie gminnej infrastruktury drogowej	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Długość wyremontowanych chodników w Gminie	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba nowych i zmodernizowanych punktów oświetlenia drogowego	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna

Długość nowych i zmodernizowanych dróg rowerowych w Gminie	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba utworzonych nowych połączeń komunikacyjnych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.2. Cel strategiczny II: Konkurencyjna gospodarka oparta m.in. o działalność sektora MMŚP, wykorzystująca lokalną specyfikę, w oparciu o zrównoważony rozwój, ochronę środowiska, zasobów naturalnych i klimatu.

W wyniku realizacji strategii rozwoju w Gminie nastąpi poprawa warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, co skutkować będzie wzrostem konkurencyjności lokalnej gospodarki, która oparta jest o działalność sektora MMŚP. Realizacji działań przyświecać będzie zasada zrównoważonego rozwoju, zatem działania jakie będą realizowane w ramach tego celu operacyjnego będą też poprawiały lokalne uwarunkowani zarówno w zakresie środowisko naturalnego, jak i klimatu. Nastąpi zatem wzrost znaczenia tych czynników decydujących dla zachowania środowiska dla przyszłych pokoleń, jak również poprawa stanu adaptacji lokalnej gospodarki do zmian klimatycznych oraz intensyfikacja działań zmierzających do powstrzymania tych zmian.

Przedmiotowy cel będzie przedmiotem analizy i oceny poprzez monitorowanie postępu w ramach zestawionych poniżej wskaźników realizacji dla każdego celu operacyjnego.

7.2.1. CEL OPERACYJNY II.1 Rozwój potencjału gospodarczego Gminy Bytom Odrzański, w tym w oparciu o specjalną strefę ekonomiczną

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 26 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba nowych inwestycji w Gminie (w tym inwestorów lokalnych)	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba przedsiębiorców korzystających z oferowanych form wsparcia	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba rolników korzystających z oferowanych form wsparcia	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba powstałych nowych podmiotów gospodarczych	CEiDG, KRS	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.2.2. CEL OPERACYJNY II.2 Wielofunkcyjny zrównoważony rozwój miejscowości Gminy Bytom Odrzański

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 27 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba gminnych obiektów użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba instalacji OZE na budynkach użyteczności publicznej Gminy Bytom Odrzański	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba obiektów, z których usunięto azbest	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba czynnych przyłączy gazowych do budynków ogółem	GUS	Bank Danych Lokalnych

Źródło: Opracowanie własne

7.2.3. CEL OPERACYJNY II.3 Ochrona klimatu oraz wykorzystanie środowiska naturalnego, w tym rzeki Odry dla rozwoju Gminy Bytom Odrzański

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 28 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba kampanii i działań informacyjnych dot. kształtowania i promocji postaw proekologicznych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba zrealizowanych przez Gminę Bytom Odrzański działań przeciwdziałających i łagodzących skutki zmian klimatycznych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Powierzchnia zrewitalizowanych i nowych terenów zielonych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Powierzchnia zagospodarowanych terenów zagrożonych powodzią i suszą hydrologiczną	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.3. Cel strategiczny III: Poprawa jakości życia oraz aktywizacja i rozwój kształcenia społeczeństwa obywatelskiego w oparciu o skuteczny system oświatowy oraz rozwinięty system usług społecznych dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

W wyniku realizacji strategii rozwoju w Gminie nastąpi poprawa warunków życia mieszkańców. Poprawie ulegnie poziom wiedzy i kompetencji społeczeństwa, w tym w zakresie Szkolnictwa Podstawowego oraz w zakresie kompetencji zawodowych. Nastąpi dostosowanie infrastruktury oświatowej do potrzeb mieszkańców, w tym w zakresie wymagań lokalnego rynku pracy. Poprawi się stan infrastruktury w zakresie oświaty i usług społecznych. System usług społecznych zostanie udoskonalony, co pozwoli na znaczącą poprawę w zakresie dostosowania do lokalnych potrzeb, w tym w zakresie realizacji potrzeb dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

Przedmiotowy cel będzie przedmiotem analizy i oceny poprzez monitorowanie postępu w ramach zestawionych poniżej wskaźników realizacji dla każdego celu operacyjnego.

7.3.1. CEL OPERACYJNY III.1 Rozwój potencjału edukacyjnego dzieci, młodzieży i osób dorosłych z Gminy Bytom Odrzański

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 29 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba projektów edukacyjnych na rzecz rozwoju kompetencji kluczowych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, placówki oświatowe gminy	Umowa o dofinansowanie, sprawozdanie z realizacji
Liczba inwestycji gminnych modernizacyjnych w infrastrukturę edukacyjną	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba uruchomionych e-usług w obszarze e-edukacji	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.3.2. CEL OPERACYJNY III.2 Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 30 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
---------------------	---------------	--------------------------

Wartość inwestycji w zakresie bezpieczeństwa powodziowego / przeciwpożarowego i in.	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna, budżet Gminy
Liczba działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży w obszarze bezpieczeństwa ruchu drogowego	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Raporty szkół gminnych z realizacji działań
Liczba działań innego rodzaju na rzecz utrzymania i poprawy zdolności bojowej OSP	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna, budżet Gminy

Źródło: Opracowanie własne

7.3.3. CEL OPERACYJNY III.3 Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu i bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 31 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Wartość inwestycji w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury na cele aktywizacyjno-integracyjne	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna, budżet Gminy
Wartość inwestycji w zakresie rozwoju i modernizacji infrastruktury opiekuńczo-wychowawczej	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna, budżet Gminy
Liczba mieszkań komunalnych	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Statystyka gminna, budżet Gminy
Liczba działań aktywizacyjnych dla mieszkańców	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury	Statystyka gminna
Liczba działań aktywizacyjnych na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.4. Cel strategiczny IV: Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz rozwój atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej Gminy.

W wyniku realizacji strategii rozwoju w Gminie nastąpi poprawa w zakresie realizowanych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego. Ponadto w związku z tymi działaniami, jak również w zakresie rozwoju infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej znaczącej poprawi się atrakcyjność oferty rekreacyjnej i turystycznej Gminy. Ponadto w ramach niniejszego celu

strategicznego zwiększy się jakość promocji Gminy, w oparciu o innowacyjne i najbardziej efektywne środki, przy zwiększeniu precyzji w dotarciu do określonych grup odbiorców.

Przedmiotowy cel będzie przedmiotem analizy i oceny poprzez monitorowanie postępu w ramach zestawionych poniżej wskaźników realizacji dla każdego celu operacyjnego.

7.4.1. CEL OPERACYJNY IV.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego w Gminie, w tym dalsza rewitalizacja i poprawa atrakcyjności starówki Bytomia Odrzańskiego

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 32 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba inwestycji w zakresie ochrony dziedzictwa, w tym inwestycji rewitalizacyjnych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Protokół odbioru prac
Liczba wydarzeń artystycznych i kulturalnych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Sprawozdania z działalności gminnych instytucji kultury

Źródło: Opracowanie własne

7.4.2. CEL OPERACYJNY IV.2 Poprawa jakości promocji oraz zwiększanie popytu na turystykę, w tym turystykę rzeczną

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 33 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Długość nowych, zmodernizowanych szlaków turystycznych na terenie gminy	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba imprez i wydarzeń o charakterze turystycznym	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Wartość inwestycji w infrastrukturę turystyczną, w tym w zakresie rozwoju turystyki rzecznej	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna
Liczba działań promocyjnych	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna

Źródło: Opracowanie własne

7.4.3. CEL OPERACYJNY IV.3 Poprawa oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej.

Dla działań w ramach przedmiotowego celu operacyjnego zaplanowano osiągnięcie rezultatów, poprzez monitorowanie postępu dla poniższych wskaźników.

Tabela 34 Wskaźniki do monitorowania

Wskaźnik realizacji	Źródło danych	Metoda pozyskania danych
Liczba nowych, zmodernizowanych produktów turystycznych na obszarze Gminy	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim, organizacje turystyczne	Statystyka gminna
Nakład środków na inwestycje w infrastrukturę rekreacyjno-sportową	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna, budżet gminy
Nakład środków na inwestycje poprawiające ofertę kulturalną	Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim	Statystyka gminna, budżet gminy

Źródło: Opracowanie własne

8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;

Głównym instrumentem prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Bytom Odrzański jest Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom Odrzański.

Polityka przestrzenna realizowana jest z uwzględnieniem jej struktury funkcjonalno-przestrzennej w obszarze Gminy w jej granicach administracyjnych z uwzględnieniem uwarunkowań zewnętrznych. Uwarunkowania dla polityki przestrzennej i jej struktury określają: polityki rozwoju społeczno-gospodarczego w uwzględnieniu polityki ochrony środowiska i klimatu.

Obszar gminy

Gmina Bytom Odrzański położona jest w południowej części województwa lubuskiego, w powiecie nowosolskim. Od strony południowej granica gminy jest jednocześnie granicą województwa. Gmina Bytom Odrzański od strony wschodniej graniczy z gminą Żukowice (powiat głogowski, województwo dolnośląskie), od strony południowej z gminą Niegosławice (powiat żagański), od strony południowej i zachodniej z gminą Nowe Miasteczko i gminą wiejską Nowa Sól (powiat nowosolski), a od strony północnej, przez rzekę Odrę, z gminą Siedlisko (powiat nowosolski).

Obszar gminy podzielony jest na 9 sołectw: Bodzów (dwa przysiółki: Kropiwnik i Sobolice), Bonów, Bycz, Drogomil, Królikowie, Małaszowice, Popowo, Tarnów Bycki i Wierzbnica składających się z 12 miejscowości.

Funkcje gminy

Gmina stanowi obszar o charakterze wielofunkcyjnym. Miasto Bytom Odrzański pełni rolę lokalnego ośrodka obsługi ludności, ze strefą wpływu pokrywającą się z granicami administracyjnymi gminy. Dominującymi funkcjami w mieście są przemysł i usługi, funkcją uzupełniającą jest natomiast

turystyka krajoznawcza. Na obszarze wiejskim dominuje rolnictwo, którego podstawę stanowią korzystne warunki naturalne, przede wszystkim glebowe. Funkcją uzupełniającą stanowi ponadto leśnictwo.

Na terenie Gminy prowadzi się działalność gospodarczą, w tym produkcję przemysłową. Gmina Bytom Odrzański posiada atrakcyjne tereny i obiekty przeznaczone na działalność inwestycyjną. Głównym atutem jest zlokalizowanie na jej obszarze podstrefy Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej obejmującej obszar o powierzchni 13,27 ha, położony po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 292, przy wjeździe do miasta od strony Nowej Soli i Kożuchowa.

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenu

Miasto i Gmina Bytom Odrzański posiada 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny położone w granicach miasta i na obszarach wiejskich. Gmina Bytom Odrzański jest gminą miejsko-wiejską, co w bezpośredni sposób wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i przeznaczenie obszarów pod poszczególne funkcje. Na terenie gminy wyróżnić można następujące formy zagospodarowania:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna,
- zabudowa zagrodowa,
- zabudowa usługowa,
- zabudowa produkcyjna, składy i magazyny,
- tereny zieleni,
- użytki rolne,
- ciek i zbiorniki wodne.

Zabudowa mieszkaniowa

Na terenie miasta zlokalizowane są zespoły zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej, zarówno w obrębie centrum jak i w postaci osiedli mieszkaniowych. Na terenach wiejskich zabudowa mieszkaniowa występuje głównie jako element zintegrowany zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych. Coraz częściej jednak pojawiają się budynki mieszkalne jednorodzinne, wolnostojące, niezwiązane z gospodarstwami rolnymi.

Zabudowa zagrodowa

Zabudowa zagrodowa występuje we wszystkich wsiach na terenie gminy i związana jest bezpośrednio z gospodarstwami rolnymi. Składa się z budynków mieszkalnych, budynków inwentarskich (np. obór, chlewni, stajni), składowych (stodół), szklarni oraz gospodarczych (garaży, składów itp.), w zależności od profilu gospodarstwa.

Zabudowa usługowa

Miasto i gmina Bytom Odrzański jest wyposażona w obiekty służące zaspokajaniu podstawowych potrzeb jej mieszkańców w zakresie administracji, oświaty, opieki medycznej, handlu, kultu religijnego, kultury oraz sportu i rekreacji.

- oświata i wychowanie
 - Zespół Szkół im. Józefa Wybickiego: Szkoła Podstawowa im. Józefa Wybickiego w Bytomiu Odrzańskim oraz Gimnazjum Publiczne w Bytomiu Odrzańskim,
 - Przedszkole Publiczne w Bytomiu Odrzańskim.
- opieka medyczna i socjalna – ochroną zdrowia na terenie miasta i gminy zajmuje się Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Rodzinne Centrum Zdrowia” w Bytomiu Odrzańskim, Przychodnia Rehabilitacyjna przy Spółdzielni Niewidomych „Nadodrze” oraz dwa gabinety lekarskie (pediatryczno-kardiologiczny i stomatologiczny). Zaopatrzenie w zakresie środków medycznych pełnią dwie apteki w Bytomiu Odrzańskim.
- Kultura – działalność kulturalną prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury oraz Biblioteka Publiczno-Szkolna w Bytomiu Odrzańskim.
- obiekty sakralne – obsługa mieszkańców miasta i gminy Bytom Odrzański w zakresie usług kultu religijnego realizowana jest przez Kościół wyznania rzymskokatolickiego p.w. Św. Hieronima oraz Kościół Zielonoświątkowy – Zbór św. Ducha.
- administracja i finanse – urzędy i instytucje obsługujące mieszkańców skupiają się w mieście. W Bytomiu Odrzańskim swą siedzibę mają:
 - Urząd Miejski w Bytomiu Odrzańskim,
 - Zakład Gospodarki Komunalnej w Bytomiu Odrzańskim,
 - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Nadzór Wodny w Bytomiu Odrzańskim,
 - Ochotnicza Straż Pożarna,
 - Bank Spółdzielczy w Nowej Soli, Oddział w Bytomiu Odrzańskim,
 - Urząd Pocztowy.Obszar miasta i gminy został podzielony na dwa rewiry dzielnicowych należące do właściwości terytorialnej Komendy Powiatowej Policji w Nowej Soli. W zakresie administracji Bytom Odrzański zapewnia mieszkańcom miasta i gminy prawidłowy poziom usług.
- Sport – na terenie gminy zlokalizowany jest stadion miejski w Bytomiu Odrzańskim udostępniony Miejskiemu Klubowi Sportowemu „Odra”, stadion w Wierzbnicy udostępniony Klubowi LZS „Błękitni”, boiska sportowe w Bytomiu Odrzańskim i we wsiach: Tarnów Bycki, Małaszowice, Drogomil, Bycz, Bodzów, Bonów oraz plac pod boisko w Królikowicach.
- turystyka i rekreacja – miasto i gmina dysponuje mało liczącym się zagospodarowaniem ukierunkowanym na obsługę ruchu turystyczno-rekreacyjnego. Bazę noclegową dla turystyki stanowią jedynie dwa obiekty: zajazd Spółdzielni Niewidomych „Nadodrze” i Hotel „Złoty Lew” w Bytomiu Odrzańskim, dysponujące łącznie 100 miejscami noclegowymi.
- handel oraz obsługa ludności i przedsiębiorstw – funkcja usługowa wykazuje silną koncentrację na terenie miasta. W Bytomiu Odrzańskim działa bank, placówka pocztowa, stacje benzynowe, kilka dyskontów spożywczych oraz wiele lokali handlowo-usługowych i gastronomicznych. W mieście zlokalizowane są także instytucje administracji samorządowej

szczebla gminnego oraz podległe temu sektorowi jednostki budżetowe. Znajduje się tu także hotel, zajazd i zespoły opieki zdrowotnej.

Przemysł i rzemiosło produkcyjne

Miasto i gmina Bytom Odrzański posiada stosunkowo dobrze rozwinięte zaplecze produkcyjne. W 2021 roku na terenie gminy funkcjonowało 35 przedsiębiorstw zaliczanych do grupy przetwórstwa przemysłowego i 101 związanych z budownictwem. Istniejące profile działalności zakładów produkcyjnych zlokalizowanych na terenie gminy związane są głównie z produkcją materiałów budowlanych.

Gmina Bytom Odrzański należy do bardzo dobrze przygotowanych na przyjęcie nowych inwestorów. Od kwietnia 2001 roku na obszarze gminy funkcjonuje podstrefa Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej obejmująca obszar o powierzchni 13,27 ha, zlokalizowana przy granicy z miastem na gruntach wsi Tarnów Bycki. Podstrefa została ustanowiona rozporządzeniem Rady Ministrów w 1997 r., w celu przyciągnięcia inwestorów krajowych i zagranicznych poprzez system ulg i preferencji podatkowych. Strefy powołano na 20 lat, będą więc istniały do 2017 r., co dla inwestorów oznacza stabilność obecnie obowiązujących warunków działania. W sposobie zagospodarowania podstrefy należy dążyć do przyciągnięcia nowoczesnych technologii oraz inwestycji o takiej skali i rodzaju działalności gospodarczej, która przyciągnie kooperantów i następnych inwestorów.

Tereny zieleni

Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu i wody powierzchniowe mają znaczący wpływ na rodzaj i charakter zieleni występującej w gminie. Największą powierzchnię zajmują lasy oraz łąki i pastwiska. Naturalny system zieleni uzupełniony jest przez skwery, cmentarze oraz zieleń towarzyszącą zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje rekreacyjne, ekologiczne i zdrowotne – wpływają na łagodzenie lub eliminację uciążliwości życia na terenach zabudowy, kształtują układy urbanistyczne, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miejscowości.

Lasy

Lasy zajmują 34% powierzchni gminy. Największe kompleksy leśne występują w pradolinie Odry i na morenach czołowych Wzgórz Dalkowskich. Największy powierzchniowo kompleks leśny zajmuje tereny w zachodniej części gminy tj. pomiędzy wsiami Małaszowice, Wierzbnica, Królikowice oraz Tarnów Bycki.

Łąki

Największa koncentracja łąk ma miejsce w dolinie Odry. Tereny te odznaczają się wysokimi walorami krajobrazowymi.

Cmentarze

Na terenie gminy znajdują się liczne cmentarze, zarówno w Bytomiu Odrzańskim jak i w prawie w każdej wsi. W chwili obecnej jedynie na terenie miasta funkcjonuje czynny cmentarz komunalny. Pozostałe cmentarze to głównie ewangelickie, pochodzące z XIX w., nieczynne, częściowo zlikwidowane.

Parki

W Bytomiu Odrzańskim znajduje się park miejski (0,94 ha), a na terenie gminy sześć parków wiejskich. Największe położone są w Bonowie (3,5 ha), Sobolicach (19 ha) i Królikowicach (0,63). Są to parki krajobrazowe założone w XIX w. Zachowały się w nich liczne drzewa pomnikowe.

Użytki rolne

Użytki rolne zajmują 2 988 hektarów, co stanowi ok. 57% całej powierzchni gminy. Większość z nich (79,2%) jest wykorzystywana jako grunty orne. Łąki zajmują 12,9%, pastwiska – 7%, a sady – 0,8%. Podstawą działalności rolniczej są dobre warunki naturalne dla rozwoju tej gałęzi gospodarki. Grunty orne charakteryzują się wysokimi klasami bonitacyjnymi. Gleby chronione II-III klasy zajmują ok. 35% ogólnej powierzchni użytków rolnych, co w warunkach glebowych województwa lubuskiego uznać należy za wyjątkowo korzystne. W strukturze zasiewów dominują zboża (głównie pszenica). Pozostałe uprawy to głównie ziemniaki, rzepak i buraki cukrowe.

Na terenie gminy funkcjonują dwie duże ферmy o obsadzie powyżej 40 tys. stanowisk, posiadające pozwolenie zintegrowane: Ferma Brojlera Kurzego w Wierzbnicy i Gospodarstwo Drobiarskie w Tarnowie Byckim. Produkcja rolnicza w gminie odbywa się głównie w gospodarstwach indywidualnych, które zostały zdominowane przez gospodarstwa o małej powierzchni do 5 ha. Pozostała część gruntów rolnych stanowi własność Skarbu Państwa.

Wody

- ciek wodny – sieć hydrograficzną gminy tworzy rzeka Odra (przebiegająca wzdłuż północnej granicy gminy) wraz z jej lewobrzeżnymi dopływami, z których wyróżnia się ciek Biała Woda, stanowiący jej zachodnią granicę. W pradolinie występują starorzecza Odry oraz gęsta sieć rowów melioracyjnych mających za zadanie odwadnianie terenu w czasie wiosennych roztopów. Na pozostałym obszarze gminy istnieje jeszcze kilka cieków (m.in. Dobrzejówka), które bezpośrednio odprowadzają wodę z wysoczyzny do Odry.
- zbiorniki wodne – na obszarze gminy brak jest większych zbiorników wodnych.

Poniżej informacje wynikające z Planu gospodarowania wodami (aPGW) nt. cieków wodnych, tj. jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) i podziemnych (jcwpd) na obszarze Gminy Bytom Odrzański (zgodnie z kartami charakterystyki dla JCWP i JCWPd):

Lp	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Czy JCWP jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów
----	----------	------------	---

			środowiskowych? (zagrożona/niezagrożona)	
1	RW60001715334	Dobrzejówka	zagrożona	
2	RW60001715336	Barcina	zagrożona	
3	RW600017153499	Biała Woda	zagrożona	
4	RW600017164499	Szprotawica	zagrożona	
4	RW60002115379	Odra od Kanału Wschodniego do Czarnej Strugi	Niezagrożona	
Lp.	KOD JCWPd	Cele środowiskowe dla JCWPd	Ocena stanu	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
1.	GW600078	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Stan chemiczny: dobry Stan ilościowy: dobry Stan JCWPd: dobry	zagrożona chemicznie
2.	GW600077	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	Stan chemiczny: dobry Stan ilościowy: dobry Stan JCWPd: dobry	Niezagrożona

PODSUMOWANIE dla modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej

Gmina stanowi obszar o charakterze wielofunkcyjnym. Miasto Bytom Odrzański pełni rolę lokalnego ośrodka obsługi ludności, ze strefą wpływu pokrywającą się z granicami administracyjnymi gminy. Dominującymi funkcjami w mieście są przemysł i usługi, funkcją uzupełniającą jest natomiast turystyka krajoznawcza. Na obszarze wiejskim dominuje rolnictwo, którego podstawę stanowią korzystne warunki naturalne, przede wszystkim glebowe. Funkcją uzupełniającą stanowi ponadto leśnictwo. Zachodnia i południowa część gminy jest mocno zalesiona, a część północna stanowi obszary łąkowe położone w pradolinie Odry. Pozostała część to znaczne obszary gruntów uprawnych przesądających o rolniczej funkcji gminy.

Charakter gminy w bezpośredni sposób wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i przeznaczenie obszarów pod poszczególne funkcje.

Rolniczy charakter wynika z dobrej jakości gleb. Grunty orne charakteryzują się wysokimi klasami bonitacyjnymi. Największe obszary użytkowane rolniczo znajdują się we wschodniej i południowej oraz północnej części gminy, gdzie występują gleby dobrych klas bonitacyjnych. Krajobraz tej części zdominowany jest przez rozległe pola wzbogacone skupiskami zadrzewień śródpolnych, stanowiących najczęściej obudowę niewielkich cieków wodnych bądź rowów melioracyjnych.

W zachodniej i południowej części gminy wyraźnie zaznacza się przewaga lasów i gruntów zadrzewionych. Pozytywny wpływ lasu na środowisko przejawia się przede wszystkim w kształtowaniu i ochronie gleb oraz powietrza. Oddziałują stabilizująco na środowisko przyrodnicze poprzez wpływ na obieg wody, opady, wiatry, temperaturę, mikroklimat i erozję gleb. Równie istotne

jest oddziaływanie na jakość naszego życia (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, turystykę, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne).

Głównym ogniwem w układzie sieci osadniczej jest miasto Bytom Odrzański. Pełni ono, obok funkcji mieszkaniowej, rolę lokalnego ośrodka usługowego, przemysłowego oraz obsługi turystycznej. Miasto skupia ok. 82% mieszkańców gminy. Pozostałą część sieci osadniczej cechuje duże, nieregularne rozdrobnienie. Miasto usytuowane jest nad Odrą na południowym jej brzegu, przy linii kolejowej o znaczeniu magistralnym Wrocław – Szczecin. Przeważająca część zainwestowania miejskiego znajduje się pomiędzy rzeką Odrą a linią kolejową. Miasto posiada koncentryczny układ przestrzenny z centralnie usytuowanym ośrodkiem usługowym, obejmującym obszar Starego Miasta. Realizacje z ostatnich dwudziestu kilku lat, obejmujące głównie budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne, spowodowały wydłużenie kształtu miasta w kierunku zachodnim.

Stare Miasto, oprócz funkcji mieszkaniowej, pełni jednocześnie funkcję centrum usługowego. Z uwagi na jego zabytkowy charakter objęte jest ochroną konserwatorską. Istniejąca zabudowa wymaga sukcesywnej rehabilitacji. Proces ten podyktowany jest koniecznością podniesienia standardu technicznego i sanitarnego starych zasobów mieszkaniowych i usługowych oraz poprawy sprawności usługowej centrum usługowego.

Tereny zabudowy mieszkaniowej tworzą nieregularną tkankę rozmieszczoną w przeważającej części w kierunku południowym i zachodnim od rynku. Jest to zabudowa o niskim wskaźniku intensywności, przeważnie jednorodzinna. Stan techniczny budynków jest na ogół dobry. Znaczna część z nich zrealizowana została w ostatnim okresie.

Tereny o funkcji produkcyjno-technicznej (przemysł, składy, bazy) usytuowane są w różnych rejonach miasta. Największe obszarowo zakłady znajdują się w południowo-zachodniej jego części, przy ul. Sadowej, oraz we wschodniej części, przy ul. Głogowskiej. Pozostałe rozmieszczone są w obrębie centralnym.

Istniejące zasoby zieleni miejskiej tworzą system mozaikowy. Elementy tej zieleni jak: park, zieleńce, skwery, aleja nadbrzeżna nad Odrą, teren rekreacyjny z basenem, usytuowane są na obszarze całego miasta. Uzupełnienie tej zieleni stanowią dobrze urządzone i rozbudowane ogródki działkowe, położone w zachodniej jego części.

Miasto posiada dogodne warunki dla rozwoju przestrzennego. Ponadto, jego potencjał gospodarczy, dobry stan istniejącego zainwestowania oraz pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną, stanowią istotne czynniki miastotwórcze.

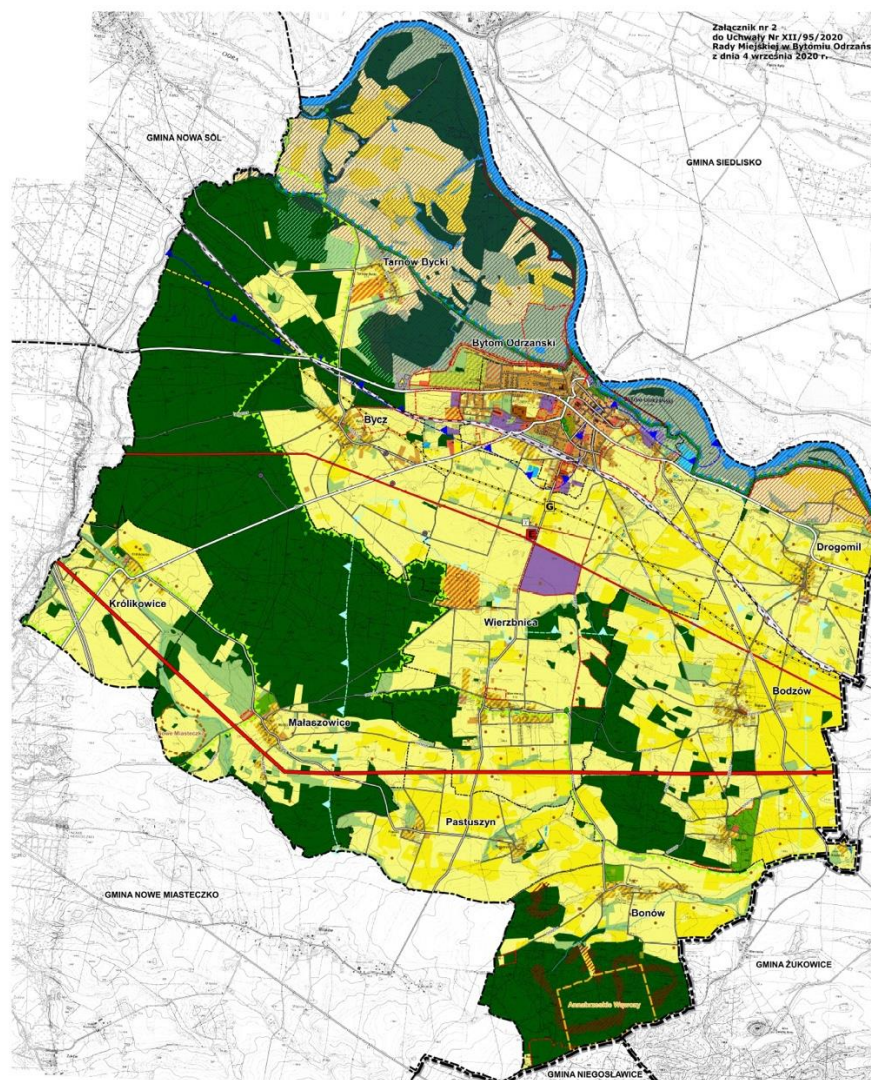
Pozostałą część sieci osadniczej cechuje duże rozdrobnienie. Wszystkie wsie należą do kategorii wsi małych, a zamieszkuje je ok. 18% ludności. Wyposażenie wsi w usługi jest elementarne i stanowi je najczęściej sklep, świetlica oraz boisko sportowe.

Ze względu na zwarty obszar gminy odległości poszczególnych wsi od miasta nie są duże, co przy dobrej dostępności komunikacyjnej pozwala na prawidłową obsługę wszystkich jednostek osadniczych w obrębie gminy.

W układzie komunikacyjnym najważniejszą rolę spełniają drogi wojewódzkie przebiegające przez miasto: nr 292 prowadząca z Nowej Soli przez Bytom Odrzański do Głogowa oraz droga nr 293 prowadząca z Nowego Miasteczka do Bytomia Odrzańskiego, do drogi nr 292. Przez miasto przebiega

ponadto droga wojewódzka nr 326 - od drogi 292 do Odry. Zerwany most na Odrze wyraźnie obniża jej znaczenie. Drogi powiatowe i gminne rozchodzą się promieniście w kierunkach: Bodzowa, Wierzbnicy i Tamowa Byckiego.

Rysunek 1 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Bytom Odrzański.

Źródło: Opracowanie na potrzeby projektu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Bytom Odrzański.

OZNACZENIA

OZNACZENIA OGÓLNE

- GRANICA WOJEWÓDZTWA
- GRANICA POWIATU
- GRANICA GMINY
- GRANICE OBRĘBÓW
- GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH
- GRANICE OBSZARÓW OBJĘTYCH OBOWIĄZUJĄCYMI PLANAMI MIEJSCOWYMI

OBSZARY OBECNEGO ZAINWESTOWANIA

- TERENY ZABUDOWY ŚRÓDMIEJSKIEJ
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ JEDNORODZINNEJ
- TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ WIELORODZINNEJ
- TERENY ZABUDOWY ZAGRODOWEJ
- TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ
- TERENY USŁUG SPORTU I REKREACJI
- TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNEJ, SKŁADÓW I MAGAZYNÓW
- TERENY OBSŁUGI GOSPODARKI ROLNEJ
- TERENY OBRÓDÓW DZIAŁKOWYCH
- TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ
- TERENY CMENTARZY
- TERENY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

- TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH ŚRÓDLĄDOWYCH
- TERENY ROLNICZE WYŻSZYCH KLAS BONITACYJNYCH (II-III)
- TERENY ROLNICZE NIŻSZYCH KLAS BONITACYJNYCH (IV-VI)
- TERENY TRWAŁYCH UŻYTKÓW ZIELONYCH, ZADRZEWIEŃ I DOLIN RZECZNYCH
- TERENY LEŚNE
- GRANICA OBSZARU NATURA 2000 "NOWOSOLSKA DOLINA ODRY"
- GRANICA OBSZARU NATURA 2000 "DOLINA ŚRODKOWEJ ODRY"
- GRANICA OBSZARU CHRONIONEGO KRAJOBRAZU "WZGÓRZA DALKOWSKIE"
- GRANICA REZERWATU "ANNOBRZESKIE WĄWOZY"
- POMNIKI PRZYRODY
- UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN
- GRANICA GŁÓWNEGO ZBIORNIKA WÓD PODZIEMNYCH NR 302
- GRANICA PROJEKTOWANEGO OBSZARU OCHRONNEGO GZWP NR 302
- OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ (p=10%)
- OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ (p=1%)
- OBSZARY ZAGROŻENIA POWODZIĄ (p=0,2%)
- OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH
- WAŁY PRZECIWPOWODZIOWE

DZIEDZICTWO KULTUROWE

- MIEJSCOWOŚCI Z OBIEKTAMI WPISANYMI DO REJESTRU ZABYTEKÓW
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

UKŁAD KOMUNIKACYJNY

- DROGA EKSPRESOWA S2
- DROGI WOJEWÓDZKIE
- DROGI POWIATOWE
- DROGI GMINNE
- LINIA KOLEJOWA NR 273
- PORT RZECZNY

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- LINIA ELEKTROENERGETYCZNA NAJWYŻSZYCH NAPIĘĆ 220 KV
- LINIA ELEKTROENERGETYCZNA WYSOKIEGO NAPIĘCIA 110 KV
- GŁÓWNY PUNKT ZASILANIA
- GAZOCIĄG WYSOKIEGO CIŚNIENIA
- STACJA REDUKCYJNO-POMIAROWA
- UJĘCIA WÓD WRAZ ZE STREFAMI OCHRONY BEZPOŚREDNIEJ
- OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW
- STACJE BAZOWE TELEFONII KOMÓRKOWEJ

9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy, jak również zgodnie z aktualnym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wskazano następujące rekomendacje.

Strefa przyrodnicza:

- Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych w dostosowaniu do przedmiotu ochrony oraz zgodnie z przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz dokumentami nadrzędnymi;
- Zachowanie integralności obszarów węzłowych i zapewnienie drożności korytarzy wyznaczonych w ramach krajowej sieci ekologicznej, w tym odtworzenie drożności korytarzy ichtiologicznych; kształtowanie systemu przyrodniczego poszczególnych miast i gmin w sposób zapewniający ich spójność i powiązanie z krajową siecią ekologiczną;
- Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania bioróżnorodności, w tym ekosystemów wodnych, bagiennych, leśnych i łąkowych;
- Ochrona zasobów wód podziemnych GZWP zgodnie z warunkami określonymi dla ich obszarów ochronnych;
- Zwiększanie retencji zlewni – realizacja obiektów małej retencji, poprawa stosunków wodnych na obszarach rolniczych, retencjonowanie wód opadowych;
- Wspieranie działań skutkujących poprawą warunków aerasanitarnych;
- Ograniczenie uciążliwości hałasowych poprzez stosowanie rozwiązań izolacyjnych, biologicznych i technicznych;
- Poprawa i ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki żywnościowej i wyspecjalizowanej produkcji rolnej;
- Rozwój przetwórstwa opartego o zasoby leśne oraz doskonalenie integracji funkcjonalnej leśnictwa z przemysłem drzewnym.

Strefa społeczna:

- Zwiększenie dostępności do usług medycznych, w tym usług specjalistycznych;
- Zwiększenie dostępności do usług sportu i rekreacji;
- Zapewnienie dostępności do placówek edukacyjnych na poziomie przedszkolnym i szkolnym;
- Prowadzenie działań mających na celu wspieranie kształcenia zawodowego w oparciu o współpracę z sektorem gospodarki;
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych;
- Kształtowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych;
- Rozwój budownictwa mieszkaniowego o odpowiednim standardzie;

- Rozwój spójnej struktury osadniczej w oparciu o powiązania funkcjonalno-przestrzenne;
- Rozwój ośrodków usługowych.

Strefa kulturowa:

- Zachowanie i ochrona obiektów zabytkowych (ratusz w Bytomiu Odrzańskim, kościół pw. św. Hieronima w Bytomiu Odrzańskim, Pozycje Środkowej Odry; lapidarium w Bytomiu Odrzańskim);
- Sporządzanie i realizacja lokalnych programów opieki nad zabytkami;
- Objęcie obiektów zabytkowych właściwą ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- Wspieranie tworzenia parków kulturowych, ustanawiania pomników historii;
- Zachowanie historycznie ukształtowanych układów urbanistycznych, ruralistycznych i przestrzennych (zespół urbanistyczny Bytomia Odrzańskiego);
- Odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych i walorów krajobrazowych, z zachowaniem cech tradycyjnego budownictwa;
- Wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego w celach turystycznych ze szczególnym uwzględnieniem szlaków kulturowych;
- Zwiększenie dostępności wysokiej jakości oferty kulturalnej (utworzenie ośrodka informacji turystycznej).

Strefa ekonomiczno-gospodarcza:

- Rozwój stref ekonomicznych i gospodarczych oraz wspieranie powstawania i działalności parków naukowo-technologicznych i przemysłowych, centrów transferu technologii, ośrodków strefy B+R oraz inkubatorów przedsiębiorczości;
- Rozwój i promocja klastrów odpowiadających lokalnej specyfice gospodarczej;
- Wspieranie inicjatyw służących zmniejszeniu bezrobocia i zwiększeniu aktywności zawodowej ludności;
- Rozbudowa infrastruktury turystycznej i kreowanie spójnego wizerunku regionu oraz produktów turystycznych;
- Poprawa i ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki żywnościowej i wyspecjalizowanej produkcji rolnej;
- Rozwój przetwórstwa opartego o zasoby leśne oraz doskonalenie integracji funkcjonalnej leśnictwa z przemysłem drzewnym.

Komunikacja i transport:

- Poprawa drogowej dostępności komunikacyjnej w zakresie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych, w tym budowa i modernizacja sieci dróg krajowych i wojewódzkich ze szczególnym uwzględnieniem sieci TEN-T;

- Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego, w szczególności poprzez budowę obwodnic i działania mające na celu uspokajanie ruchu;
- Uwzględnienie inwestycji związanych z modernizacją linii kolejowych o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym (modernizacja linii kolejowej nr 364 na odcinku Rzepin–Międzyrzecz);
- Podjęcie działań mających na celu integrację różnych typów transportu ze szczególnym uwzględnieniem węzłów przesiadkowych;
- Wzrost dostępności transportu publicznego;
- Zwiększenie wykorzystywania transportu kombinowanego do przewozu towarów;
- Modernizacja infrastruktury związanej z obsługą transportu wodnego, zwiększenie wykorzystania dróg wodnych do przewozów towarów oraz w celach turystycznorekreacyjnych (docelowe podniesienie żeglowności międzynarodowej drogi wodnej E30 do Va klasy żeglowności);
- Rozwój sieci dróg i szlaków rowerowych oraz propagowanie roweru jako środka codziennej komunikacji (Utworzenie Odrzańskiej Drogi Rowerowej).

Infrastruktura techniczna:

- Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w niezbędną infrastrukturę techniczną;
- Rozbudowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej;
- Uwzględnienie nowych terenów przeznaczonych do zabudowy w zakresie rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej;
- Podjęcie działań mających na celu poprawę efektywności energetycznej;
- Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego poprzez budowę oraz modernizację sieci elektroenergetycznych i gazowych;
- Rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez budowę oraz modernizację infrastruktury teleinformatycznej;
- Upowszechnienie i promocja technologii informacyjnych;
- Podjęcie działań mających na celu usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest;
- Wzrost wykorzystania OZE poprzez generację rozproszoną;
- Wyznaczanie obszarów z dopuszczeniem lokalizacji instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii o mocy powyżej 100 kW.

Strefa obronności i bezpieczeństwa:

- Utrzymanie, rozbudowa i integracja sieci zarządzania kryzysowego i ratownictwa;
- Przeciwdziałanie zagrożeniu powodziowemu oraz uwzględnienie stref zagrożenia powodziowego.

10. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 547), wraz z zakresem planowanych działań

Obszary strategicznej interwencji wskazane z poziomu regionalnego w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 (dalej: SRWL) uwzględniają również obszar Gminy Bytom Odrzański.

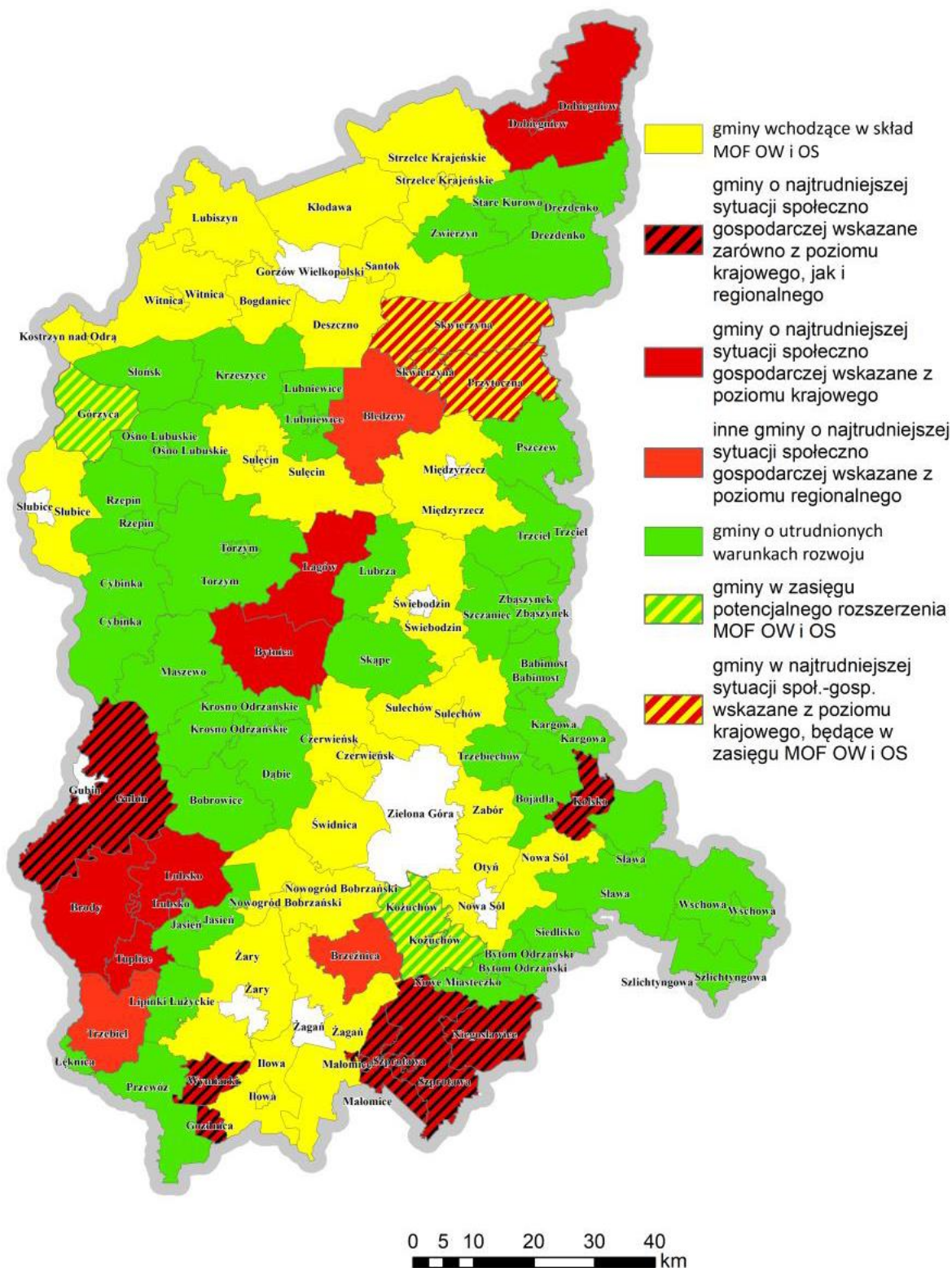
Za SRWL wskazać należy, iż identyfikację obszarów strategicznych interwencji z poziomu regionalnego wykonano z uwzględnieniem obszarów funkcjonalnych wskazanych w Diagnozie społeczno-gospodarczej województwa lubuskiego. Zgodnie z definicją OSI zawartą w KSRR 2030 określenie to odnosi się nie tylko do obszarów o zidentyfikowanych, ale również o potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych. Pozytywny wpływ na zwiększanie szans rozwojowych obszarów powiązanych funkcjonalnie będzie miało w szczególności zawiązywanie partnerstw samorządowych, wobec czego należy wziąć pod uwagę dotychczasowe doświadczenia w tej dziedzinie w województwie lubuskim, realizowane w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) oraz Kontraktu Lubuskiego.

Wg przeprowadzonych analiz dotychczasowej współpracy terytorialnej na terenie województwa lubuskiego, zgodnie z zapisami w SRWL zasadne są działania mające na celu inicjowanie takiej współpracy pomiędzy samorządami, które wspólnie mają większy potencjał rozwojowy, a takiej formy współdziałania jeszcze nie podjęły.

Zgodnie zatem z zapisami KSRR 2030 dla OSI wyznaczonych z poziomu regionalnego ukierunkowane będzie wsparcie zaprogramowane z poziomu regionalnego, z możliwą uzupełniającą interwencją z poziomu krajowego w ramach kontraktu programowego i kontraktów sektorowych oraz z wykorzystaniem Porozumień Terytorialnych (PT), czyli nowych mechanizmów, które wprowadza znolizowana ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Zgodnie z krajowymi dokumentami dotyczącymi polityki rozwoju, instrumentem OSI w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 powinny być objęte również obszary wiejskie z lokalnymi ośrodkami rozwojowymi.

Rysunek 2 Obszary Strategicznej Interwencji - obszary wiejskie w województwie lubuskim

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Obszary wiejskie w województwie lubuskim podzielić można według różnic w uwarunkowaniach rozwoju na: obszary wiejskie położone w MOF ośrodków wojewódzkich i subregionalnych, obszary

wiejskie znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz obszary wiejskie o utrudnionych warunkach rozwojowych.

Kategoria OSI – obszary wiejskie obejmuje natomiast dwie grupy:

- a) obszary wiejskie znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej;
- b) obszary wiejskie o utrudnionych warunkach rozwojowych.

Obszary wiejskie województwa lubuskiego również mają szereg deficytów, a ich sytuacja demograficzna, społeczna i gospodarcza nie jest stabilna. Uzasadnia to wyznaczenie dla nich z poziomu regionalnego OSI – gminy o utrudnionych warunkach rozwojowych – do tej kategorii zaliczono Gminę Bytom Odrzański. Interwencja skierowana zatem do tych obszarów wiejskich obejmować będzie w szczególności:

- poprawę dostępu do usług publicznych, w tym dostępności do świadczeń medycznych oraz profilaktyki zdrowotnej, edukacji, usług opiekuńczych oraz kultury i rekreacji, m.in. poprzez współpracę międzygminną, integrującą świadczenie usług i pozwalającą na podnoszenie ich jakości;
- uzupełnienie infrastruktury technicznej;
- zwiększanie dostępności komunikacyjnej;
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców i wsparcie lokalnej przedsiębiorczości z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych umożliwiających zdalne nauczanie i świadczenie usług na odległość;
- rozwijanie oferty z obszaru turystyki i rekreacji;
- wykorzystanie atrakcyjnej przestrzeni województwa dla lokalizowania ośrodków opieki dla osób starszych z Polski i z zagranicy, przy zapewnianiu odpowiedniego standardu usług zdrowotnych i kulturalnych;
- wykorzystanie struktur sieciowych w pobudzaniu aktywności gospodarczej i społecznej (m.in. LGD, ODR, izby rolnicze);
- promocję instrumentów współpracy i partnerstwa – włączenie mieszkańców obszarów wiejskich w działania rozwojowe;
- odnowę wsi, wspieranie budowania tożsamości lokalnej i zachowanie wiejskiego dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.

Mając na uwadze współpracę międzygminną podjętą w ramach granic powiatu nowosolskiego, wyznaczono obszar potencjalnej współpracy, do którego zalicza się: Gmina miejsko-wiejska Bytom Odrzański, Gmina miejsko-wiejska Nowe Miasteczko, Gmina miejsko-wiejska Korzuchów, Gmina Kolsko.

W chwili obecnej dopiero w opracowaniu jest wspólna strategia rozwoju tego Obszaru, w związku z powyższym nie dookreślono zakresu planowanych działań w ramach tego OSI.

11. Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy

Obszary i Działania kluczowe dla Gminy określono w wieloletnim Planie Inwestycyjnym, zawartym w rozdziale 7.

W zakresie obszarów strategicznej interwencji – w trakcie przygotowania jest dopiero wspólna strategia OSI dla obszaru gmin wiejskich powiatu nowosolskiego, gdzie wskazane zostaną kluczowe przedsięwzięcia również dla Gminy Bytom Odrzański.

12. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Za monitorowanie Strategii Rozwoju będzie odpowiedzialny Zespół ds. Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 (zwany dalej Zespołem) składający się z przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Bytomiu Odrzańskim oraz innych podmiotów społecznych, instytucji i grup formalnych.

Sprawozdawczość z monitoringu oraz aktualizacja Strategii Rozwoju dokonywane będą co roku. Centrum Koordynacji dokonuje okresowej oceny stopnia realizacji Strategii Rozwoju w oparciu o dwa elementy podsystemu monitorowania i ewaluacji:

- analizę wskaźnikową opracowywaną przez Zespół na podstawie informacji otrzymanych od wydziałów i samodzielnych stanowisk rządu Miejskiego oraz jednostek gminy, bazującą na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego;
- raport z realizacji Strategii Rozwoju, przygotowywany przez Zespół na podstawie informacji otrzymanych od wydziałów i referatów Urzędu Miejskiego w Bytomiu Odrzańskim oraz jednostek gminy.

12.1. Analiza wskaźnikowa

Analiza wskaźnikowa bazująca na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego Strategii Rozwoju, będzie przygotowywana przez Zespół w oparciu o pozyskane dane statystyczne i informacje, w skład których wchodzi następujące źródła informacji:

- statystyka publiczna – generowana przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych, dostępna pod adresem www.stat.gov.pl – z uwzględnieniem opóźnienia w zamieszczaniu aktualnych danych statystycznych w Banku Danych Lokalnych (termin: koniec lipca co roku, za poprzedni pełny rok realizacji Strategii);
- statystyka prowadzona przez samorząd gminny – generowana i gromadzona przez poszczególne komórki Urzędu Miejskiego w Bytomiu Odrzańskim oraz jednostki gminne, zobowiązane do terminowego przekazywania danych i informacji dla Zespołu (wg załącznika nr 1 do Strategii Rozwoju);
- statystyka prowadzona przez podmioty prywatne, pozarządowe, samorząd powiatowy, samorząd regionalny i administrację rządową dot. działań zbieżnych merytorycznie z badanym celem operacyjnym.

W wyborze mierników określających postęp realizacji celów Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 przyjęto zasadę ograniczonej liczby mierników monitorowania dla każdego z celów – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju z perspektywą do 2030 roku. Przy doborze mierników kierowano się adekwatnością, jednak głównym ograniczeniem była dostępność danych. Wszystkie wskaźniki określono przy opisie każdego celu operacyjnego.

12.2. Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański

Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Bytom Odrzański przygotowujący przez Zespół, opiera się na informacjach dotyczących stanu realizacji danego kierunku interwencji, przekazywanych przez poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Gminy Bytom Odrzański oraz jednostki organizacyjne gminy, zbieżne merytorycznie z badanym celem operacyjnym. Konkretny wydział, referat lub jednostka gminy składa co roku sprawozdanie do Zespołu (na określonym formularzu sprawozdawczym), które jest podstawą zbiorczego raportu z realizacji kierunków interwencji całej Strategii Rozwoju.

12.3. Schemat i harmonogram realizacji procesu monitoringu

Zadania związane z monitoringiem i aktualizacją Strategii Rozwoju powierza się Burmistrzowi Gminy Bytom Odrzański. Każdego roku realizacji Strategia Rozwoju, w terminie do końca marca danego roku, wyznaczony kierownik Zespołu będzie składał Burmistrzowi raport z realizacji Strategii Rozwoju oraz analizę wskaźnikową realizacji celów Strategii Rozwoju za dany okres sprawozdawczy. Zakres raportu z realizacji Strategii Rozwoju obejmuje:

- skrótkowe przedstawienie aktualnego stanu realizacji poszczególnych kierunków interwencji,
- skrótkowe przedstawienie ewentualnych trudności realizacyjnych dla poszczególnych kierunków interwencji, z uwzględnieniem proponowanych działań naprawczych,
- wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunków interwencji w badanym okresie, w podziale na źródła finansowania.

Zakres analizy wskaźnikowej realizacji celów Strategii Rozwoju obejmuje:

- porównanie wskaźników bazowych (dla roku 2021) ze wskaźnikami dla badanego okresu realizacji Strategii Rozwoju,
- wskazanie tendencji wzrostowych i malejących w poszczególnych celach operacyjnych Strategii Rozwoju.

Raporty z realizacji kierunków interwencji oraz analizy wskaźnikowe realizacji celów Strategii Rozwoju w badanym okresie będą przedstawiane Radzie Miejskiej w Bytomiu Odrzańskim w terminie do końca II kwartału odpowiedniego roku oraz podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

12.4. Zasady aktualizacji

W przypadku zmian w otoczeniu zewnętrznym lub wewnętrznym Gminy Bytom Odrzański wpływających w istotny sposób na założone cele operacyjne i kierunki działań istnieje możliwość zmiany Strategii Rozwoju. Burmistrz Gminy Bytom Odrzański zwołuje wówczas posiedzenie ewaluacyjne i aktualizujące – w październiku lub listopadzie odpowiedniego roku – dotyczące realizacji Strategii Rozwoju. Podczas posiedzenia dokonywana jest:

- ocena realizacji celów Strategii Rozwoju na podstawie materiałów przygotowanych przez Zespół (stan osiągnięcia wskaźników przyjętych dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii Rozwoju),
- identyfikacja problemów, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację wyznaczonych celów,
- opracowanie propozycji niezbędnych zmian w zakresie realizowanych celów,
- ocena zmian w otoczeniu.

Następnie projekt zmienionej Strategii Rozwoju jest poddawany konsultacjom społecznym, a po zakończeniu konsultacji przedstawiony zostaje organowi stanowiącemu.

12.5 Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 jest dokumentem spójnym z dokumentami wyższego rzędu. Przy opracowywaniu strategii brano pod uwagę kierunki rozwoju wyznaczone w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) (SOR), Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) – stanowiącej uszczegółowienie SOR w zakresie polityki regionalnej oraz Strategii rozwoju województwa lubuskiego 2030 (SRWL 2030). Strategia rozwoju uwzględnia cele strategii rozwoju województwa, krajowej strategii rozwoju regionalnego, a także odpowiednich strategii ponadregionalnych oraz jest spójna z planem zagospodarowania przestrzennego województwa, powiatu i gminy.

Dokument został dokładnie sprawdzony pod względem zgodności ze strategiami. Analiza zapisów wymienionych poniżej dokumentów wskazała, że Strategia Rozwoju Gminy Bytom Odrzański na lata 2022-2030 wpisuje się w konkretne cele operacyjne oraz w podstawowe działania rekomendowane do priorytetowej realizacji/kierunki interwencji celu operacyjnego określone w wymienionych poniżej dokumentach:

I. Szczebel Unii Europejskiej:

1. Strategia Unii Europejskiej na rzecz Zrównoważonego Rozwoju wraz z Komunikatem KE „Zrównoważony Rozwój Miast w Unii Europejskiej: Ramy Działania”.
2. Europejska Karta Samorządu Terytorialnego z 15 października 1985 r.
3. Europejski Kodeks Dobrej Administracji z 06 września 2001 r.
4. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 14 stycznia 2003 r. w sprawie roli władz lokalnych w procesie budowania Europy.
5. Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego.

6. Umowa Partnerstwa.
7. Polityka Spójności na lata 2021-2027

II. Szczebel krajowy:

1. Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)
3. Koncepcja rozwoju kraju
4. Polityka ekologiczna państwa 2030 - strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
5. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
6. Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa, rybactwa 2030,
7. Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego RP 2022,
8. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
9. Plan Przeciwdziałania Skutkom Suszy (PPSS)
10. Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)
11. Plany Gospodarowania Wodami (aktualizacja Planu Gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry oraz projekt II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry).
12. Założenia Długofalowej Polityki Senioralnej.
13. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej.
14. Strategia Rozwoju Transportu (SRT) do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).
15. Krajowy plan gospodarki odpadami.
16. Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku.
17. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

III. Szczebel regionalny:

1. Fundusze Europejskie dla Województwa Lubuskiego na lata 2021-2027
2. Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030,
3. Strategia Rozwoju Transportu Województwa Lubuskiego,
4. Strategia Energetyki Województwa Lubuskiego,
5. Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego na sieci komunikacyjnej w wojewódzkich przewozach pasażerskich,
6. Lubuski Program Rozwoju Ekonomii Społecznej,
7. Lubuski Plan Działań Na Rzecz Zatrudnienia,

IV. Szczebel lokalny:

1. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Bytom Odrzański,
2. Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bytom Odrzański na lata 2016-2022,
3. Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Bytom Odrzański,
4. Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bytom Odrzański,

5. Program Rozwoju Powiatu Nowosolskiego.

12.6. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Zgodnie ze wzorami dokumentów w załącznikach nr 1 i nr 2.

13. Ramy finansowe i źródła finansowania

Niniejsze ramy finansowe i źródła finansowania określono dla listy kluczowych przedsięwzięć. Co do zasady nieodzownym elementem realizacji działań przewidzianych w Strategii Rozwoju jest Wieloletni Plan Inwestycyjny zawierający kluczowe i strategiczne inwestycje planowane do wykonania w celu realizacji założeń i priorytetów wskazanych w dokumencie strategicznym. Dlatego celem realizacji doprecyzowanych działań, zgodnych ze wskazanymi kierunkami działań, odpowiadającymi na postawione w strategii cele strategiczne i operacyjne, każde z tych zadań będzie ujęte w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym Gminy Bytom Odrzański.

Poniżej zamieszczono tabelę z kartami zadań zawierającymi wybrane inwestycje kluczowe dla mieszkańców i władz gminy, których realizacja w szczególny sposób wpłynie na zmianę standardu życia mieszkańców.

Wybrane inwestycje przedstawione poniżej nie wyczerpują katalogu przedsięwzięć możliwych do realizacji w ramach niniejszej strategii, a które będą bezpośrednio wpisywać się w realizację wskazanych w rozdziale 7. kierunków działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych.

Tabela 35 Kluczowe przedsięwzięcia planowane do realizacji w latach 2022-2030

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia i zakres	Okres realizacji	Źródło finansowania	Szacunkowa wartość inwestycji (zł)	Cel operacyjny (oznaczenie)
Karta zadania nr 1					
Karta zadania nr 2					
Karta zadania nr 3					
Karta zadania nr 4					
Karta zadania nr 5					

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 2. Materiały pomocnicze do sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju

Kluczowe działania			
Cel strategiczny	Cel operacyjny	Jednostka monitorująca ze strony gminy:	Jednostka realizująca (jeśli dotyczy):
Opis stanu realizacji kierunku interwencji			
Opis powstałych trudności realizacyjnych			
Opis źródeł finansowania			

Źródło: opracowanie własne

